

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagdíj:		Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona		Előfizetési árak:	
Földbirtokok, bér- lők és uradalmak	500 holdig ..... 15 pengő 500 " ..... 20 " 1000 " ..... 30 " 2000 " ..... 40 " 3000 " ..... 50 " ezen felül ..... 150 "	As egyetemi tanács felügyelete alatt A szerkesztésért és kiadásért felelős: Buday Barna főszerkesztő. Szerkesztő: Rothmeyer Imre	OMGE-tagoknak:	Előfizetőknek:	
Résztulajdonosok, szövetkezetek, vállalatok	..... 10 "	Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-n. 8. Telefon: József 351-06	Negyedévre ..... 6 pengő	Negyedévre ..... 10 pengő	
Egyéb tagok részére évi tagdíj	..... 10 "		Félévre ..... 11 "	Félévre ..... 15 "	
			Egészévre ..... 20 "	Egészévre ..... 25 "	

TARTALOM:

- A nővérenemesítő bizottság gyűlése. Levél a faláról. (Mezőssy Béla.)
- Tulajdonjog és földbirtokpolitika. (Jankovich Béla.)
- A cukorrépa és sörépa okszerű műtrágyázása. (Erdély László.)
- A bányászaporulatot veszélyeztető kórokok és az ellenük való védekezés. (Kukuljević József dr.)
- A traktor és a buzatermesztés. (Földényi Béla.)
- Irtható-e a kukoricamoly természetes ellenségeivel? (Siegesscu Miklós dr.)
- Törvények és rendeletek. Könyvismertetés.
- A gazdaközönség köréből. (Mese ötmillió méterháza buzáról. W. G.)
- Traktorkezelői kiképzés. Az OMGE biztosításiügyi tanácsadó irodája. Vegyes közlemények. Időjárás. Tőzsde, kereskedelem. Szerkesztői hírek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL

Kedvezményes utazás a tenyészállatkiállításra.

A kereskedelemügyi miniszter ur az OMGE kérésére a március hó 22-28. napjain tartandó tenyészállat-, termény- és gépkiállítás és vásár megtekintésére felutazó közönség részére 50%-os kedvezményt biztosított a M. Kir. Államvasutakon és az annak kezelésében lévő helyiérdekű vasutakon. Ugyanezt a kedvezményt megadta a Duna-Száva-Adria Vasúttársaság (Déli Vasút) is. Előreláthatólag engedélyezni fogja ezt a kedvezményt a Szeged-Csanádi Egyesült Vasutak, valamint a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút is. A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány kiállítását az OMGE tenyészállatkiállítás-rendező bizottságától (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) kell kérni és a postaköltség és igazolvány ára fejében MÁV. igazolványokért darabonként 1 pengőt, Déli vasuti igazolványokért darabonként 2 pengőt pénzben, vagy postabélyegben be kellütni.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány igénybevétele minden korlátozáshoz kötve, vagyis az OMGE tagjain kívül minden, a tenyészállatkiállítás és vásár megtekintésére felutazó személy, valamint annak családtagjai részére is kiszolgáltatható. Az igazolvány kiállítását kérő levélben pontosan meg kell jelölni azt a vasúti állomást, ahonnan az utazás kezdetét veszi és véget ér, valamint, hogy milyen vasúti vonal (MÁV, Déli Vasút stb.) fog igénybe venni. A gazdasági akademiák, földművelésiskolák, tőni tanfolyamok és más iskolák hallgatói a kedvezményes utazásra jogosító igazolványokat az igazgatóság útján kerjék.

A kedvezményes utazásra jogosító igazolvány a Budapestre utazásra március 17-től 26-ig, a visszautazásra március 22-től 29-ig érvényes és használható; bármelyik kocsiosztályban feljogosít az 50%-os kedvezményre olyanformán, hogy Budapestre egész menetjegy váltandó, amely a kiállításra lebegyzett igazolvánnyal együtt díjmentes visszautazásra jogosít. A MÁV igazolványai a Nyiregyházi vidéki kisvasutakra, valamint a Bodrogközi vasutakra is érvényesek.

A kereskedelemügyi miniszter ur olyan tekintélyes számú kedvezményes utazásra jogosító igazolványt bocsátott rendelkezésünkre, hogy előreláthatólag minden jogos kérelmet kielégíthetünk; ha azonban ez a kontingens mégis kevésnek bizonyulna, az igazolványok kiszolgáltatása tekintetében a jelentkezés sorrendje lesz a mértékadó.

Nagyon kéri a rendezőség, hogy az utazási kedvezményt igénybe venni szándékozók ezirányú óhajukat mielőbb bejelenték, mert a késői igénylés munkatorlódást és késedelmes elintéztést okoz.

A tenyészállatkiállítás rendezőbizottsága.

Meghívó

az Országos Törzskönyvelő Bizottságnak 1928. évi február hó 16-án (csütörtökön) d. e. 10 órakor, az OMGE székházának tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., I. em.) tartandó gyűlésére.

- Tárgyak:
- Jelentés az OTB taglétszámának felemeléséről és a bizottság új tagjairól.
  - Jelentés a törzskönyvelés ügyének fejlődéséről.
  - Jelentés a ménesbirtokoknak a szarvasmarhatenyésztő egyesületekhez való csatlakozása ügyében.
  - Javaslat a vidéki törzskönyvelő szervezetekkel való kapcsolat módosítása tárgyában.
  - Döntés az országos elit-törzskönyvbe eddig történt bejelentésekről.
  - Javaslat a szarvasmarhatenyésztő és tejelést-ellenőrző egyesületek évi jelentéseinek egységes minta szerint való összeállítására és kivételesen a 3-4 hetenkinti tejelésellenőrzés engedélyezésére.
  - Javaslat a legkiválóbb tejelési és tenyésztési eredmények külön kitüntetéséről.
  - Jelentés a lőtörzskönyv előkészítéséről.
  - Jelentés az OTB anyagi helyzetéről.
  - Folyó ügyek. (Előadók: Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár és Batta Pál fogalmazó.)
- Budapest, 1928. évi február hó 8-án.

Lickl Károly s. k. az OTB elnöke.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület lótenyésztési bizottságának 1928. évi február hó 20-án, hétfőn d. e. 10 órakor az egyesület székházának tanácstermében (IX. ker., Köztelek-utca 8., I. em.) tartandó gyűlésére.

- Tárgy:
- A hidegvéri lótenyésztés helyzete, fejlesztésének kívánatos irányai és eszközei
- Sopron megyében (előadó: Rupprecht Olivár föld-birtokos)

- Vas megyében (előadó: Csöndes László dr. föld birtokos, urad. főintéző).
  - Zala megyében (előadó: Nyáry Kálmán urad. jószág-igazgató).
  - Somogy megyében (előadó: Petrásek Béla föld-birtokos).
  - Baranya megyében (előadó: Tyószits Sándor föld-birtokos).
  - a hidegvéri tenyészkerületben (előadó: Stollár Béla m. kir. lótenyésztési igazgató).
- Budapest, 1928. évi február hó 6-án.

Graefl Jenő s. k. a bizottság elnöke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület traktortanfolyama.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a gépmunka nagyarányu terjedése következtében szükségét látja annak, hogy a gazdaságok vezetőinek (földbirtokosok, bérlok, gazdaságvezetők stb.) módot és lehetőséget nyújtson arra, hogy a traktorok szerkezetét és kezelését az ő különleges igényeiknek megfelelően elsajátíthassák. Ezért a nagyobb képzettségű gazdák részére, akiknek traktorjuk van vagy traktort beszerezni óhajtanak, a szántógépezetű tanfolyamoktól teljesen különállóan február hó 20-26-ig az OMGE székházában (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.)

traktortanfolyamot rendez.

A tanfolyam célja megismertetni a traktor helyes megválasztását, gazdaságos kibaszalását, az egyes üzemenyagok tulajdonságait és egyáltalában mindazt, ami a traktor üzemenek és a szántógépezetűnek ellenőrzéséhez szükséges.

A tanfolyam irányítója Szabó Gusztáv dr. műegyetemi tanár, az OMGE műszaki bizottságának elnöke, előadói Kund Ede és Thamm István műegyetemi adjunktusok és Vajda Ödön műegyetemi m. tanár.

Az előadások február hó 20-tól kezdődőleg naponta délelőtt 9-12-ig és délután 4-6-ig fognak tartani.

Részvételi díj 20 pengő.

Jelentkezési határidő február hó 15. A bemutatásokra való tekintettel a tanfolyamra csak korlátozott számban vehetünk fel résztvevőket, ezért felhívjuk a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezésüket mielőbb juttassák el a részvételi díjjal együtt az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-u. 8), annál is inkább, mert az előirányzott számnál nagyobb jelentkezés esetén kénytelenek leszünk a jelentkezés sorrendjét mérvadónak tekinteni.

Budapest, 1928. január hó 26.

Mutschenbacher Emil dr. s. k. az OMGE ügyvezető igazgatója.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-34, 129-14, 129-15 V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. Sürgönycím: „MEGALÉR“ Budapest
 Wleneri fiók: „Megalér“ Viehwirtschafts Gesellschaft m. b. H. Wien, St.-Marx. Sürgönycím: „Megalér“ Wien
 FOGLALKOZIK: Mindennemű haszon- és vágóállat adás-vételével, jármű- és beállítási útrák szállításával, sovány sertések közvetítésével, hizott marha, sertés és juh bizonyítási értékesítésével. Bérhizlalások és hizlalási előlegek nyújtásával előnyös feltételek mellett.
 ÁLLATSZÁLLITMÁNYOK CIMZENDŐK: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest-Ferencváros, Marhavásártér - Wien, St.-Marx
 Sertészeknél: Budapest-Ferencváros, Sertésvasártér - Wien, St.-Marx
 Gazdatársadalmi intézmény: ~ Mindennemű állatállított legelőnyekben leányállatok ~ Meghívásra szakértőket a helyszíre kiküldjük!

E szám ára 40 fillér

Mai számunk 20 oldal!

A földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok tartását határozta el (m. kir. földművelésügyi miniszter 10.358/1928. II. A. 1. számú rendelete), ennek megszervezésével Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, lebonyolításával pedig a budapesti M. Kir. Állami Felsőiparisiskolát bízta meg. Ez a

mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam*)

február hó 27-én kezdődik.

A tanfolyam helye a M. Kir. Állami Felsőiparisiskola (Budapest, VIII., Népszínház-utca 8. sz., I. em. 44.). Időtartama 15 tanítási nap, egész napi oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatokból áll. A tanfolyam végeztével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik a vizsgát sikerrel kiállították, bizonyítványt nyernek.

A tanfolyam hallgatója lehet: minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, vagy vezetésével kíván foglalkozni, ezek közül is azonban elsősorban figyelembe veendő a mezőgazdasági traktorok tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazásában álló mezőgazdasági traktorkezelők.

A jelentkezők az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztér-utca 8. sz.) intézendők. A jelentkezés alkalmával 15 pengő beíratási- és tandíj fizetendő az OMGE pénztárába. Indokolt és méltányos esetben az OMGE egész, illetve fél tandíjmentességet engedélyezhet.

Jelentkezési határidő február hó 22.

Tekintettel arra, hogy a résztvevők száma korlátozva van, felhívjuk a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezéseiket a tandíjjal együtt mielőbb juttassák el az OMGE titkári hivatalához, mert ha a jelentkezők száma a meghatározott számnál nagyobb lenne, akkor a jelentkezés sorrendje lesz mérvadó.

Budapest, 1928 február hó 3.

Mutschenbacher Emil dr. s. k. az OMGE ügyvezető igazgatója.

*) Nem tévesztendő össze az ugyancsak az OMGE által a gazdaságok vezetői részére rendezett és február hó 20-án kezdődő traktortanfolyammal.

A növénynemesítő bizottság gyűlése.

(1928. január 28.)

Jelen voltak Székács Elemér elnök elnöklété alatt: Legány Odón társelnök, Angyal Dezső, Balogh Zoltán, Beres György dr., Billera Miklós, Dégen Árpád dr., Dudás András, Duorák Károly, Elek Ferenc, Eszenyi Jenő, Felner Kálmán dr., Fleischmann Rudolf, Gáspár József, Glá Lajos, Günther Imre, Grenzer Béla, Gross Ferenc, Gyérey Zoltán, Halász Ágoston dr., Hauser János dr., Hirschl Imre, Honig Adolf, Husz Béla, Illés Sándor, Károlyi Bezső dr., Konopi Kálmán, Kulcsár István, Kunffy Lajos, Ludwig Alfréd, Lukácsy Imre, Manninger Adolf, Miltényi László, Moritz Gábor, Munster Imre, Radits Antal, Rosenber Miklós, Róck Béla dr., Serbán István dr., Sperelyi Imre dr., Studinka Elemér, Szabó Zoltán dr., Szmauzenka Herbert dr., Thaisz Lajos, Tóth Jenő, Tóth Lajos, Torók Elemér, Ujhelyi Andor dr., Vizer Jakab bizottsági tagok és vendégek. Az OMGE titkársága részéről: Buday Barna főszervező-igazgató, Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Fabricius Endre, Konkoly Thege Sándor dr. főtitkárok, Rothmeyer Imre, Rege Károly dr., Rédy Gyula titkárok, Mike János főpénztáros, Lány József főkönyvelő, Batta Pál, Heródek Sándor dr., Dörschug Tibor fogalmazók és Toldy Miklós gyakornok.

Kimentette magát: Grábner Emil társelnök, Hatvani Endre báró, Mesterházy Ernő, Meskó Pál, Kemplner Ernő, Póth Henrik és Szuly Elemér.

1. A nemesített vetőmagvak használatának népszerűsítése és sörárpatermesztésünk minőségjének javítása.

Székács Elemér elnök: Tisztelt Bizottság! Növénynemesítő bizottságunk már régebben nem tartott gyűlést és így a bizottság elnöksége kötelességének tartotta, hogy a bizottság összehívására gondoskodjon, annyival is inkább, minthogy gyűléseink mindenkor igen alkalmasnak mutatkoztak arra, hogy növénynemesítőink a mindnyájunkat érdekítő szakkérdésekben eszmét cserélhessenek és ezzel is előbbre vigyék hazai növénynemesítésünk fejlesztésének fontos ügyét. Megállapíthatom, hogy a bizottság tagjai, nemkülönben igen tisztelt vendégeink részéről, akiket üdvözölni van szerencsém, meglehetősen nyílvánul meg bizottságunk munkája iránt. Különös jelentőségű kölcsönös gyűléseinknek, hogy a földművelésügyi minisztérium részéről megjelent urak élén Tóth Jenő államtitkárt és Ujhelyi Andor miniszteri tanácsost üdvözölhetem, ami legvilágosabb bizonyíték annak, hogy a földművelésügyi minisztériumunk át van hálva a növénynemesítés szükségességének és kifejtésének gondolatától.

Nem mulasztatom el, hogy ez alkalommal a növénynemesítő hallás köszönetét ne nyilvánítsam Mayer János földművelésügyi miniszternek, nemkülönben Sehandl Károly dr. államtitkárnak, akik mind az országgyűlésen, mind egyéb alkalmakkor is férfias nyíltsággal és az igazság tudatában védelemre kelttek a magyar növénynemesítésnek, különösen pedig a magyar nemesített búzáknak, abból az alkalomból, amidőn bizonyos körök jónak látták talán üzleti érdekből a nemesített magyar búzákat minőségéről, a búza-nemesítés fontosságáról elítélően nyilatkozni.

Köszönetet kell mondanom a földművelésügyi minisztériumnak a múlt év őszén megindított vetőmagakcióért, amelynek során 130 vagon nemesített búza- és rozs-vetőmagot osztott ki kedvezményesen aron a szász földön álló gazdáknak és lehetővé tette azt is, hogy ezekkel a vetőmagokkal szintén kedvezményesen árak mellett nagyobb arányú, általában ellenőrzött és az országos m. kir. növény-nemesítő intézet által megszervezett kísérletezés indulhasson meg a jól kezelt közép- és nagybirtokokon.

A vetőmagakció a tavaszi nemesített vetőmagokra is kiterjed, amennyiben 25 vagon nemesített zab, 50 vagon nemesített sörárpa és 45 vagon nemesített tengerivetőmag, tehát összesen 120 vagon nemesített tavaszi vetőmag kiosztása iránt intézkedett a minisztérium. Birjuk a miniszter igéretét arra nézve, hogy a nemesített vetőmagvak használatának népszerűsítése céljából a megkezdett akciókat az eredményeknek megfelelően folytatni és mindinkább szélesebb körökre helyezni kívánja, mert miként Olaszország példájából látjuk, ahol a nemesített vetőmagvak kiosztása révén az ország átlagos terméshozama egy csapásra nagy fellendülést mutatott, kétszeresen is fontos az agrárius Magyarországra, hogy a magyar föld terméshozama megfelelőleg emelkedjen, mert ettől függ az egész ország boldogulásának kérdése.

Örömmel számolhatok be a bizottságunk arról is, hogy a sóprónvármegyei, valamint a horsodvármegyei gazdasági egyesületek kezdeményezésére az elmúlt évben ismét sikerült életrekelteni a sörárpavásárokat már régebben jól bevált intézményt. Személyesen meggyőződhettem arról, hogy például a miskolci sörárpavásár anyagában milyen jelentős szerepet vittek hazai nemesített sörárpafajtáink úgy, hogy meg kell állapítanom a tény, hogy nemesített sörárpafajtáinkkal igen jelentékeny mértékben emelhetjük a magyar sörárpa minőségét, elsősorban a sörárpatermesztésre hivatott vidékeken, nemkülönben azokban a körzetekben is, ahol a sörárpaminőség kifejlődésére nézve a viszonyok legalább eddig kevésbé alkalmasak voltak. A Miskolcra gravitáló sörárpavidekeket a legutóbb megtartott értekezlet eredményeképpen a sörárpatermesztő körzetek megalakításának szükségességét mondták ki. Ugyanott, ugyanakkor megszervezték az összehasonlító kísérleteket is, ami nagymértékben megkönnyíti a tavaszi állami vetőmagkiosztás, amennyiben az összehasonlító kísérletet végző gazdaságok szintén kedvezményesen aron juthatnak a nemesített sörárpák vetőmagjához.

E bejelentések után, amidőn újból üdvözölöm a bizottság tisztelt tagjait, nemkülönben az ülésen megjelent igen tisztelt vendégeinket, van szerencsém a mai ülést ezennel megnyitni. Minthogy tárgysorozatunk 1. és 2. pontja tulajdonképpen azokat a bejelentéseket tartalmazza, amelyekről az imént elhangzott megnyitásban megemlékeztem, felteszem a kérdést, hogy e bejelentéseket tudomásul méltóztatik-e venni? (Tudomásul szolgál.) Miatán ezt határozatilag kimondom, felkérem Fabricius Endre főtitkár urat, hogy Szabó Zoltán dr. bizottsági tagnak a bizottsághoz írásban érkezett bejelentését ismertesse.

2. A növénynemesítő szerzői jog törvényes védelme.

Fabricius Endre főtitkár ismerteti a hivatkozott bejelentést, amely szerint Szabó Zoltán dr. közg. egyetemi ny. e. tanár, mint magánszemély résztvett a Berlinben múlt év szept. 11-17-ig tartott V. nemzetközi örökéletudományi kongresszuson, amelynek III. szakosztálya a kultúr-növények genetikájának körébe eső kérdésekkel foglalkozott. E szakosztályban Baur Ervin tanár felvetette a kérdést, miként lehetne az új nemesítéseket törvényesen megvédeni. Kifejtette Baur, hogy míg a világ minden kulturálmájában az irodalom, művészet és technika termékeinek szellemi tulajdonjogát a törvény megvédelmezi, addig ilyen irányú intézkedés a növénynemesítés termékeinek megvédésére seholy sem történt. Régebben erre talán nem is volt szükség, most azonban, midőn az új fajták évekig tartó kísérletezés kombinációs tenyésztéssel hozhatók létre, ami a nemesítőnek sok költségre is kerül, megkövetelhető, hogy a nemesítő tulajdonjoga legalább bizonyos ideig megvédésnek. Több államban történtek is ilyen irányban megbeszélések, szükséges azonban, hogy ezt a kérdést nemzetközileg szabályozzák. Javasolta Baur, hogy a kongresszus nemzetközi szabályozás céljából nemzetközi bizottságot küldjön ki. A szakosztály elnöksége Baur indítványa szerint felszólította a jelen volt nemzetek képviselőit, hogy a bizottságra egy-egy tagot delegáljanak. A világ minden kulturálmájában nagyobb számban volt képviselve, Magyarország részéről azonban egy növénynemesítő sem volt jelen. A nemzetközi bizottság így csakhamar megalakult és pedig úgy, hogy az egyes államok rendszerint az illető ország állami nemesítő intézetének vezetőjét küldték ki a bizottságra. Az elnökség felszólítására Szabó Zoltán egyetemi tanár, Magyarország részéről Grábner Emil gazd. főtanácsost, a m. kir. orsz. növénynemesítő intézet igazgatóját hozta javaslatba, akit a nemzetközi bizottságba be is választottak. A bizottság további munkálatait Baur Ervin tanár vezeti és a kidolgozott nemzetközi megállapodásokat a VI. nemzetközi örökéletudományi kongresszus elé fogja terjeszteni. Szabó Zoltán egyetemi tanár, bizottsági tag bejelentése nagyjelentőségű kérdés szabályozására vonatkozik, amellyel az OMGE növénynemesítő bizottságának is részletesen kell foglalkoznia. Örömmel értesül az előadó, hogy a bizottság társelnöke, Grábner Emil, a m. kir. növénynemesítő intézet igazgatója fogja a nemzetközi bizottságban a magyar növénynemesítő ügyét és állásfoglalását képviselni. Javasolja, hogy Szabó Zoltán dr. bejelentését köszönettel vegyék tudomásul és a bizottság társelnöke, Grábner Emil átiratban értesítessék a nemzetközi bizottságba történt beavaslásáról. (Helyeslés.)

Tóth Jenő földművelésügyi államtitkár örömet fejezve ki Grábner beavaslását és fölött, tájékoztatja a bizottságot, hogy az említett kongresszuson való képviseltetésre a földművelésügyi kormány megkeresést nem kapott, különben a magyar növénynemesítőket mindenesetre hivatalosan képviseltette volna.

Szabó Zoltán dr. előadja, hogy szövegezte a kongresszus elnökségénél, hogy Magyarország hivatalosan nem hivatott meg, csak magánszemélyek kaptak meghívást. A kongresszus elnöke ígéretet tett, hogy jövőre a hivatalos meghívás is meg fog történni.

Elnök előadó főtitkár javaslatát határozatilag kimondja.

3. A magyar lucernamag védelme.

Fabricius Endre főtitkár utalt arra, hogy az OMGE földművelési és növénytermelési szakosztálya, valamint növény-nemesítő bizottsága is állandóan napirenden tartja a magyar lucernamag védelmének kérdését, mert lucernamag kivételünk létevése ez. Az OMGE a napokban tudomást szerzett arról, hogy az egyik kereskedelmi és iparkamara magyar lucernamagra származási bizonyítványt ad ki, vagyis, ha egy kereskedő lucernamagot óhajt kivinni, igazolja, hogy a lucernamag magyar származású. Ez ellen a gazdaságszabadságnak a leghatározottabban tiltakoznia kell, mert a kereskedelmi és iparkamarák semmi esetre sem hivatottak arra, hogy a lucernamagra származási bizonyítványt adhassanak ki, annál kevésbé, mert közegek az ehhez szükséges szakismeretet nélkülözik. A kereskedelmi és iparkamarák képtelenek annak elbírálására, hogy valamely lucernamag tényleg hazai származású-e és így igen könnyen előfordulhat, hogy megtevesztő szándékkal bemutatott lucernamagot hazainak nyilvánítanak, holott az nem magyar földön termelt. Ennek következménye az, hogy a behozott afrikai és délvidéki lucernamag is magyar származást igazoló bizonyítványt kap, lamelyről a külföldön derül csak ki, hogy nem fogyálló, így ezt a hátrányos tulajdonságot a magyar lucernamag rovására írják. Ez a bizonyítvány a magyar lucernamag diszkreditálására alkalmas. Javasolja az előadó, hogy a bizottság a magyar lucernamag védelme érdekében tiltakozzék a kereskedelmi

Takarmányfüllesztők

burgonya, répa és mindennemű takarmány füllesztésére kevés tüzelővel, 50-350 liter ürtartalommal, buktatható horganyzott üsttel

Alfa Separator R.-T., Budapest

Gyár és Iroda: I., Csurgói-ut 15/a. Tel.: J. 368-89
Városi üzlet: IX., Ráday-utca 12. Tel.: J. 352-57

A TÉLI-ÉNY PERMETEZÉSÉNEK EGÉSZSÉGES BŐ GYÜMÖLCSTERMÉS ALAPJA

CHINDIN

UIDEST

1928/20

és iparkamarák hogy erre a kormány figyelmét hogy a kereskedelmi származási bizonyítványt kiadja (Helyeslés.) Elnök a j

4. Néhány új

Fleischmann meg ezután meg tapasztalható telepen a gabona csirázás, a szivészke és az éleleti viszonyai tudományos közölni fogjuk.

Székács Elemér mondott előadást meríthetnek.

Thaisz Lajos állapította, amit feltette, amit arósi vetése elő

Dégen Árpád számos munkájának indításának id

mak csirázás, az jobban eszik a megszakított

A magyar huzerőkkel függ

Szabó Zoltán magára is ki

az előadását sultatban a nö

Legány Odón gazdasági elj

Doorák Károly szerint a szor

mar nem volt fejlődött.

Székács Elemér említték a dol

előcsirázatják, majd Fleischmann bizottság köz

Ide s tova földet és föle

átérzem a he

rura róbus ex

emelő erejét,

politikának n

Sajnos azon

ősi homokján

megadták a

hivalkodó,

állandóan eg

ményét, az

Az 1927 mi

dokat sem

tufta, senki

sai rossz e

rendes viszo

eladó lenni

hogy dacára

adtam el, az

talán — cse

aratásig

Ellenben

holdas, jól

rozs-eselők

raktáraiból,

ladgálnak k

terbeiket és

kiadásait.

...vátkozott bejelent...
...egyetemi ny. r...
...területen múlt év...
...örökös tudományi...
...tálya a kultur...
...ekkel foglalkozott...
...tette a kérdést...
...nyesen megvédni...
...múltkorában az...
...szellemi tulajdon...
...irányú intéz...
...megvédésére schol...
...olt szükség, most...
...faradságos kombi...
...nemesítőknél sok...
...nemesítő tulaj...
...Több állam...
...lések, szükséges...
...leg szabályozni...
...közeli szabályozás...
...A szakosztály...
...otta a jelen volt...
...er egy-egy tagot...
...a nagyobb szám...
...ról azonban egy...
...költségek, így...
...az egyes államok...
...esítő intézetének...
...eség felszámolására...
...réséről Grabner...
...nővénytudomány...
...nemzetközi bizott...
...bbi munkálatait...
...zett nemzetközi...
...tudományi kong...
...egyetemi tanár...
...kérdés szabályo...
...nővénytudomány...
...kronika. Örmény...
...e, Grabner Emil...
...a fogja a nemzet...
...k ügyét és állás...
...Zoltán dr. be...
...a bizottság tús...
...k a nemzetközi...
...ésés.)

és iparkamarák eljárása ellen és felkéri az OMGE elnökségét, hogy erre a körülményre hívja fel a földművelésügyi kormány figyelmét és kérje a szükséges intézkedések megtételét, hogy a kereskedelmi és iparkamarák a magyar lucernamag származási bizonyítványának kiállításától eltiltassanak és ezt kizárólag a m. kir. vetőmagvizsgáló állomás végezhesse. (Helyesítés.)

Elnök a javaslatot határozatként kimondja.

4. Néhány újabb megfigyelés a kompolti növénynemesítő telepen.

Fleischmann Rudolf növénynemesítő igazgató tartotta meg ezután fenti című előadását. Foglalkozott azokkal a tapasztalataival, amelyeket a kompolti növénynemesítő telepen a gabonaszem fejlődése, a mesterségesen megszakított csirázás, a szívóerő meghatározás, mint a kiválasztás segéd-eszköze és az éréseben lévő kalászosok szántóföldi hőmérsékleti viszonyai tekintetében szerzett. Az igen magas színvonalú tudományos előadást teljes terjedelmében a „Köztelek”-ben közöljük.

Székács Elemér elnök a bizottság nevében köszönetet mondott előadónak előadásáért, amelyből a nemesítők sokat meríthetnek.

Thösz Lajos az előadónak a csirázásra vonatkozó megállapításait, amelyeket a fűmagvaknál tapasztalt, megerősítette, ami arra a megállapodásra vezetett, hogy a fűmagvak őszi vetése előnyös.

Dégen Árpád dr. megállapította, hogy Fleischmann tudományos munkát végez. Felvetette, hogy a csirázás megindulásának időbeli okai még feiderítésre várnak. A tárgymagok csirázásánál szóló arra a tapasztalatra jutott, hogy az jobban csirázik, ha a csirázás megszakított, a növény a megszakított csirázás után egészen rendszeresen fejlődik. A magyar buza fagyállósága részben azokkal az ozmotikus erővel függ össze, amelyeket a magyar buza tanusít.

Székács Zoltán dr. szerint az ozmotikus vizsgálatot a növényre magára is ki kell terjeszteni. Felkérte Fleischmannat, hogy az előadását a Királyi Magyar Természettudományi Társulatban a növénybiológusok előtt ismételtetse meg.

Lejány Ödön az előadásra vonatkoztatva ismertette buza-fagyásügyi eljárását.

Dvorák Károly ama megfigyelését ismertette, amely szerint a szorult buzaszemek is jól csiráztak, de a növény már nem volt olyan erőteljes, mint a teljesen beérett magból fejlődött.

Székács Elemér elnök a csirázás kérdéséhez szólva felmutatta a dohányszerű eljárását, akik a dohánymagot előcsiráztatják, hogy erőteljesebb palántákat kapjanak, majd Fleischmannak érdekes előadásáért ismételtetn a bizottság köszönetét tolmácsolta és az ülést berekesztette.

Levél a faluról.

Írta: Mezösy Béla.

Ide s tova három évtizede annak, hogy turom a földet és főleg a mostani viszonyok között nagyon is átérzem a beatus ille qui procul negotiis: paterna rura bobus exercet suis örökkévaló igazságának lélekemelő erejét. Milyen jó mindattól, amit ma magyar politikának neveznek: távol, messze távol lenni!

Sajnos azonban, hogy főleg itt a Nyíren, Szabolcs-ösi homokján, ahol pedig az egyszerű hantok mindig megadták a maguk nem dus, nem nagy átlaggal hívalkodó, hanem a szorgalmas munka nyomán állandóan egyforma kielégítő közepes terméseredményét, az 1927. év igen rossz esztendő volt.

Az 1927 május 12—13—14-i fagy száz és százmilliókat semmisített meg minálunk. Akkor senkise tudta, senkise hitte, ma mindenki érzi a katasztrófáisan rossz esztendő súlyát. Az én gazdaságomból rendes viszonyok között 12—15 vagon rozs szokott eladó lenni és ma ott tartok, hogy boldog vagyok, hogy dacára annak, hogy egy métermázsza rozsot sem adtam el, az 1927. év foljómán, talán — de nagyon is talán — csekély pótlással ki fogok tudni jönni az új aratásig.

Ellenben tudok itt a szomszédomban több ezerholdas, jól vezetett uradalmat, ahol már a januáriusi rozs-csefédkonveniót is venni kellett a bankok közraktáraiból. Jómódu, 60—70 holdas kiscgazdák szaladgálnak kölesön után, hogy kifizethessék közterheiket és fedezni tudják gazdasági üzemük folyó kiadásait.

Az 1927. évben nem volt semmi gyümölcs (meggy, dinnye, dió stb.), lefagyott csaknem teljesen a szőlő, majdnem egészen a rozs, nagy mértékben a buza és soha olyan szegénységet nem láttam, mint most a a mi józan, beesületes, derék szabohesi gazdatársadalmunkban.

Nekünk nagyobb gazdáknak egyedüli reményiségünk a dohány volt, amely ott, ahol a jégverés csapása nem sújtotta a gazdát, szépen mutatott és tényleg meg is hozta a holdankinti 8—10 q-ás átlagot. Velünk nagyobb gazdákkal szemben, akiket azzal áldott vagy vert meg vézetünk, hogy annál a bizonyos ezer holdnál több birtokunk van, egyedül a m. kir. központi dohányjövédéki igazgatóság tanusított — nemcsak a mi, de a jövédék érdekében is — jóindulatot és támogatást. Értsem ez alatt azt a három évvel ezelőtti az Országos Központi Hitelszövetkezet útján nyújtott „pajtajavítási kölcsönt”, amelynek utolsó részlete most lejárt és amelyet a magyar gazdák becsülettel vissza is fizettek úgy, hogy e címen a dohányjövédéket és kincstárt semmi károsodás sem érte.

Ez a kölcsön volt a dohánytermesztés fellendülésének első rugója. És minden egyes gazda — aki az így kapott és most már teljesen visszafizetett kölcsönül tényleg a dohánypajtáinak a rendbehozatalára fordította — nagyon hasznos beruházást eszközölt elsősorban önmagának és amelyet a magyar gazdák állott a kincstár érdekeinek is.

És ami a kölcsönművelésben a legteljesítősebb volt, tudniillik az, hogy a kölcsönért nem kellett senkinek sehol sem kiléncselni, azt egyformán folyósította mindenkinek a dohányjövédéki igazgatóság, aki arra igényt tarthatott. Ez az egyenlőség nagyon is szokatlan a mai adminisztrációban, ahol tulajdonképpen olyan rendszer vezetődött be, hogy mindent az állam kegyélől kell remélni és maholnap fehér hóloként, panoptikumban fogják mutogatni azt az embert, aki magát az állami omnipotenciával szemben függetlennek meri nevezni.

Ezek előrebocsátása után rátérek az ideit — 1927. éves dohánytermesztés — tanulságaira.

Kezdem a legnehezebbel, a futótűznek nevezett n. n. ragyabetegeggel és a kincstár rémét képezett zöld dohánypokkcal.

A futótűz elleni védekezésnek ma sem tudjuk a módját. A dohánymagok a dohányszerű állomás útján való fertőtlenítése pozitív eredményt nem mutatott fel. Láttam gazdaságokat például a nyíregyházi határban, amelyek, annak ellenére, hogy a dohánymagot abszolút nem fertőtlenítették, a leggyönyörűbb, teljesen ragyamentes, sárgaszínű dohányt adták be a beváltáskor. Tapasztaltam, hogy fertőtlenített magból kikelt palánták egyik gazdaságban teljesen egészséges dohánytövekké nőttek fel, míg ugyanabból a melegágyból kiszedett palánták a másik gazdaságban 20—30%-ig ragyafoltosak voltak. Hogy ezt mi tette, a talaj fertőzöttsége, vagy az egyik helyen birtelen fellépett kőd vagy páras eső, a másik helyen pedig jobb, melegebb időjárás: erre senki sem tud biztos választ adni. Tapasztaltam azt is, hogy például egy dohánytáblán, amelyben egészen szeptember hó elejéig egy szem ragya sem volt látható, a törés utolsó két hetében megsemmisült az összes, még le nem tört dohánymennyiség.

Ilyen tájékozatlanság közepette nélkülözhetlenül szükségesnek tartanám, hogy a földművelésügyi miniszter ur a saját tárcája terhére a magja szakértőit, a jövédék is a maga költségére néhány gyakorlati szakemberét küldje ki ennek a nagyfontosságú kérdésnek a tanulmányozására a külföldre. Az ilyen utakat csak helyeselni lehetne a sok római, teljesen felesleges fascista és német, olasz, másfajta értéktelen kulturtanulmányok helyett.

Mert ha ez az ugynevezett futótűz betegség rohamosan terjedne vagy lépne fel, az egyértelmű lenne a dohánytermesztés fokozatos megszüntetésével. Az ilyen nagy veszély ellen pedig meg kell találni a meg-

felelő védekezés módját. Ez valóban közérdekű, állami feladat.

A kincstár által az idén olyan szigorúan elbírált „zöld” leveleket csak muló bajnak tekintem. Sok helyen a palánták későn fejlődtek, nem volt a dohánymag ideje teljesen beérni, másutt túlságosan mély szántást végeztek, talán tavaszi trágyázást is adtak: ez volt a bajok eredője. A kincstárnak ebben a kérdésben teljesen igaza van. Mi is ekultunk a magunk kárán és azt hiszem, hogy ez a baj ott, ahol a talaj dohánytermesztésre alkalmas: feltétlenül meg fog szünni.

De mi történjék ott, ahol a talaj mélysége és egyéb okokból a jövőben is csak zöld dohány teremne? Felfogásom szerint ilyen helyeken — bárki legyen is az ilyen területen tulajdonosa — a dohánytermesztést engedélyt mulhatatlanul el kell vonni. Én belátom azt, hogy a dohányjövédék az állam pénzével folytatott tüzeti vállalkozás. Így senkinek kívánhatja tehát az államtól, hogy a jövédék ezer és ezer mázsa számára gyűjtse össze azt a fajta dohányt, amelyet értékesíteni nem tud és amely már évek óta a nyakán marad. Ezeket a felesleges készleteket a jövédéknek — még veszteség árán is — idegen márka alatt értékesíteni kell.

Nem tudom, mi adta az okot az ugynevezett dohánymag-kivételi társaság megszüntetésére. Az igaz, hogy a dohánybehozatal ma akár török, akár bolgár, akár olasz, vagy esetleg tengerentúli behozatairól is legyen szó, semmiféle nyereszkeskedő kereskedelmi vállalkozást nem igényel. Ezt el tudja végezni a dohányjövédék maga jól és olcsóbban, mint az egykori megbízottak.

De a dohányeladás lehetővé tételére az állami apparátus már túlságosan nehékes. Nem azt mondom, hogy monopolisztikus joggal teremtsenek újból egy kivételi társaságot. Erre semmi szükség. Hanem keresni kell olyan ügyes, akár külföldi, akár belföldi vállalatokat, magánosokat, akik, illetve amelyek révén megszabadul a dohányjövédék olyan készleteitől, amelyek évről-évre kevesebbet érnek. *) Minálunk is tiszta ázzalt kell csinálni. Inkább ma, mint holnap! Minden elmulasztott idő újabb és újabb milliárdos veszteség a magyar állam terhére!

Ezek után végül a legfontosabbról, a minőségi terméstről kell — sajnos! — azt hiszem — újból vajmi kevés reménnyel megemlékezni.

A legnagyobb foku igazságtalanság az, hogy az a homoki aranysárga, kicsi, kellemes illatú, könnyű dohány ugyanolyan osztályozást nyer, mint a rozszul égő, hűzösen füstölő, durva erekket átfutott, ugynevezett árteri területeken termelt dohány, amely ott hever a kincstár nyakán és amelynek értékesítési nehézségeiről éppen fentebb beszéltünk.

A mostani simítási előírás — és ez természetes is — sokkal szigorúbb, mint a háború alatt volt. A dohányos kertésztől több szakértelmet, nagyobb figyelmet, sokkal több munkaerőt követelnek meg, hogy az egyes osztályok pontosan legyenek elkészíthetők. Ez az egy dolog is már lényeges kiadási többlet reánk, homoki gazdákra, akiknek termése jóval kevesebb, mint a fekete földi birtokosoké!

A laza homoktalajon, természetesen még azon is, amely jó erőben van, lényegesen kevesebb dohány terem, mint az árteri, alant fekvésű földeken. Ezeket a gyönyörű aranysárga, illatos dohányleveleket — amint azt nekem egy régi tapasztalt beváltólistát mondotta — „passzív beváltani!” Ez a dohányfajta nem is senyved a kincstár nyakán. Egész beváltó körzetek összes dohánytermését készséggel leköti ma is Ausztria, sőt lekötne más utóállam is, ha nem rendeznének ellenünk gazdasági vesztegzárt.

Hol hát ott az osztó igazság, hogy ezek a minőségileg elsőrangú dohányok éppen olyan árban vétetnek be,

*) Most olvasom egyik külföldi lapban, hogy a Jordan-féle berlini dohánymagkoncern megvásárolta előre 1928—1931-ig Jugoszlávia összes fölsőleges dohánytermését, mintegy 10 millió kilogrammot és előlegül azonnal 524 millió dinárt fizetett. És hány ilyen koncern van Németországban, amellyel talán meg lehetne állapodni.

VETŐMAGNEMESÍTŐ ÉS ÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Gróf Tisza István-utca 2., félemelet

Telefon: Teréz 128—35

Vezérigazgató: SZÉKÁCS ELEMÉR

Táviratcím: Nemesmag

Eredeti nemesített Székács-féle zab

„ „ Székács-féle tavaszi hatsoros takarmányárpa
„ „ Mesterházy-féle sörárpa

vetőmagvak szállítását megkezdettük!

Eredeti nemesített Fleischmann-féle aranysárga lófogu tengerivetőmagra előjegyzéseket elfogadunk

Kívánatra prospektust küldünk!

Kívánatra prospektust küldünk!

mint az a fekete földi, marós, csipős dohány, amelynek csak a régi világban a stájer hegyek között, vagy künt a haretéren volt keletje! Most a kutyának sem kell. A kincstár nyakán marad!

Napnál világosabb, hogy az ilyen fajta dohányokat alacsonyabb beváltási ártan kellene bevenni, mint a kelendő, prima jómínőségű homoki dohányt. Azt mondhatják réám, hogy pro pátria haza beszélék. Hát igen! Haza is és az igazságért is!

Lehetetlen dolog az — illetve csak a mostani Magyarországon lehetséges —, hogy a mások rossz dohányja miatt a mi jó, azonnal 1000 percentes haszonnal eladható kiváló minőségű homoki dohányainkat is annyira leklasszifikálják, hogy így a mi bőrünkön fizessék meg azokat a dohányokat, amelyek csak azért termeszthetők, mert az engedélyezett területek birtokosai igen hatalmas nebiantsvirágok.

A kincstár érdeke lenne az elsősorban, hogy csak olyan minőségű dohány termeszthessék, amely a vám-külföldön azonnal örömet verőre talál.

Ennek pedig csak egy módja van. Fizessék meg a minőségileg jobb, lényegesen többet érő homoki dohányt jobban és csökkentsék, illetve fokozatosan szüntessék meg ott a dohánytermesztési engedélyeket, ahol jó, piacképes áru valóban nem termeszthető. Teljesen mellékes, hogy ez az egyedül korrekciós eljárás az én husomba vág-e bele, vagy a máséba! Ez az egyedüli út, amelyen a magyar királyi dohányjövődék versenyképessége fenntartható.

Tulajdonjog és földbirtokpolitika.*)

Írta: Jankovich Béla v. b. t. t., a felsőház tagja.

Miután az eddigi nyilatkozatok alapján azt hittük, hogy az Országos Földbirtokrendező Bizottság napjai meg vannak számlálva, általános meglepetésre azt látjuk, hogy a kormány, noha szűkebb körrel és új elnevezéssel, továbbra is rendszeresíteni akarja az intézményt. Az új terv szerint ugyan megszűnik a földbirtok kisajátítása, de továbbra is megmarad a kormány elővásárlási joga, a haszonbérletek hatósági jóváhagyása és egyéb a szabadforgalmat és birtokjogot korlátozó intézkedések. Ha tekintetbe vesszük azt, hogy az eddigi törvényben és annak végrehajtásában nem annyira a kisajátítás ténye, mint inkább az eljárás módja képezte a sérelmet és hogy ez eljárás az új javaslat szerint, ha korlátozott körben is, továbbra megmarad, akkor érthető az az ellenszenv, amely az új tervvel szemben általánosságban megnyilvánul.

Hogy Magyarországon kívánatos a földbirtoknak a mainál egyenletesebb elosztása, azt szociális szempontból nem lehet tagadni. Ennek érdekében már a háború előtt is ismételtén történtek intézkedések; a háború alatt pedig annak szükségét élsőnek a Tiszakormány hangoztatta. Jól tudjuk ugyan, hogy a nagybirtok felaprózása ma még közgazdasági hátránnyal és veszteséggel jár, amennyiben a statisztikai hivatal legutóbbi kimutatása szerint is, a birtok átlaghaszna annál nagyobb, minél nagyobb annak területe. A kisebb birtok tehát átlagban nálunk kevesebb gazdasági hasznot hajt, mint a nagybirtok. Ezzel szemben az előrehaladottabb nyugaton megfordítva áll a dolog; ott a kisbirtok széleskörű elterjedése annak magasabb-fokú jövedelmezőségével hozható kapcsolatba. Valószínű, hogy e jövedelmezőségi arány hazánkban is idővel megváltozik a gazdasági és kulturális viszonyok fokozatos kifejlődésével. Ha ennek ellenére a közgazdasági érdekek ellen és kizárólag szociális érdekeket tartva szem előtt, a birtokfelosztást bizonyos fokig már ma előmozdítani akarjuk — ami a kivándorlás körének jelenlegi korlátozottságával is megokol-

* Alábbi cikket, amely a Budapesti Hírlap f. évi január hó 29-1 számában jelent meg s amely a külön agrárbiroságról és a tulajdonjogi korlátozásokról folyó vita szempontjából éppen olyan időszerű, mint érdekes egyéni véleményünk tükröz vissza, egész szövegében közreadjuk. Szerk.

ható — tisztában kell lennünk azzal, hogy az ilyen szociális politika megvalósítása tetemes áldozattal jár; de egyidejűleg azt is el kell ismernünk, hogy ez áldozatot nem viselheti az egyén egymaga, akár földbirtokos az illető, akár nem, hanem azt csakis a község terhére szabad kiróni. Az eddigi eljárás sérelmes volta éppen abban rejlik, hogy az utóbbi törvényben ez elvet nem tartották kellően szem előtt.

A hatóság kisajátítási joga eddig is megvolt az 1881. évi XLI. törvénycikk alapján; csak hogy ezt nem lehetett birtokpolitikai célra alkalmazni. Amiódön e jogot az 1920. évi XXXVI. törvénycikk erre is kiterjesztette, merőben eltértek az előző törvényben követett eljárástól. A régi törvény szerint meg kellett állapítani a birtok teljes értékét; a megállapított összeg után az átvételtől számítva 6% kamat járt, a tőkét záros időn belül ki kellett fizetni, sőt mi több, az eljárásnál kártalanítás illette meg a tulajdonost mindazaz értékvesztéséért, átalakításért, vagy esetleges költségéért, amely a kisajátítás folytán a birtok megmaradt részén előállt. Együttal meg lett állapítva annak a törvényszéknek az illetékessége, amelynek körében az illető birtok fekszik. Ezzel szemben az új törvényben az ott kikötött sorrend szerint csak általánosságban van korlátozva a kisajátítás igénybevétele a gazdaságosság határain belül, amiért kárpótás nem jár; egyidejűleg a birtok értéke nemcsak hogy nem lesz készpénzzel kifizetve, hanem a tényleges gyakorlat szerint annak értéke többnyire csak későbbi időben lesz meghatározva. A birtok átadása után jó ideig még a régi birtokos volt kénytelen megfizetni annak adóját; a birtok után járó fizetés behajtásával pedig szintén ugyanaz veszélybe került. Nyilvánvalóan az ilyen „kisajátítási” eljárás nélküli azokat a jogi kelleket, amelyek a régi törvényben beemelték. Ilyen módon nemcsak a földet veszik el a birtokostól, amihez az államnak közérdekből joga van, hanem egyúttal visszatartják annak ellenértékét készpénzben, azaz lefoglalják a földdel együtt bizonytalan időre a tulajdonos tőkéjét, amihez az államnak joga nincsen. — legalább mindaddig, amíg az egyéni tulajdonjogot elismeri és annak biztosítását másokkal szemben célul kitűzi. Még a Bach-kormány is földterhementesítési kötvényekkel fizetett olyan kisajátított jobbgy-földekért, amelyek már régóta nem voltak a földesur használatában! Az utóbbi törvényben tehát nem a kisajátítás ténye, hanem a kisajátítási eljárás módja volt sérelmes. Ennek oka pedig tudvalevőleg az volt, hogy az eljárás pénzügyileg semmiképp sem volt előkészítve, sem a kisajátított birtokosok, sem a kisajátító földművesek érdekében. Ezért kellett annak pénzügyi részét is a kisajátítottak terhére megcsinálni, amiódön tőkehiány miatt számos esetben a földműves sem tudott boldogulni. Ilyen körülmények között nyilvánvalóan célszerűbb lett volna és a jogi követelményeknek is jobban megfelelt volna szűkebb körben és lehetőleg egyszerűségi alapján kisbirtokok alakjában megvalósítani a tervbevetett földosztást mindaddig, amíg a nélkülözhetetlen pénzügyi eszközök mindkét csoport részére rendelkezésre állnak.

Ezek után megelégedéssel kell tudomásul vennünk a mostani kormányt az a szándékát, hogy a földreform pénzügyi részét mielőbb dűlőre akarja juttatni. Ugyancsak helyeseltető az is, hogy az új tervben a kormány megszünteti a kisajátítás lehetőségét. Eltekintve a felhozott sérelmekről az eljárás korlátozása azzal is indokolható, hogy tudvalevőleg a földreform révén Csonka-Magyarország szántóföldjeinek körülbelül egytized része került új kezekbe; ma pedig még nem tudjuk előre, mennyiben fog megfelelni a meghozott és még meghozandó áldozat az óhajtott és elvárt eredménynek szociális téren. Mindezt készséggel elismerve, annál meglepőbb az a körülmény, hogy a kormány továbbra is fenn akarja tartani csekély módosítással és új elnevezéssel az állam elővásárlási jogát a haszonbérletek hatósági jóváhagyását, az ingatlan feldarabolás hatósági irányítását, sőt egyes esetekben az ingatlaneladás betiltását. Megszokva a háború óta az állami hatalom túltengését és a békekötés óta életbeléptetett birtokjogi korlátozásokat, úgy látszik, a kormány nem veszi észre, ennek rendszeresítésével milyen rést üt az egyéni tulajdonjog intézményén. Ha valahol, úgy e téren szivleendő meg a régi latin közmondás: Principis obsta! Egyszer megindulva a tulajdonjogi korlátozás lejtőjén, soha nem tudjuk előre, hová jutunk — amire nézve a forradalom idejében is bőven szerezhettünk magunknak tapasztalatokat.

Nyilvánvalóan az eddigi korlátozások véglegesítése nemcsak gyökerében támadja meg a birtok feletti rendelkezési jogát, nemcsak megnehezíti a tőkebefektetést, a birtok gazdaságos kihasználását és jövedelmezőségét, hanem egyúttal leszállítja annak forgalmi értékét. Itt is tehát nemcsak a birtoklás joga, hanem a birtoknak megfelelő tőkeérték is meglesz támadva ép úgy, mint az előbb jelzett kisajátításnál. A fenti elvi állásponttól való eltérés még a háború utáni rend-

kívüli viszonyokkal sem volt jogilag igazolható, — annál kevésbé lehetséges az ma, amiódön ugyane célra a kormányt más eszközök is rendelkezésre állnak, amelyek nem sértik a tulajdonjogot.

De az elvi állásponton kívül még egyéb nyomós érvek is felhozhatók a javaslat ellen. Az ilyen mesterséges beavatkozásnak a szabadforgalom terén megvannak a maga káros gazdasági következményei, amint azokat az infláció idejében is tapasztalhattuk; azok jelen esetben annál inkább kifogásolhatók, mert tülönnek a célon; végül a gazdasági káros hatásokon kívül az újonnan felállítandó birtokrendező bíróság működésének is meg lesznek a súlyos következményei a jogszolgáltatás és a fenállód jogrend terén.

Hogy a magánjogba való ilyen beavatkozás mennyire megrendíti a hitelviszonyokat és milyen anyagi kárt okozhat az a birtokosra, azt részletesen és találóan kifejtette Hadik János gróf, az e tárgyban január 10-én a földművelésügyi miniszternél tartott értekezleten. Utalt kiváló pénzügyi szakemberekre, akiknek véleménye szerint választani kell a földreform és a mezőgazdasági hitel között; a kettő egymással meg nem fér. Ugyancsak jelezte azt is, hogy az ilyen felhatalmazás olyan hatalmat tesz le a mindenkori kormány kezébe, amely a jövőben esetleg végtelen lehet a magyar birtokosztályra nézve. Uralva e kimerítő fejtegetések ismeretes részleteire, hozzátéhetjük még azt is, hogy az ilyen módon okozott gazdasági károk és felmerülhető veszélyek megközelítésére annál kevésbé megokolt, mert a kormány a mai időkben más úton is megvalósíthatja birtokpolitikáját. Ugyanis ahhoz, hogy „nem kívánatos kezébe” kerüljön egyik-másik birtok, amint azt a kormány mondja, egyáltalában nem szükséges a szabadforgalomnak a maga egészében való korlátozása. Az ilyen birtokvétel amúgy is bejelentési illetékekévé vált az illetékes pénzügyi hatóságnál; sőt rendszeres már ilyen szándékának a híre is előre elterjed a község körében. Amennyiben tehát a kormány felfogása szerint, amelynek érdemi részével foglalkozni nem kívánok, egyik-másik eladásnál nem kívánatos elemek szerepelnek mint vevők, módjában van a főispánnak és az illető közigazgatási bizottságnak utólag is megteenni javaslatát az ilyen átruházás megakadályozására nézve, ha erre a törvény alapján a kormány felhatalmazást nyert. Az utóbbihoz nem szükséges egyéb, minthogy a régi kisajátítási törvényt birtokpolitikai célra is kiterjesszük. Ez esetben az eladó birtok a megkötött szerződés feltételei alapján átvethető akár az állam, akár az általa megjelölt olyan fél által, amellyel erre nézve a hatóság előre meg egyezett. Viszont a nagyközönség meg lesz kímélve attól, hogy a nehézkes és késedelmes kisajátítási eljárás mellett károsodjék, avagy az ellen időtráboló, költséges eljárással védekezjék. Az ilyen eljárás ellen ugyan felhozható az a körülmény, amint azt Mayer földművelésügyi miniszter ur a multkorai értekezleten is hangsúlyozta: „Az állam nem rendelkezik annyi anyagi eszközzel, hogy mindazokat a birtokosokat átvegye, amelyeknek elidegenítése nem kívánatos”. Feltevére, hogy az államnak ehhez valóban nincsen módja, a kijelentésből arra is lehet következtetni, mintha a kormány „bizonyos nem óhajtanó jogügyletek megakasztására” a magántulajdon terhére is vállalkozik, — ami pedig nyilvánvalóan nem lehet célja, mert különben ellentétbe kerül a genfi értekezleten a román kisajátítással szemben elfoglalt álláspontjával. Szerencsére e célra az adóforráson kívül rendelkezésre áll az államnak a hitelművelés és annak közvetítésére hivatott hitelintézetek megszervezése. Ilyen módon elkerülhető az is, hogy magánbirtok állami kezelésbe kerüljön, ami jövedelmezőségi szempontból sem kívánatos. A fenti célt hivatott szolgálni, mint ismeretes, az 1911. évben alapított Földhitelintézetek Országos Szövetsége. Ilyen módon teljesen mellőzhető az elővásárlási jog kikötése; ugyan e cél eléréséhez elégséges az, ha az utólagos kisajátítás lehetősége van törvényileg biztosítva. Amennyiben ilyen eljárásra nem lennének kedvezők a hitelviszonyok, indokolt lesz magát a kisajátítási eljárást is jobb időkre elhalasztani, nehogy a kormány ez eljárással súlyosbítsa az ilyen hitelkorlátozással rendszeren együttjáró gazdasági válságot.

Ami áll a kormány elővásárlási jogára nézve, ugyanez felhozható a tervezet többi tulajdonjogi korlátozásai ellen. Ha szabályozni akarjuk a földbirtok haszonbérbeadását, annak mikénti feldarabolását és elosztását — mindezt csak akkor tehetjük meg az egyéni tulajdonjog sérelme nélkül, ha a birtokot, hivatkozva a közérdekre, törvényes úton kisajátítjuk. Ha a régi Magyarországon olyan közérdekből intézmények létesítésére, mint amilyenek a vasutak, csatornák, középületek stb. szükséges volt az előzetes törvényes kisajátítás a rendes bíróság közbejöttével, akkor a mai Csonka-Magyarországon sem kívánatos az, hogy olyan homályos célra, mint amilyen a nemkívánatos elemek kizárása, az eddigi törvényes kisajátítási eljárás mellőzhető legyen és az ilyen birtokpolitika terhet az illető magántulajdon viselje; sőt még kevésbé

kívánatos az, hogy révén az egész...

Ha továbbra...
cél sajátos jelle...
tikumot is tart...
módon értelmez...
az ilyen eljárás...
legyen följárás...
vényhozás es...
jelen esetben...
ható volna anna...
együttés bizotts...
a mindenkori k...
megítélését és a...
ben a multban...
biztatók, ezzel...
kal bíró kormá...
egyik máskor...
A kisajátításnak...
tehát a birtokos...
Ha ilyen néző...
keztelésre jutunk...
osztályra nézve...
ellenkezőjét kell...
szerint teljes egé...
és bérbeadását k...
az emleket kiköt...
birtok kisajátítá...
nem lesz azonos...
sége eszközökről...
hozás együttes...
birtokpolitika az...
tényleg módot n...
eljárás költséges...
előbbi módon elk...
attól, hogy az i...
terhére valóstha...
menny terve alap...
gazdasági hitelt...
esetében az elő...
belül nem fizet...
határozott ár me...
zésére nézve olya...
elemnek tart, aki...
belső készpénzbe...
lemondani elővas...
lesz legjobban b...
láthatólag a birt...
fog átrédelni, a...
rendes bíróság ha...
rodni fog a teljes...
száma, amiódön...
lesz kénytelen a...
A jelzett terv...
tandó birtokrend...
a kormány a hit...
ugyanoda utalja...
hoz, amely az e...
magában.

Tudvalevőleg na...
ban a magánjog r...
ból, részben ön...
magánjog a kiegy...
ítéleti alapján fo...
módja, mint ismer...
óta jól bevált. H...
tulajdonjogi kisa...
birtokbíróshoz a...
függesben állanak...
kétféle bíróság fo...
a magánjog egy...
pedig a jogfelbő...
vehet. Hogy e k...
lehet az okozója...
nek lehet a kutor...
való értelmezése...
télyét, azt talán...
következménye es...
bíroságot leszűn...
felülbírálja a k...
tekintetbe vesszük...
állást az elsőfok...
alápan; továbbá...
és gazdasági kérd...
kodott és hogy a b...
törvények és a b...
jogi értelmezésére...
okolható meg az,

Ha kevés a takarmánya, etesse fel szalmáját

és almozzon

az olcsóbb és jobb

tőzeggel!

A tőzeg leköti a nitrogént!

Szükséglet almozáshoz számossalatonként és naponként 3-4 kilogramm!
Különleges berendezés nem szükséges, minden istállóban alkalmazható!

Ne vásároljon

szalmát,

mert drága pénzben gyommagot és kárttevő rovarokat telepít földjére!

Jelenlegi áraink vagontételben helyt Fekete-

hézsény állomás vagonba rakva 100 kg-kint:

Tépetlen tőzeg, kockákban ... P 1-80

Tépett tőzeg, ömlesztve ... P 2-—

Tőzegkorpa, ömlesztve ... P 2-20

Tépett, préselt és balázott tőzeg ... P 2-85

+ 2% forgalmi adó!

GRÓF ZICHY BÉLA FONYÓD-FEKETEBÉZSENYI

TŐZEGTELEPEINEK BÉRLETE

TELEP: FONYÓD

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25.

Telefon: Teréz 120-76 (9-tól 2-ig)

Határozottan k...
éppen a száraz...
a természetes...
hasznáható

Pu

kívánatos az, hogy az eljárás káros hatása a forgalmi akadályok révén az egész birtokosztályra kiterjedjen.

Ha továbbmenve figyelembe vesszük a birtokpolitikai cél sajátos jellegét, amely a magánjogi részen kívül politikumot is tartalmaz, amely egyénileg teljesen különböző módon értelmezhető, be fogjuk látni annak szükségét, hogy az ilyen eljárás esetéről-estére külön politikai testület által legyen fölbíráható. Eddig az ilyen külön eljárásra a törvényhozás esetéről-estére adta meg a felhatalmazást; ha ezt jelen esetben egyszerűsíteni és gyorsítani akarjuk, átruházható volna annak fölbírálata a törvényhozás két házának együttes bizottságára. Ha a régi eljárással ellentétben csak a mindenkori kormányra bizzuk a birtokpolitikai érdekek megítélését és az azokkal való kísérletezést, amely tekintetben a múltban szerzett tapasztalatok sem voltak mindig biztatók, ezzel olyan hatalmat adunk a különböző felfogásokkal bíró kormányok kezébe, amelynek révén egyszer az egyik, máskor a másik birtokosztály válhatna kárát. A kisajátításnak a felsorolt törvényes kellekhez való fűzése tehát a birtokosztály minden tagjának együttes érdeke.

Ha ilyen nézőpontból bíráljuk az új tervet, arra a következtetésre jutunk, hogy a tulajdonjog biztosítása és a birtokosztály anyagi érdekeinek megóvása céljából csaknem az ellenkezőjét kell tenni annak, amit a kormány tervez. A fentiek szerint teljes egészében eltérőrendű a magánbirtok forgalmát és bérbeadását korlátozó intézkedések; ahelyett megadandó az említtett kikötések és törvényes feltételek mellett a magánbirtok kisajátításának lehetősége. — amely természetesen nem lesz azonos az eddigi követett eljárással. Az ehhez szükséges eszközökről való gondoskodás a kormány és a törvényhozás együttes feladata; semmiestre se terjedhet az ilyen birtokpolitika azon a határon túl, amelyre a jelzett eszközök tényleg módot nyújtanak. Ha attól tartunk, hogy az ilyen eljárás költséges és azt hisszük, hogy annak költsége az előbbi módon elkerülhető, ebben szintén tévedünk. Eltekintve attól, hogy az ilyen költségmegtakarítás csak a magántulajdon terhére valószínűleg meg, előrelátható az is; hogy az a kormány terve alapján sem lesz elkerülhető. Ugyanis a mezőgazdasági hiteltörvény kimondja azt, hogy bírói árverés esetében az elővásárlási jog megszűnik, ha az állam 30 napon belül nem fizet. Amennyiben tehát a birtokos előre meghatározott ár mellett megegyezésre jut ilyen árverés rendezésére nézve olyan vevővel, akit a kormány nem kívánatos elemnek tart, akkor a kormány kénytelen lesz vagy 30 napon belül készpénzben kifizetni a birtok árverési értékét, vagy lemondani elővásárlási jogáról. Minthogy ilyen eljárás mellett lesz legjobban biztosítva a birtokos magánérdeke, előreláthatólag a birtokos átruházása mindinkább erre az útra fog áttérni, annál is inkább, mert annak elbírálása a rendes bíróság hatáskörébe tartozik. Így mindinkább szaporodni fog a teljes értékben és készpénzben kifizetendő birtokok száma, amidőn ekkor is a pénzügyi eszközök nagyságához lesz kénytelen alkalmazkodni a kormány birtokpolitikájában. A jelzett terv szerint minden egyéb átruházásnál a felállítandó birtokrendező bíróság lenne illetékes. Ha ezentelül a kormány a hitbizományok és a birtoktagosítás ügyét is ugyanoda utalja át, eljuttotunk a tervezetnek ahhoz a pontjához, amely az eddigig is súlyosabb veszedelmeket rejt magában.

Tudvalevőleg nálunk nincsen kodifikált magánjog. Hazánkban a magánjog részben különböző forrásokból átvett tételekből, részben önállóan kifejlődött szokásjogból áll, amely magánjog a kiegyezés óta esetéről-estére a legfelsőbb bíróság ítéletei alapján folytatódóan fejlődik tovább. A jogfejlődés módja, mint ismeretes, az angolszász államokban évszázadok óta jól bevált. Ha már most különféle birtokküztekekkel és tulajdonjogi kisajátítással kapcsolatban áttaljuk az új birtokbírósághoz a hitbizományok ügyét, amelyek szoros összefüggésben állanak a családi és örökösödési joggal, ez esetben kétféle bíróság fog ítélni nemcsak birtokügyekben, hanem a magánjog egyéb ágazataiban is. E kétféle bíróság pedig a jogfejlődés terén különböző, sőt ellentétes irányt is vehet. Hogy e körülmény milyen jogi bizonytalanságnak lehet az okozója, mennyi jogi összeütközésnek és magánpernek lehet a kutterforra és hogy a magánjognak kétféle módon való értelmezése mennyire alááshatja a felsőbb bíróság tekintélyét, azt talán felesleges külön kifejtteni. Ennek további következménye csak az lehet, hogy majdan harmadik felsőbb bíróságot leszünk kénytelen felállítani, amely vitás esetekben felülbírálja a kettőnek ellentétes felfogását. Ha emellett tekintetbe vesszük azt, hogy a legutóbbi eljárásnál is a tényállást az elsőfokú rendes bíróság vette fel az OFB megbízása alapján; továbbá azt is, hogy az OFB is minden technikai és gazdasági kérdés megítélésénél külön szakközegre támaszkodott és hogy a bíróság alapjában véve az 1920. évi XXXVI. törvények és az azt kiegészítő 1924. évi VII. törvények jogi értelmezésére szorított, — valóban semmikép sem okolható meg az, hogy a törvény jogi értelmezését és alkal-

mázását továbbra is kétféle, egymástól független bíróságra — bizzuk, különösen akkor, amikor annak politikai része a kormány javaslata alapján a jelzett módon már fölbíráva lett.

A közelmúltban az egységes bíraskodásnak még az volt az akadálya, hogy a rendkívüli viszonyokkal szemben rendkívüli intézkedésekre volt szükség; az ilyen intézkedések végrehajtása legalább is meghaladta a rendes bíróság ügykörét, ha azzal egyes esetekben nem volt ellentétes. Ma, amidőn erre szükség nincsen és rendes eszközök is felhasználhatók, a földbirtok egyenletesebb elosztásáról szóló törvények mint rendkívüli viszonyoknak idő előtti szűlőttjei teljesen eltörölhetők és az új birtokpolitikai törvény a régi kisajátítási törvény mintájára alkotható meg. Ez esetben elhárul annak az akadálya, hogy ugyminthoz eddig, birtokkisajátítási ügyekben a rendes bíróság nemcsak a tényállás megállapításánál, hanem annak érdemi részének megítélésénél is illetékes legyen. Ezzel nemcsak a tulajdonjog intézménye lesz sértetlenül megóva, hanem egyúttal a kisajátítási eljárás egyöntetűsége és ami a legfontosabb, a magánjog egységes fejlődése továbbra is biztosítva lesz.

Ha figyelembe vesszük a felsorolt körülményeket és azokat az érdekeket, amelyek ezuttal kockán forognak, azt hiszem nem zárkozhatunk el a remény elől, hogy a kormány eljövle a kisajátítási eddigi módjával együtt a többi birtokforgalmi akadályokat, más uton és módon fogja megvalósítani azt a birtokpolitikát, amelynek megvalósítását célul kitűzte.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS

TRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfas József

A cukorrépa és sörárpa okszerű műtrágyázása.

Gräbner Emilnek, a „Köztelek“ 1927. évi 85. számában megjelent „A kálitrágyázás jelentősége a cukorrépa- és a sörárpatermelés fejlődésének fokozása terén“ című cikkében felsorolt kísérleti eredmények mind azt bizonyítják, hogy a kálitrágyázás sok esetben nemcsak a mennyiségi hozamot emelte, de javította az illető növény minőségét is. Ez a tény különben a művelni nyugaton közismert dolog és sajnos, nálunk nem ment át eléggé a köztudatba. Mert — és itt bocsánatot kérek mind a cikkírótól, mind a cukorrépatermelő gazdaságoktól — hazánkban edeskeves az a gazdaság, ahol helyesen műtrágyáznak.

Nagyon sok agyagosa termőfölddel rendelkező gazdaságban voltam, ahol egyhangulag azt állították, hogy az ő földjük káliumban olyan gazdag, hogy annak kálitartalmát még évtizedek múlva sem fogják kimeríteni, tehát ennek a táplálóanyagának az adagolására szükség nincsen. És állították ezt anélkül, hogy erről helyesen beállított kísérlettel meggyőződtek volna. Hogy ez az állításom igaz, nem tartom szükségesnek azokat a gazdaságokat felsorolni, ahol ezt a ferde nézetet vallották, de segítségül hívom a statisztikát, amely hűen visszatükrözi a tényállást és amely minden más bizonyítéknál alaposabban igazolja előbbi állításomat. 1926-ban kálitrágyasból behozatalunk 400 vagon volt. Ezzel a mennyiséggel, ha kat. holdankint 100 kg káltsót adagoltak, 40,000 holdat, ha pedig csak 50 kg-ot adagoltak, ami bizony roppant kevés, ugy 80,000 kat. holdat trágyáztak meg kálitrágyával. Szakembernek nem kell bővebben kifejtennem azt, hogy ez a mennyiség milyen siralmasan kevés, mert az előbb említett cikk bebizonyította, hogy még a hazai agrárgazdálkodók is, amelyek általános nézet szerint káliumban gazdagok, a kálitrágyázásnak sok esetben terméscsökkenést és minőségjavító hatása volt,

amikor tehát feltétlenül kifizette magát. A homokos talajokról ne beszéljünk, mert azok viszont minden növény alá megkövetelik a kálitrágyázást.

Nem óhajtok soraimmal meddő vitaközörszóra alkalmas adni, de azt sem szeretném, ha e cikk olvasói azt hinnék, mintha én a mindentudók talárját akarnám viselni, azonban nagyon örülnék, ha fejtegetéseimmel én is hozzájárulnék ahhoz, hogy a műtrágyázás kérdésében az egyedül helyes és tökéletes állapotot mielőbb elérjük, ezt pedig csakis kísérletezéssel lehet elérni, cikkem célja tehát felhívni a gazdákat, hogy behatódobban kísérletezzenek.

Az egyedül helyes és tökéletes állapot pedig az, ha a gazda úgy trágyáz, hogy az minél jövedelmezőbb legyen, azaz a mennyiség és minőség optimumát a trágyázás minimumával érje el. Röviden és talán érthetőbben kifejezve ez annyit jelent, hogy az adott műtrágyák között aránylag kevés költséggel nagy haszonnal tegyen szert. Hogy ezt elérhessük, az elméletnek a gyakorlattal karöltve kell haladnia. Lássuk mindenképp, mit mond az elmélet a cukorrépa és árpa vonatkozásban?

Az árpa káli- és nitrogénigényes növény, kevésbé foszforsav követelő; a cukorrépa mindenképp kálirabló, azután nitrogén- és legkevésbé foszforsavigényes. Ugyanésak az elmélet mondja azt is, hogy a cukorrépa, valamint az árpa csak a neutrális (kb. pH 7) és az alkálikus (pH 7 fölött) talajokon hozhatja meg az optimális terméseket. Ez pedig igen fontos kérdés, mert ott, ahol a termőföld csak gyengén savanyu (kb. pH 6), már nem terem olyan jól ez a két növény, ha csak megfelelő meszezéssel a föld aciditását nem javítjuk. Ezt mondja a teoria!

Lássuk tehát most azt, hogy ezeket az elveket hogyan visszük át a gyakorlatba. Kezdjük mindenképp az aciditás kérdésének megoldásával. Arrhenius szerint a talaj aciditását kell ismerni, amelyet természetesen csak a laboratóriumi vegyelemzés képes meghatározni, hogy termelésünk hasznosítható legyen. Igaz, hogy ez drága és talán nagyon hosszadalmas eljárás, de ez egyedül biztos. Általában azonban erre vonatkozólag elég a gazda tapasztalata is, aki jól tudja, hogy megtermi-e a földje a cukorrépa és árpa, vagy nem? Aki azonban ott akar akár répat, akár árpa jövedelmezően termelni, ahol ez a két növény addig nem valami jó termést hozott, ugy nem kerülhet el a talaj vegyvizsgálata és ennek alapján a megfelelő meszezés.

Mindenestre azonban áll az a törvény, hogy e két növény alá savas hatású műtrágyát, mint a szuperfoszfát és a kénsavas ammoniák, használni nem szabad! Lehet, hogy sokan lesznek, akik a szuperfoszfátot nem a savas hatású műtrágyák közé sorol-

¹⁾ Arrhenius: Kalkfrage, Bodenreaktion und Pflanzenwachstum, Leipzig, 1926.

²⁾ O. Arrhenius svédországi talajokon végzett kutatásainál csakugyan azt találta, hogy az árpa és a répa neutrális és alkálikus talajokon adta a legnagyobb termést. De ugyancsak fent említett könyvében (48. és 54. old.) visszautasítás és cáfolat nélkül közli Hiltner adatait, akinek Bajországon végzett kísérlet szerint az árpa és a répa a gyengén savanyu és a közömbös talajokon diszlenek a legjobban. Szerintem e téren még nincs annyi vizsgálat és tapasztalat, hogy a teoria által végleg elfogadottnak lehetne tekinteni, hogy az árpa és a répa maximális terméseket csakis neutrális és alkálikus talajokon adhat, vagy hogy árpa és répa alá csakis alkálikus műtrágyákat volna szabad adni. Mindezek végeleges megállapítására további kutatás és kísérletezés kell, melyre cikkirő is felhívja a gazdákat, mert csak ez szentesíti majd végleg egyes kutatóknak kísérleteikből levont fenti következtetéseit.

Rovatvezető.

³⁾ Ennek ellentmond a gyakorlat, amely árpánál és répánál ezekkel a műtrágyákkal szép eredményeket mutathat fel. Igaz, hogy ezzel szemben azt lehet felhozni, hogy a leges műtrágyákkal még szebb eredményeket lehet elérni. De ezt a gazda sajátos viszonyai között csak úgy tudhatja meg, ha ezirányban kísérletezik. Abban azután teljesen egy véleményen vagyok a cikkíróval, hogy érdemes a gazdának a legnagyobb, illetve a legjövélmezőbb trágyahatás kiderítésére kísérletezni.

Rovatvezető.

1927-ben elért terméseredmények a

RHENÁNIA FOSZFÁT

Terméseredmény katasztrális holdankint:

Rhenánia foszfáttal:	Szuperfoszfáttal:
Árpa . . . . . 12 q	11 q
Cukorrépa . . . 175 q	150 q

Határozottan könnyebb a vetése a kombinált vetőgéppel, mert nincs üzemzavar. Egyenletesen folyik le a gépből éppen a száraz és lisztzerűségénél fogva. **Hatékonyabb kb. 10%-al, amit az összehasonlításnál tapasztaltunk, a terméseredmény arányzatánál. Általában az a véleményünk alakult ki, hogy a Rhenánia foszfát használhatósága felülmúlja a szuperfoszfátot.**

Pusztabelahalom, 1927. november 1.

Dr. Pátkay Dániel s. k.

át

Fekete-
g.-kint:
1-80
2-
2-20
2-85

EZSENYI

u. 25.

A

RHENÁNIA FOSZFÁT

egyedárusítói az utódállamok részére:

DUKES és HERZOG

Budapest, V., Géza-utca I. szám

Alapítva: 1878. 1248/b
Telefon: Teréz 288-09, Teréz 122-74

Pozsony-Galgóc-Dunaszerdahely

ják, azonban a legújabb kutatások azt bizonyították, hogy a szuperfoszfát igen is savas hatású, különösen abban az esetben, ha azt sorba vetve adagolják.¹⁾ Természetesen itt is jó az elővigyázatosság vagyis itt is kísérletezés szükséges és minden gazda a saját földjén próbálhatja ki azt, hogy vajjon a szuperfoszfát, vagy a rhenániafoszfát, mint a legtökeletesebb alkálikus foszforsavas műtrágya, lesz-e az alkalmasabb. A feltevés szerintem ebben az esetben a rhenániafoszfát ad igazat.

Lehet t. i. az, hogy a szuperfoszfát, amely rendszerint 6—12% szabad savat tartalmaz, a sav közömbösítése céljából nem sok hatékony meszet von el a termőföldtől, de feltétlenül elvon és minél többször használjuk, annál többet. Mész kell továbbá magának a növénynek is, azután az eső is sokat kimos stb., tehát a termőföld, szuperfoszfát állandó alkalmazása esetén, hatékony meszben állandóan szegényedik, viszont ezt az elvesztett meszet sohasem pótoljuk. Sokan azt válaszolják erre, hogy a cukorgyári mészszipapót nem minden gazdaság szerezheti be előnyösen, amennyiben egyszerűen alacsony mérszertartalmánál fogva a magas fuvardíjakat nem bírja ki, másrészt gyakran olyan vizes, hogy használatra alkalmatlan. Ezzel szemben szerintem jobb, ha a mész pótlására diósi szénavas meszet használunk, mert ez porfinom, teljesen száraz és 85—95% szénavas meszet tartalmaz.

A mész alkalmazásával szemben sokkal okosabb, ha kerüljük a szuperfoszfát és a kén-savas ammóniák használatát, mert a rhenániafoszfát foszforsava ugyanolyan gyorsan oldódik és hat, mint a vízben oldható foszforsav.²⁾ E jó tulajdonsága mellett igen nagy mennyiségű (40—42%) hatékony meszet is tartalmaz, tehát nemhogy elvonna meszet a termőföldtől, de még juttat is neki.³⁾ A kén-savas ammóniák helyett pedig méznitrogént kell használni, mert ez szintén magas, kb. 60% százalékában tartalmaz hatékony meszet, viszont olcsóbb is, mint a kén-savas ammóniák. Nagy előnye ennek a két műtrágyafajtának továbbá még az is, hogy egymással összekeverhető. Ismétlem, a gazda kísérletezéssel önmaga győződjék meg ennek az állításnak a helyességéről, amelynek módoszataira a kísérletek beállításánál fogok kitérni.

Mint érdekes kísérletet, megemlítem azonban a Fould-Springer báró adonypusztaszabólesi uradalmanak repánál eszközölt összehasonlító kísérletét a

¹⁾ Ellenvéleményként, hogy t. i. a szuperfoszfát gyakorlati szempontból nem savanyítja a talajt, l. a „Köztelek” 1926. évi 64—65. számában megjelent következő cikket: Hatos Géza „Rontja-e, illetve elsavanyítja-e a szuperfoszfát a talajt?”
Rovatvezető.

²⁾ Kémiailag, mint ismeretes, a két foszforsav oldhatósága nem egyforma, hisz a szuperfoszfát foszforsava vízben oldódik, míg a rhenániafoszfáté vízben nem, de gyenge savakban már oldható. Hogy azután növénytalpalkozás szempontjából miképpen áll a dolog, t. i. vajjon növényeink részére a két foszforsav egyformán oldódó és egyformán ható-e, szóval a hatás szempontjából a két foszforsav egyenértékű, erről a kutatást és kísérletezést lezártnak ezidőszerint még nem tekinthetjük. Ennek végleges kimondására még kevés a kísérleti anyag, az eredmények és a nézetek e téren még eltérők, még további kísérletezés szükséges. Egyébként is, mint cikkirő is hangsúlyozza, az egyes gazdáknak csak saját kísérletezésük mondhatja meg, vajjon egyenértékű, illetve ami a gazdaságra nézve legfontosabb, jövedelmezőbb-e nála a rhenániafoszfát, továbbá a méznitrogén alkalmazása, mint a szuperfoszfáté, illetve a kén-savas ammóniáké.
Rovatvezető.

³⁾ A szuperfoszfát sem von el meszet a talajból, csak a szén-savas mész csekély részét alakítja át foszforsavas mészé, illetve gyakorlati szempontból alig figyelembevehető mértékben — a benne foglalt szabad kén-savnak megfelelően — kén-savas mészé. Ha „hatékony” mész alatt kalciumoxidot és szén-savas meszet értünk, akkor hatékony meszet számbavehető mértékben a rhenániafoszfáttal sem viszünk a talajba, mert benne a mész jóformán egészében foszforsavhoz és kovássavhoz van kötve. Különben is a szuperfoszfát foszforsavas mészével és gipszével csakugy adunk a talajba kötött meszet, mint a rhenániafoszfáttal.
Rovatvezető.

rhenániafoszfát és szuperfoszfát között. A 2 magyar holdas kísérleti parcellák egy magyar holdjára 150 q istállótrágyát és 60 kg kén-savas ammóniát, mint alaptrágyát adtak. Sajnos, a kálium adagolását nem ismerem. A termés a következő volt:

I. parcella (150 kg szuperfoszfát)	181.30 q
II. „ (100 „ rhenániafoszfát)	193.20 „
I. „ (150 „ szuperfoszfát)	149.60 „
II. „ (100 „ rhenániafoszfát)	161.10 „
I. „ (150 „ szuperfoszfát)	141.10 „
II. „ (100 „ rhenániafoszfát)	142.50 „

A műtrágyázás jövedelmezőségénél nem elég azt tudni, hogy milyen táplálóanyagot adunk az illető növény alá, hanem legfőképpen azt kell tudnunk, hogy minden egyes táplálóanyagból melyik mennyiség hozza meg a legtöbb hasznot. A két szóban lévő növénynek még azt is kell tudnunk, hogy a savas, vagy alkálikus trágya fizeti-e ki magát a legjobban. Tehát a kísérletek beállítása is annak megfelelőleg kell, hogy történjen. A legcélravezetőbbnek, a fenti szempontok figyelembevételével, a következő rendszerű kísérleti beállítást tartom, amelyet a különféle táplálóanyagoknak megfelelőleg, annyiszor kell beállítani, ahány táplálóanyaggal kísérletezünk, vagyis az alanti, emelkedő adagolási kísérleti rendszert a foszforsavon kívül ugy káliummal, mint nitrogénnel is keresztül kell vinni. Megjegyzem azonban, hogy egy táplálóanyag kipróbálásánál a másik két tápanyag adagolása mint alaptrágyázás, elkerülhetetlenül szükséges, mert különben az egész kísérlet, legyen az a legteljesítményesben végrehajtva, hajító fát sem ér.

Mint első kísérleti táplálóanyagot vevjük a foszforsavat. Itt a rhenániafoszfátot és a szuperfoszfátot akarjuk kipróbálni cukorrépa alá. A tapasztalat azt tanácsolja, hogy a biztonság kedvéért alaptrágyának mindig többet kell adni, tehát felelőjük a trágyaadagot 17 kg nitrogénre és 60 kg káliumra, amelyet kat. holdankint számítva 100 kg 17%-os méznitrogén és 150 kg 40%-os kálió formájában nyújtunk. Mivel a kísérleti parcellákat a célszerűség végett egy kat. holdon helyeztük el, ezt pedig 10 részre osztjuk, számításaink nagyon egyszerűek lesznek.

Rhenániafoszfát = Rh.

1.	2.	3.	4.	5.	Trágyázatlan
5 kg Rh.	Kontroll	7 1/2 kg Rh.	Kontroll		
6.	7.	8.	9.	10.	Trágyázatlan
Kontroll	10 kg Rh.	Kontroll	12 1/2 kg Rh.		

Szuperfoszfát = PS.

11.	12.	13.	14.	15.	Trágyázatlan
7 1/2 kg PS.	Kontroll	11 kg PS.	Kontroll		
16.	17.	18.	19.	20.	Trágyázatlan
Kontroll	15 kg PS.	Kontroll	18 kg PS.		

Az 1—4. és 6—9., a 11—14. és 16—19. számú parcellák méznitrogént és káliót kapnak mint alaptrágyázást. Az alaptrágyázás után a 2., 4., 6., 8., 12., 14., 16. és 18. számú parcellák mint kontroll-parcellák nem kapnak foszforsavtrágyázást, míg az 5., 11. és 15., 20. számú parcellák trágyázatlanul maradnak. Most jön a foszforsav adagolása emelkedő mennyiségben, még pedig mint 25%-os rhenániafoszfát és 17%-os szuperfoszfát. 1. sz. parcella 5 kg, 3. sz. parcella 7 1/2 kg, 7. sz. parcella 10 kg, 9. sz. parcella 12 1/2 kg 25%-os rhenániafoszfát, a 11. sz. parcella 7 1/2 kg, 13. sz. parcella 11 kg, 17. sz. parcella 15 kg, 19. sz. parcella 18 1/2 kg 17%-os szuperfoszfáttrágyát kap.

amely mennyiségek 10-zel szorozva adják a kat. holdankint felhasznált mennyiséget.

Ha ezeket a kísérleteket pontosan állítjuk be, amiből a kísérleti parcellák többszöri megismétlése is szükséges és a termést is pontosan mérjük, ugy a lehető legpontosabb választ kapjuk arra vonatkozólag, hogy milyen adagolási foszforsav és melyik műtrágyafajta fogja a legjobb és legjövődelműbb eredményt szolgáltatni. Egy ilyen kísérlet után már nem kell sokat találgatni, próbálgatni, ennek az eredményei köteteket beszélnek. Ugyanígy kell azután a káli- és nitrogénkísérleteket is beállítani, amelyeket fenti adatok alapján igazán könnyű kiszámítani.

Egyszerű átolvasás után talán bonyolultnak tűnik fel ez a kísérleti rendszer, azonban mindenki, ha csak egy negyed órát szentel ennek az áttanulmányozására, azonnal rájön a nyitjára és ennek megismerése után olyan eszközt tart kezében, amely az egyszerű és jövődelmű műtrágyázás gordiusi csomóját egy csapásra ketté vágja.

Erdély László.

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Schandl József dr.

A bárányszaporulat veszélyeztető kórokok és az ellenük való védekezés.

A legutóbbi években örömdetesen fellendülő juhtenyésztés és kedvező kilátásai szükségessé teszik, hogy behatóbban foglalkozzunk különösen most, a bárányszaporulat veszélyeztető kórokokkal és az ellenük való védekezéssel, mert ezek lényegesen befolyásolják a juhászat jövedelmezőségét és továbbfejlesztését.

Ma, amikor a juhászok a minél több bárány világra hozatalára törekcsenek, amikor az a törekvés, hogy kiválasszák azokat az anyákat, amelyeknél az iker vagy hármas ellés mintegy törvényszerűséggel következik be, amikor a juhászat terén azzal a gondolattal foglalkozunk, nem volna-e célszerű és helyes többször bárányszaporulatot, kétszeresen fontos és jelentőségteljes, hogy a megkívánt nagyobb szaporulatot meg is tudjuk tartani.

A juhászatban éppen ugy, mint a többi tenyésztési ágban, számolni kell azokkal a betegségekkel, amelyek az újszülötteknél ugyszólván állandóan jelentkeznek és nem egyszer az egész szaporulatot tönkreteszik.

Az anyák meddőségét és elvetéseit illetően, amely a többtermelés szempontjából lényeges szerepet játszik, sajnos, megbízható adataink nincsenek, itt csak külföldi hiteles adatokra támaszkodhatunk, amelyek azonban csak tájékoztatnak, de biztos támpontot a mi viszonyainkra nem szolgáltatnak.

A hallei mezőgazdasági kamara kimutatása szerint Szászországban az összes anyáknak csak 2—3%-a vetél el. Az elvetelés okát illetően támpontot szolgáltatnak a Németországban az újszülöttek betegségeit (Aufzuchtkrankheiten) kutató és tanulmányozó intézetek. Ezek közül 7 intézet az esetek 71%-ában Bakt. paratyphi abortus ovist, 95%-ban Diplococcust, 5%-ban Bakt. colit állapított meg az elvetelés okául. Az esetek 30—70%-ában az anyák helytelen takarmányozása (fagyott takarmány) volt az ok. A paratífuszos elvetélek ellen ojtásokkal és higiénikus módszerek alkalmazásával védekeznek.

Ami már most az újszülöttek megbetegedését illeti, azok a legkülönbözőbb okokra vezethetők vissza. Németországban 11 intézet által, 558 bárányhullán eszközölt vizsgálat alapján a báránnyok között a legnagyobb pusztítást a pioszeptikaemia és a fertőző tüdőgyulladás idézi elő. Ezenkívül lényeges szerepet játszanak a nem fertőző eredetű tüdőgyulladás, az agyhajok és a parazitás jellegű betegségek. A fertőző tüdőgyulladásos esetekben a diplo- és streptococcus

infekciók viszik tüdőgyulladásná bárányoknál kis

A parazitásban coccidiosis noveri állato diosis az esetek anyáknál, míg a és breslauer mező stronglyus-invázió intézben a juh fertőzöttnek, am elváltozott nem egyes áizsgálató férgeket.

A német mező nem elégszenek kikutatják, han is foganatosítan adnak.

A pioszeptiké pos és erélyes kö fertőzött bárán helyezik a bárán tüdőgyulladás e tanak. A legtöbb alkalmazott hig istállóeserével v

Különös gon tögyulladására szerint különös elterjedést, ahol répát és besava üszkös tögygul amelyeknek hat és semmiképen higiénikus kezel

Hazánkban a l ban évről-évre n báránnyok közt a gedés és elhullá vezethető vissz báránnyairól van iszapos területé gyasztottak.

Egy-egy urad nemzetgazdasági hogy az újszül kísérjük és már a pontosan a körü A védekezés igen higiénikus eljáró oldható.

GAZDA

A traktor

A „Köztelek” Ferenc és Polocz a traktoros tár való vetésről. M ezirányu tapasz tom tehát közre

Egy kalap alá azért, mert adat két cikknek tart szerintem a kett torral való társ tetése és pedig zanatának, a h tétele. Rendelte kettő.

ESTERHAZY Hercegi Hitbizomány Növénynemesítő Üzeme, Eszterháza
Ajánlja bőtermő és kitűnő minőségű, nemesített magyar tavaszi buza- és zab-vetőmagvait, valamint koral, aprótoku, fehér-kékmákját virágu, nagyon bőtermő, nemesített

Kérjen árajánlatot!

1246

Kérjen árajánlatot!

Egérkár, esetleg kifagyás miatt

megrítkult őszi buzák felülvetésére

tavaszbuzáink kiválóan alkalmasak!

Keszthelyi Gróf K ajánlja sa nemesítő a kifizetés Imre Urada

WEISS csepepl gyárba boronákat, sim ek magasn

infekciók viszik a főszerepet, a nem fertőző jellegű tüdőgyulladásnál pedig a meghűlések. A colifertőzések bárányoknál kismérveik.

A parazitás betegségek közül egyes tartományokban coccidiosis idézett elő tömeges pusztítást. A hannoveri állatorvosi főiskola vizsgálatai szerint coccidiosis az esetek 94,1%-ában volt megállapítható az anyáknál, míg a bárányoknál csak 72%-ban. A hallei és breslauer mezőgazdasági kamarai intézetek nagyobb strongylus-invázióiról tesznek említést. A hannoveri intézetben a juhok 68%-át találták strongylusokkal fertőzöttnek, amelyek azonban az anyáknál súlyosabb elváltozást nem idéztek elő. Ezenkívül találtak az egyes vizsgálatok alkalmával tüdő-, gyomor- és bél-férgeket.

A német mezőgazdasági kamarai intézetek azonban nem elégszének meg azzal, hogy az elhullások okát kikutatják, hanem rendszeres védekezési eljárásokat is fogantatosítanak, illetve ilyenekre nézve tanácsot adnak.

A pioszeptikémias megbetegedések ellen igen alapos és erélyes köldökkezeléssel védekeznek; a netalán fertőzött bárányokat azonnal elkülönítik, azaz kihelyezik a bárányoztató akolból. A fertőzésen alapuló tüdőgyulladás esetén szérumos ojtásokat fogantatosítanak. A legfőbb védekezés azonban a megfelelően alkalmazott higiénia szorítottok. Coccidiosis esetén istállóeserével védekeznek.

Különös gondot fordítanak az anyák üszkös tüdőgyulladására, amely a német tapasztalatok szerint különösen olyan vidékeken nyer nagyobb elterjedést, ahol tömegesebb mennyiségben etetnek répat és besavanyított leveleket. Tanulmányozták az üszkös tüdőgyulladás kezelését védő ojtóanyagokkal, amelyeknek hatása azonban igen rövid időtartamu és semmiképpen sem pótolja az alapos és gondos higiénikus kezelést.

Hazánkban a háborút megelőzőleg egyes uradalmakban évről-évre nagyobb pusztítást okozott az újszülött bárányok közt a vérhas. Ez a tömegesebb megbetegedés és elhullás a meg nem felelő takarmányozásra vezethető vissza, amennyiben olyan juhállomány bárányairól van szó, amely anyák berkes, mocsaras, iszapos területen nőtt sásos-nádas takarmányt fogyasztottak.

Egy-egy uradalom évi bárányzaporulata tetemes nemzetgazdasági vagyont képvisel, éppen ezért fontos, hogy az újszülöttek betegségét éber figyelemmel kísérjük és már az első elhullás esetén megállapítsuk pontosan a kórt, hogy megfelelőleg védekezhessünk. A védekezés igen sok esetben egyszerűen keresztülvitt higiénikus eljárással, nagyobb költség nélkül megoldható.

Kukuljenyi József dr.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovallvezető: Kund Ede.

A traktor és a buzatermesztés.

A „Köztelek” múlt évi 101-edik számában Kun Ferenc és Potoczki Dezső tollából két cikk jelent meg a traktoros tárcsaboronáról, illetőleg a traktorral való vetésről. Mindkét cikk felhívást tartalmaz az ezirányú tapasztalatok közlésére, készségesen bocsátom tehát közre a magamét.

Egy kalap alá veszem mind a két kérdést egyrészt azért, mert adataim túlságosan szerények ahhoz, hogy két cikknek tartalma adjanak, másrészt azért, mert szerintem a kettő amúgy is együvé tartozik. A traktorral való tárcsázásnak és vetésnek közös a rendeltetése és pedig gazdálkodásunk legválságosabb mozzanatának, a buzavetésnek gyorsabbá és olcsóbbá tétele. Rendeltetésének kiválóan meg is felel mind a kettő.

A tárcsaboronával 1925-ben helyettesítettem először az ekét a buzaföld elkészítésénél. Két holdas kukorica tenyésztésem a takarmányos táblámba volt ekelve. Szántáskor a kukorica még talpon volt, a tárcsázásnál azonban a traktor ezen a parcellán is áthaladt, egy műveléssel szép magágyat hagyva hátra. A parcella közvetlen szomszédságában trágyás és szuperfoszfátos mohar és csalamádé volt, míg parcella trágyázását szándékosan elhagytam. A magot a szántatlan föld kifogástalanul bevette, a buza benne igen egyenletesen kelt és mindvégig egyöntetűbb volt rajta a növényállomány. A kalászkok nagyobbak és fel-tündően egyenletesek voltak. Az érés két nappal előbb állt be, mint a többi részén, bár szuperfoszfátot sem ebben, sem az előbbi esztendőben nem kapott a parcella. A takarmány után vetett buza a laposokban megdőlt és meg is szorult, tehát megbízható összehasonlítást nem lehetett tenni, ezért nem is arattattam és csépelettem elkülönítve a termést.

1926-ban a buzának szánt kukoricatáblában tarackfoltok mutatkoztak, így azt szántással készítettem elő.

1927-ben a drótféreg és a nagy szárazság által meg-sanyargatott kukoricaföld gazos volt, a férges foltokon terveden felül ért a gyom. Szeptember 21-én „vegyes érzelmekkel” vártam a tárcsást ebben a „füvészkertben” áldogálva. Amint a traktor befordult a táblára, minden aggodalmam elszökött. A tárcsás 3—4" mélyen dolgozva gyönyörű munkát végzett és a gyomról csak keveset hagyott épen. Az egész munka átlagában — a ki- és bejárást is beleértve — a Fordson teljesítménye duplatárcsás boronával önként 1,9 kat. hold volt. A gáz fogyasztással összehuzattam és lefordítottam.

Vetés előtt hatalmas záporosó érte a földet, amely szilárd tömeggé folyt össze. Míg a szántás egy köm. vi fogasolás után fél nap alatt megpirkadt és a traktor a vetőgéppel ránehelt, a tárcsázott föld sehogy sem akart szikkadni. Október 25-én a buzavetést befejeztem, a tárcsázott rész kivételével. A még nyirkos földre kénytelen voltam újból ráereszteni a traktort a tárcsással. A munka ezáltal természetesen nem volt kifogástalan. A tárcsás csupán apró barázdákat húzott a sima földön, amelyek között néhány ujnyi széles érintetlen csíkok maradtak. Keskeny fogásokban végeztem a tárcsázást, hogy a körben haladó vetőgép a tárcsás nyomával többnyire keresztben járjon. Ilyen módon a vetőgép csoroszlályát átszakították a tárcsás között elmaradt földszalagokat és teljesen egyenletes mélységre vetették a magot. Ahol a vetőgép a tárcsás nyomában járt, más volt a helyzet. Itt a vetés munkája tökéletlennek látszott és meglehetősen sok mag hevert a föld színén. A buza kelésekor kitűnt, hogy a magtakaró lánchorona ezeken a helyeken is rendbehozott mindent. A felszínen maradt magot a kis barázdákba sodorta és azokat apró földdel betöltötte. Boronálás után, október 28-án, gyönyörű képet mutatott a bevetett tábla. A gaznak ugyszólván nyoma sem volt már. A buza egyöntetűen kelt és a szántásba vetettnél szemmel láthatóan bujábban hajtott.

Mint érdekességet megemlítem azt is, hogy míg ez a tábla a drótféreg által nagy mértékben fertőzött volt, a hosszú ős ellenére egyetlen féregragta buzavetést sem sikerült rajta felfedeznem. A szomszédok kevésbé drótférges kukoricaföldjébe vetett buzában ilyen bőven lehetett látni.

Bár jól tudom, hogy cikkemben semmi újat nem írtam, a fentieket mégis szükségesnek tartottam megemlíteni. Elsősorban azért, hogy ezzel is alátámasszam azt a tényt, hogy a traktoros talaj előkészítésénél és vetésnél felmerülő akadályok nem is olyan nagyok a valóságban, mint ahogy első pillanásra látszanak.

Potoczki nem mondja ugyan határozottan cikkében, de úgy értem belőle, hogy tárcsás csoroszlályakkal felszerelt vetőgépet használt. Ez, amellet hogy kisebb vonóerőt igényel, minden körülmények között

jobb munkát végez. Én egy közönséges 20 soros kombinált vetőgépet használtam, amelynek taligáját leszereltem volt. A vetőgép kiszolgálását két ember végezte, úgy mint Potoczkinál, azzal a különbséggel, hogy a műtrágyát bádógédényekben készítették elő a föltéshez, ami a magszékény megtöltésével együtt 3—5 percig tartott. Ezt az eljárást nem találtam megfelelőnek, mert a nagy sietségben a műtrágya egyenletesen tömött rétegben való elosztása a szekrényben nem volt biztosítva és azért nem is erőltettem a gyors munkát. A Potoczki által használt ládákat a jó és gyors munka nélkülözhetetlen kellékének gondolom és azokat legközelebb alkalmazni is fogom.

A traktoros vetés a munkások munkakedvét fokozta. Amint a garnitúra megállt, ugyszólván ösztönyszerűen lódultak neki a föltésnek, hogy a türelmetlenül berregő gép minél előbb megindulhasson. A sebesen tovagördülő traktor és vetőgép valóban megkapó jelenség, amelyhez hasonló szép látványt a modern gazda szemének csak a traktoros aratás nyújthat.

A körben való vetésnél a fordulónál bevetetlen sarkok maradnak. Ezeket egy kocsis boronálás közben kézzel kényelmesen bevetheti. A tábla közepén is szépen el lehet a traktossal végezni vetést. A már bevetett földön való forgásnak semmiféle káros hatása nincsen.

A traktor járókereire kerékszelésbitőket alkalmaztam. Így a föld még kevésbé tömődik alattuk össze. Amennyiben a kerekek mögött a csoroszlályok sekélyebben járnak, azon sulyokkal lehet segíteni. Rögös földön éppen a kerekek nyomán van a jobb magágy. Kukoricaföldön a kiforgatott kukoricatövek szórták a vetést akadályozni, a csak tárcsával művelt földön a szár- és gyommaradványok is. Ezért 20-soros, 4 1/2" sortávolságú gépemet 16-sorossá alakítottam át, miáltal a sortávolság közel 6" lett, amelynél már simán ment a munka. A legjobb teljesítményt éppen ilyen földön érték el. Az egész buzavetés átlagában egy 10 órás munkanap alatt kerek 20 kat. holdat végeztünk el a munkahelyre és visszahozást beleértve. Ez a teljesítmény még fokozható.

A traktor által felváltott lóigának a vetés idején bőven jutott munka a kukoricatermes betakarításánál.

Eddigi tapasztalataim alapján feltétlen híve vagyok a tárcsaboroná minél általánosabb alkalmazásának. Amellet, hogy a szántást pótló traktoros tárcsázás és a traktoros vetés bevezetése olcsóbbá és könnyebbé tette gazdaságomban a fontos őszi munkákat, még a következő előnyöket nyújtotta:

1. Míg buzámnak ezélt 50%-át természetem kukorica után, most 80%-át vethetem kukoricaföldbe, jóval rövidebb idő alatt. Ilyen módon a minimumra csökkenthetem a drága égyéves takarmányok területét, amelyekre ezélt, mint a buza előveteményére, szükség volt.
2. Ennek fejében a lucerna területét megháromszorozhattam.
3. Ilyen módon kisebb területen állíthatom elő a szükséges takarmánymennyiséget, miáltal 10%-kal több kukoricát vethetek.
4. Végleg bucsut mondhatok korai kukoricafajtáknak, mely kat. holdankint 4—6, sőt 10 q-val kevesebbet termelt csövesen, mint a körülbelül két héttel később érő fajtám.

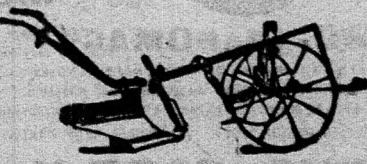
A bőtermő lófogú kukoricafajták nagyobb törzsükkel és dus levelzetükkel jobban beárnyékolják a talajt, mint a koraiak és így tisztább és porhanyóbb földet hagynak maguk után. A tárcsás voltaképpen itt van igazán elemében.

Földényi Béla.

Most jelent meg! **Ujdonság**
Vetőburgonyatermelés
 Írta: **K. Takács Gyula** — **Ara 5 pengő**
 „PATRIA” R.-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői ut. 25. szám.

Keszthelyi Balatoni Kiállításon 1922, Kaposvári Faluszövetségi kiállításon 1923-ban **aranyéremmel kitüntetett**
Gróf KÁROLYI IMRE Növénynemesítő Uradalmának Kezelősege, Zalaszentgrót
 ajánlja **saját nemesítésű, zárttoku francia kékmák vetőmagját**
 a kifizetés napján érvényben levő tőzsdei napiárhoz 50% felárat számítva. Előjegyzéseket és megrendeléseket elfogad gróf Károlyi Imre Uradalmának Központi Igazgatósága, Budapest, II. kerület, Fő-utca 17. szám.
 1928 **Telefon: 130—81**

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
 csepell gyárában készült páncélosok kormánykezes egyetemes acélszekéket, boronákat, sima- és rögtörőhengereket. Agrár-Drill vetőgépeket, kapáló- és föltőgató-
 kéket, szecskó- és répvágókat, morzsolókat, továbbá
magasnyomású „Universal” háti permetezőket
 szőlők, gyümölcsfák és cukorrépa permetezésére

a legjobb kivitelben ajánl:
 a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezzgazdasági gépeinek utolsó kiadásai:
„AGRARGLOBUS”
 MEZŐGAZDASÁGI GÉPKESZEDÉLMI R.-T.
 Budapest, IV., Lipót-körút 12. sz.
 Távirat cím: AGRROBUS BUDAPEST
 Telefon: Lipót 964—13
 Kiszállítás mindenütt! Célközvetítés!
 Kérjen ajánlatot!

Irtható-e a kukoricamoly természetes ellenségeivel?

A felvetett kérdésre „igen”-nel válaszolni a tudomány mai állása szerint nem lehet, mert ma a kukoricaszár elégetésénél (elföldelésénél) hatásosabb eszközt a kukoricamoly elleni védelemre nem ismerünk. De azért „nem”-mel felelni a felvetett kérdésre elhamarkodott volna. Sem a gazda, akinek anyagi érdekeiről van szó, sem a szakember, akinek tudományos becsúját ébren tartja ez a kérdés, nem nyugodhatik meg abban, hogy a védekezés gazdasági értékek elpusztításával legyen egybekötve. A destruktív védekezés helyett gazdaságos védekezést óhajtana találni a tudomány.

Méltán lehetünk büszkéek arra, hogy a kukoricamoly elleni védekezés ma ismert leghatásosabb eszközt, a szár elégetését (elföldelését) magyar tudós, Jablonowski Józsefnek köszönhetjük, aki megállapításait nemcsak a magyar közvéleménnyel, de az eleinte más felfogást valló amerikai vezető tudományos körökkel is elfogadtatta, sőt az ő védekezési rendszerét ma már az Egyesült Államok törvényhozása is magáévá tette. De ne csodálkozunk azon, hogy sem a gazdasági érdekelttség, sem a tudományos világ nem tud megnyugodni abban, hogy az utolsó szó e téren ki lenne mondva. Ha az eddigi kísérletek sikertelenek voltak is, újabb kísérletek, újabb kutatások próbálják a kérdés nyitját megtalálni.

Az Egyesült Államoknak számos olyan nagyipari érdekelttsége van, amelyeket a kukoricamoly elterjedése közelről érint. Ezeket a chicagói Nemzetközi Haszonállat Kiállítás (International Live Stock Exposition) rábirta egy olyan tervnek az anyagi támogatására, a kukoricamoly elleni tudományos küzdelmet nemzetközi alapon szervezi meg. A szükséges nagyszámú anyagi fedezet biztosítása után megalakult a Nemzetközi Kukoricamoly Kutatók (International Corn Borer Investigations) című bizottság, amelynek elnöke a nevezett kiállítás elnöke, tagjai közül három az amerikai szakemberek közül került ki, a negyedik pedig a kopenhágai állatorvosi főiskola rektora.

A bizottság azonnal munkához látott és egyik tagját, Tage Ellinger dr.-t Európába küldötte ki a kutatások nemzetközi megszervezése céljából. A szervezet elgondolása az, hogy a kérdésben érdekelt európai országok egy-egy reprezentáns jellegű tudományos intézményében összegyűjtenek néhány tudóst, akik a bizottság költségén különleges kutatásokat végeznek a kukoricamoly kérdésében s az általuk beszerzett anyagot, valamint tapasztalataikat egymás között állandóan kicserélik. Nemcsak szorosra vett kukoricatermelő országokról van szó, hanem olyanokról, amelyeknek tudományos körei a kérdés iránt érdeklődést mutattak.

A párisi Pasteur-intézet, a francia délkeleti rovar-tani állomás (St. Genis-Laval), a berlin-dahlemi birodalmi biológiai intézet, a drezdai erdészeti főiskola, a zágrábi egyetem botanikai intézete, a bukaresti rovar-tani intézet, a svéd lundii egyetem zoológiai intézete, a kopenhágai egyetem zoophysiológiai intézete és a kopenhágai állatorvosi főiskola növényphysiológiai intézete kapcsolódtak be a munkába. Magyarországra is ellátogatott Ellinger dr., s a földművelésügyi kormány hozzájárulásával az állatorvosi főiskolán szervezett hasonló laboratóriumot, amelyben Hutyla Ferenc és Jablonowski József irányítása alatt három magyar tudós működik. Ennek az ad különösebb jelentőséget, hogy Budapest, mint a legfőbb európai kukoricatermelő medence természetes központja, az egész nemzetközi szervezetben vezető szerepre van hivatva s mintegy a clearing house szerepét fogja játszani.

A szervezet tudományos munkájának kettős célja van. A kettő közül csak a távolabb fekvő az, hogy a címben kifejezett kérdésre megtalálja az igenlő feleletet, vagyis a kukoricamoly természetes ellen-ségét. A közelebbi cél az, hogy a kukoricamoly biológiáját és physiológiáját teljes részletességgel és tudományos alaposággal feldolgozza s arról olyan rendszeres képet alkosson, aminőre csak egy ilyen

magas színvonalú nemzetközi szervezet képes. Jól tudják azt a szervezet életrehívói, hogy szabad teret nyerő tudományos kíváncsiság a kutató munkának a legértékesebb impetusa. Eppen ezért minden egyes laboratórium teljes tudományos szabadsággal végzi a munkáját s munkája értékes lesz akkor is, ha nem nyújt gyakorlatilag hasznosítható eredményeket. Emellett minden laboratórium a megoldásra váró kérdések egy-egy más vonatkozását teszi főcéljává s így végeredményben egyetlen lehetőség sem marad kihasználatlannal.

Vannak sokan, akik reménytelenséggel néznek a szervezet munkálkodása elé. Ezek szerint a kukoricamoly problémájának már minden részlete tisztázva van s a védekezés gazdaságosabb módját megtalálni reménytelen. A felsorolt tíz kiváló intézet közreműködése azonban azt bizonyítja, hogy a tudományos világ nemzetközi fórumai ezt a szkeptikus álláspontot nem osztják. A kísérletek a gazdaságosabb megoldást három irányban is keresik. Az egyik — amelyet legutóbb Bakó Gábor cikke ismertett — a kukoricamoly parazitáit törekszik megtalálni és mesterségesen terjeszteni. A másik olyan kémiai anyag alkalmazását tűzte ki célul, amely a talajba jutva, a kukoricamolyt elpusztító gázokat fejlesztene. A harmadik, a belső terápia módszere, szintén kémiai anyagot kíván felhasználni, melyet a tengeri felszín magába és saját életének veszélyeztetése nélkül ellenállóképesé válnék a kukoricamollyal szemben.

Hét európai ország tíz tudományos központjában folyik tehát a serény munka. Ma még korai volna jóslásba bocsátkozni, hogy sikerülni fog-e gyakorlatilag hasznosítható eredményeket elérni. Annyit azonban jóslás nélkül is le lehet szögezni, hogy az elméleti tudomány a tervbe vett másfél évi időszak alatt gazdagodni fog. S még egy szempontra kell rámutatnunk, amely a szervezet érdeműl tudható be. A háború a nemzetközi tudományos kapcsolatokat alaposan feldúlta. Egy ilyen szervezet, amely nemcsak a nemzetközi kongresszusok személyi érintkezését és eredmény kicserélését jelenti, hanem állandó benső együttműködést a munka folyamán, áldásos gyümölcsöket kell, hogy hozzon a tudomány nemzetközi egységének helyreállítására. A természettudományok művelésének olyan nemzetközi szerve fog e másfél év alatt kifejlődni, amely idővel más nemzetközi méretű kérdések művelésére is alkalmassá válhatik.

Siegescu Miklós dr.

földművelésügyi miniszteri s.-titkár

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Nutschenbacher Emil dr.

(A vagyonváltásbuza februári ára. — A közúti adótörvény végrehajtási utasítása. — Gépbiztosítási díjak. — A vámgabona februári ára. — Védekezés a kukoricamoly ellen.)

A vagyonváltásbuza februári ára.

A 14.296. számú pénzügyminiszteri rendelet a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltásu fejében fizetendő buza árát folyó év február havára métermázsánként továbbra is 28 pengőben állapítja meg.

A közúti adótörvény végrehajtási utasítása.

A hivatalos lap január hó 29-i számában jelent meg a pénzügyminiszter 15.000. számú és a kereskedelemügyi miniszter 63.000. számú rendelete, amelyek a közúti gépjárművek közúti célokra való megadóztatásáról szóló 1928. évi VI. t.-c. végrehajtása iránt intézkednek. A pénzügyminiszter rendelete értelmében a közúti gépjárművek közúti adójának első ízben való kivételére vonatkozó fizetési meghagyásokat legkésőbb 1. hó 15-éig kell a feleknek kézbesíteni. A rendelet pontosan felsorolja, hogy a közúti gépjárművek mellett kikötendő személy- vagy teherszállításra szolgáló, illetőleg különleges rendeltetésű gépjárműveket és azok pótkocsijait kell közúti adóval megírni. Ellenben nem tartoznak közúti adó fizetésének kötelezettsége alá a gépjármű uti hengerlők, a gőz- vagy motoros ekek kétfedős lokomotívjai, a motoros ekek, a cséplőgépek, a motoros fűrészek és faaprítók, valamint azok a vontatógépek (traktorok), amelyeknek közlekedése nincs forgalmi engedélyhez kötve. A pótkocsik megadóztatásáról

*) Megjelent a „Köztelek” január hó 12-i 4. számában.

külön rendelet fog intézkedni, amelynek kibocsátásáig a pótkocsik megadóztatása mellőzendő. A közúti gépjármű közúti adóját az köteles fizetni, akinek a nevére a gépjármű forgalmi engedélye szól.

Az adóalap a motorkerékpároknál és a személyszállító gépkocsiknál a forgalmi engedélyben megadott lóerők száma (adólóerő), autóbuszoknál, tehergépkocsiknál, adóköteles traktoroknál és pótkocsiknál pedig a kocsi üzemekepes állapotban mért s ugyancsak a forgalmi engedélyben megadott súlya. Az ideiglenes érvényű próbaszámú táblával üzemben tartott, továbbá a nemzetközi utilgázóvalval külföldről bejött közúti gépjárműveknél a használati, illetőleg az ártartózkodási idő az adóalap. Az adóteteleket a kereskedelemügyi miniszter 63.000. számú rendelete állapítja meg. Az ehhez csatolt táblázatok szerint a motorkerékpárok közúti adójá évente és adólóerőnként 8 pengő. Magánhasználatra szolgáló személyszállító gépkocsik, valamint a nem budapesti gépjárművek közúti adója 10 lóerőig lóerőnként 15 pengő, 16 lóerőig az első 10 lóerő után lóerőnként 15, azon felül pedig lóerőnként 23 pengő, végül a 16 lóerőnél erősebb gépkocsiknál a 16 lóerőn felül évente és lóerőnként 30 pengő. A budapesti gépjárművek közúti adója 16 lóerőig lóerőnként 23-80 pengő, azonfelül pedig 35-70 pengő.

Az adóköteles traktorok közúti adója tőmör gumi abroncsos esetén az ónsúly minden métermázsája után évente 30 pengő, fuvott gumi abroncsos esetén pedig évente 24 pengő. Az ideiglenes forgalmi engedéllyel üzemben tartott gépjárművek után negyedévenként 85 pengő, a motorkerékpárok után pedig negyedévenként 8 pengő fizetendő a jármű nagyságára való tekintet nélkül. Külföldi gépek után havonként 20 pengő, motorkerékpárok után havonként 5 pengő fizetendő, az országhatárral szomszédos államokban nyilvántartott és határszéli átlépés igazolmányos közúti gépjárművek után 8 napig 4 pengő s azon túl havonként 10 pengő fizetendő. A közúti adón felül más, pl. törvényhatósági vagy községi közlekedési adót, illetve közmunkaváltást szedni nem szabad, ellenben a közúti adó alá nem eső gépjárművekre, amelyek az 1920. évi XX. t.-c. hatálya alá tartoznak, továbbra is fennmarad a közmunkaváltás fizetésére vonatkozó kötelezettség. Nem érinti továbbá a törvény az 1890. évi I. t.-c. alapján kiadott engedélykiratokkal egyes városok és községek részére engedélyezett követelmények szedését sem.

Gépbiztosítási díjak.

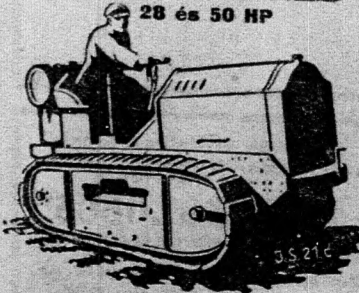
A földművelésügyi miniszter 58.888. szám alatt január hó 27-én tette közzé az Országos Gazdasági Munkáspénztár 1928-ra szóló, az 1912. évi VIII. t.-c. 5. §-a alapján összeállított díjtáblázatát.

Ez a díjtáblázat, amelyet a Budapesti Közlöny folyó évi január 27-i száma teljes terjedelemben közöl, befűrendben felsorol 71 féle mezőgazdasági munkát végző gazdasági gépet s mindegyik mellett feltünteti a biztosítási díj (díjtáblázat) tételét aszerint, hogy kézi, állati vontató-, járgány- vagy mű- (gőz, benzín, villany stb.) erőre berendezett gépről van szó. A rendelet értelmében a díjak meg nem oszthatók és teljes összegben rovandók le, tekintet nélkül arra, hogy a bejelentés az év mely időszakában történik és hogy hány egyén van a gép mellett alkalmazva. Erőt szolgáltató gépet munkagéppé nélkül az Országos Gazdasági Munkáspénztár nem fogad el biztosításra, mert nem az erőt szolgáltató gép, hanem csak a munkát végző gép tárgya az általánbiztosításnak.

Az OMGE műszaki bizottsága rövidesen foglalkozni fog ezekkel a gazdasági gépbiztosítási díjakkal, minthogy a biztosítási kötelezettség alá eső 71 féle gazdasági gép között egész sora akad az olyan gépeknek, amelyeknek a kezelése jóformán semmiféle baleseti veszéllyel nem jár s amelyeknek biztosítási kötelezettség alá vonása éppen ezért újabb súlyos és indokolatlan megterhelése a gazdák közönségének. Az egyes tételek látszólag nem túlságosan magasak s így első pillanatra azt lehetne hinni, hogy ez a legújabb biztosítási teher nem nagy jelentőségű. Ha azonban meggondoljuk, hogy a mezőgazdasági alkalmazottakat amúgy is köteles a gazda biztosítani, tehát itt valójában kettős biztosítás forog fenn; ha továbbá számba vesszük, hogy egy, csak közepesen felszerelt gazdasági üzem holt leltárában hány és hányféle általánbiztosítási kötelezettség alá eső gép van, bizony rájövünk, hogy ezek az egyenként talán nem is túlságosan magas biztosítási díjtételek (pl. egy eke után 2 pengő, cséplőgép után 22, illetve nagyobb gépek után 27, 29, 34, 36, sőt 41 pengő, daráló után 7 pengő, gőzeke után 14 pengő, henger és borona után 2 pengő, triór után 7 pengő, kukoricamorosoló után 7 pengő, közönséges permetező vagy műtrágyaszóró után 2 pengő, szecsakavogó gép után 8-9 pengő, tárcsaborona után 3-50, tengeriszár tépő után 7 pengő, takarmányszárító berendezés után 12 pengő, traktor után 12 pengő stb.), együttevve az egyes gazdaságoknak sok száz, sőt ezer pengő újabb költséget jelentenek, holott a mezőgazdasági üzemek már eddig is alig győzték a termelési költségeket, amelyeket a világcpi árakululás miatt nincs módjukban a fogyasztókra áthárítaniok. Egyesületünk műszaki bizottságának feladata lesz a gazdák közönség álláspontját ezzel az újabb adóztatással

LÁNYTALPAS

28 és 50 HP

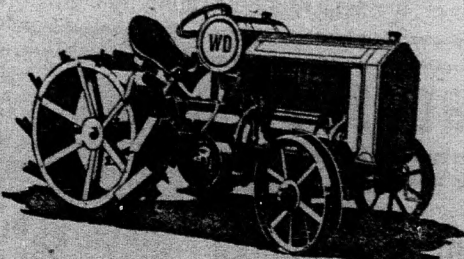
WD-TRAKTOROK

35 HP MOTOREKÉK 80 HP

WD-„HANOMAG” legjobbnémet gyártmányú traktorok, LÁNYTALPAS, vagy KEREKES kiválóban és különböző lóerőteljesítményű. Mindenkinek módjában áll gazdasága te- Jedelmének, cseré- és talajjavításnyaimnak a legjobban megfelelő gépet választani. — Érdeklődőknek legalkalmasabb traktoraköltségmetsen tesszünk ajánlatot, gazdaságuk üzemszervezésének helyszíni megtekintése után. Kérjen árajánlatot! Állandó nagy raktár WD-gépekben és alkatrészekben!

KEREKES

28-32 HP

„LIGO” R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31.

TELEFON: Lipót 984-11
Sürgönycim: LIGORT, BUDAPEST

szemben kifejezve. Anélkül, hogy a fel kell emelnünk zásunkat az ell gyakorlat ellen a törvényható kivételk egész tetőz különféle számítunk, sok holott az mar

A pénzügyminis- t malmok által f keresett vámgab szolgáltató átlagos

Buza
Rozs
Árpa
Zab
Kukorica
Köles
Tatar
Ocsu
Vés

A földművelési letet adott ki, am ellen való védeke közgazdasági ha

Minden birtoko- nak irtása céljábó száraz, köröjót, szárnak a földben szártíva éített csá év május 15-éig náltta volna, a k dályozására alká misíteni. Hangsul delkezés egyáltalá nált kukoricaszár- égetni, sőt a rend- féle értéket se h helyett kellő gon megírni, a kuko azt a szárat, amel sége mint túlzóla- már a tél elején a alább felmérőnyí- ból kiálló rész p földréteggel borít- ellett cirokszárr- anyagot akarunk bontani s párt na takarni. Az ipari c szárat az irtés ag gondosan be kell tavaszi cletése ol visszamaradó szá trágyalébe. Zárt h nehogy a kukoric észre nem vehető

Kukoricatermelő- tehat az első légy földben valóban c maradó tuskóban A talján a földben mindenestre fel k elégetni. Ez etel- esetre legjobb felt- ban, akár repálev- kukoricaszár vesz- kell rá, hogy sehol területén kukoricá takarmányozott, halomra kell hord- Gondosan ügy- készítésére, tetőfed szárv cirokkozor betőltésére, ideig- semmiesetre se ha séglet inkább nap- Tekintettel arra nagyermű elszapo termésüket tönké védekezést kötelez deli járásonként e május 15 után bej valamint a külső t nem felelő módon kukoricaszárat vag az ilyen gazdak ell- letüket pedig költs

Minden mezesk
A sikeres méhés
1924. Nejas Endre, 445 oldal 415 oldal
"Páris" r. c. könyve

szemben kifejezésre juttatni, ami rövidesen meg fog történni. Anélkül, hogy a részletekbe most belemennénk, mindenesetre fel kell emelnünk az OMGE állásfoglalásáig is elvi tiltakozásunkat az ellen az újabbra egyre jobban elharapódzó gyakorlat ellen, hogy nálunk a gazdát ma már az állam, a törvényhatóság és a község kívül még a külön adó-kivetők egész sora rója meg az egyenes adókat jelentékenyen tetéző különféle című terhekkel, amelyeket ha mind össze-számítunk, sokszor megduplázzák a gazda egyenes adóterhét, holott az már amúgy is éppen eléggé magas.

A vámgabona februári ára.

A pénzügyminiszter 18.743. számú rendelete értelmében a málnok által folyó év február havában természetben megkeresett vámgabonának az általános forgalmi adó alappal szolgáló átlagos ára metermázsánkat a következő:

Buza	29	P
Rozs és kétszeres	28	"
Árpa	27	"
Zab	25	"
Kukorica	22	"
Kéles	23	"
Tatárka	22-50	"
Ocsu és konkoly	19	"

Védekezés a kukoricamoly ellen.

A földművelésügyi miniszter 85.323. szám alatt közzétett adótt ki, amelyben részletesen ismertetett a kukoricamoly ellen való védekezés módját s erre nézve utasításokat ad a közigazgatási hatóságoknak és a gazdasági felügyelőknek.

Minden birtokos köteles a kukoricamoly telelő hernyójának irtása céljából az előző év terméséből származó kukoricaszárát, köróját, csomóját és csutkját, valamint a kukoricaszárakat a földben maradt részeit, a tuskóját, továbbá a megszártva éltet csalámadát, cirokkórót és cirokaszakált minden év május 15-ig felhasználni, vagy ha azokat fel nem használta volna, a kukoricamoly pilléje kirepülésének megakadályozására alkalmas módon elraktározni, avagy megsemmisíteni. Hangsúlyozza azonban a rendelet, hogy ez a rendelkezés egyáltalában nem jelenti azt, mintha a fel nem használt kukoricaszárát május 15-ike után feltétlenül el kellene égetni, sőt a rendelet figyelmezteti a gazdákat, hogy semmi-féle értéket se hagyjanak kárba veszni, hanem elégetés helyett kellő gondossággal kell a megmaradt kukoricaszárát megőrizni, a kukoricamoly fertőzés elkerülése céljából. Ezért azt a szarát, amelyre a gazdának május 15-ike után lesz szüksége mint tüzelőanyagra, tisztára kell fosztani leveleitől és már a tél elején el kell venni olyan módon, hogy az leg-alább félméternyire a földre ássott gödörbe kerüljön, a föld-ből kiálló rész pedig legalább félméternyi vastag száma- és földréteggel borítandó. Ugyanígy kell eljárni a tüzelés céljára éltet cirokszárral is. Ha pedig a bevermelt szárból tüzelő-anyagot akarunk kivenni, a rakást csak kevéssé szabad meg-bontani s pár napi szükséglet kivételén után ismét be kell takarni. Az ipari célokra, kivált téglagátszóra szánt kukorica-szarát az üres agyagödörökben kell elhelyezni és felszínüket gondosan be kell takarni. A szár őszi, téli és esetleg kora tavaszi etetése olyan módon folytatandó, hogy a szárnak visszamaradó száraz része minden nap betaposassék a trágyalébe. Zárt helyre kukoricaszárát hordani nem szabad, nehogy a kukoricamoly hernyója abból kiszabaduljon és észre nem vehető rejtekhelyen elbújék.

Kukoricatöréskor a szarát közvetlenül a föld színe fölé, tehát az alsó léggyökér koszorúja táján kell levágni, hogy a földben valóban csak a gyökér rész maradhasson s a vissza-maradót tiszta, a kukoricamoly buvóhelyét ne találhasson. A talpon a földben maradó kukoricaszárát április vége előtt mindenesetre fel kell szedni s leghelyesebb azt a helyszínén elégetni. Az etetés céljára szánt kukoricaszárát minden-esetre legjobb feltépetni és sós vízzel meghintve akár maga-ban, akár repévellel rétegezve elvermelni. Ilyen alakban a kukoricaszár veszélytelenül tartható el. Nagyon ügyelni kell rá, hogy sehol a gazdaságokban, vagy éppen a községek területén kukoricaszár szétszórta ne heverjen s a fel nem takarmányozott, szertehullott szármadarékokat időnkint halomra kell hordani és el kell égetni.

Gondosan ügyelni kell arra is, hogy sövény, vagy kunyhó készítésére, tetőfedésre stb. csak az egy évnél régebbi kukorica-szar vagy cirokkóró használatssék fel, mezőkön pedig árkok betöltésére, ideiglenes átjáró készítésére kukoricaszárát semmiesetre se használjunk. Fannyag hiányában ez a szük-séget inkább napraforgószárral pótolandó.

Tekintettel arra a nagy veszélyre, amelyet a kukoricamoly nagymérvű elszaporodása felidézhet s amely egész kukorica-termésünket tönkre teheti, a földművelésügyi miniszter a védekezést kötelezőnek és a legszigorúbban írja elő. Elren-deli járásokonként ellenőrző bizottságok alakítását, amelyek május 15. után bejárják a községi belsőségeket és tanyákat, valamint a külső területeket és ahol még a rendeletnek meg nem felelő módon éltet, nem előírás szerint elraktározott kukoricaszárát vagy cirokszarát, csutkát stb. találnak, akkor az ilyen gazdák ellen kiharásítást foglalkoztatnak, kész-letüket pedig költségükre hatóságilag fogják megsemmisíteni.

KÖNYVISMERTETÉS.

Állattenyésztés. Irta: Schandl József dr. köz-gazd. egyetemi ny. r. tanár. III. kötet: A juh és kecske tenyésztése. 186 oldal, 57 képpel. IV. kötet: A sertés tenyésztése. 142 oldal, 46 képpel. Budapest, 1928. Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadása. A III. kötet ára 6 pengő, a IV. kötet ára 6 pengő.

Schandl József dr. közgazd. egyetemi tanár valóban meglepően gyors ütemben valósítja meg azt a teljes elismerést érdemlő nagy tervét, hogy az állattenyésztés-tan egész anyagát felölelő rendszeres tankönyvet ír. 1925-ben jelent meg ennek az összefoglaló munká-nak I. alapvető kötete, amely az állattenyésztési biológiát és az állattenyésztésben egyéb ismeretait foglalja magában; 1926. év őszén megjelent már a II. kötet, amely a szarvasmarhatenyésztést tárgyalja; most pedig a szorgalmas szerző egyszerre két kötetet ajándékozta meg a magyar szakirodalmat, a gazda-közönséget és a tanuló ifjúságot, amennyiben a közel-multhban a juhtenyésztést tárgyaló III. kötet és a sertésenyésztést tárgyaló IV. kötet egyszerre hagyta el a sajtót. Így a teljes munkából most már csak a lótenyésztési és esetleg a baromfi-tenyésztési kötet hiányzik.

Az I. kötet megjelenése alkalmából részletesen ismertettük annak a vállalkozásnak és megoldásnak gyakorlati jelentőségét, amely ugy szakszerű, mint technikai és anyagi szempontokból nagy előnyöket ígért. Szakszempontból azért, mert az egész állat-tenyésztési anyagnak egy szerző által való feldolgozása céltudatos rendszerességet, az egyöntetű tárgyalási módot és a könnyű áttekinthetőséget biztosítja. Technikai szempontból azért, mert rengeteg ismétlést lehet ezuton elkerülni, hiszen az általános tenyésztési alapelvek, a biológia, a takarmányozás stb. sok kérdése az állattenyésztés minden ágában lényegében ugyanaz és így közös munka különböző kötetekben az ismétlés helyett hivatkozással elintézhető. Anyagi szempontból azért, mert ilyen feldolgozás mellett az állattenyésztés tan egész anyagát felölelő könyvet sokkal jutányosabban lehet előállítani és beszerezni, mintha mindegyik része külön könyv alakjában, önállóan jelen meg. Különösen fontos ez az eredmény a nehéz viszonyok közt tanuló egyetemi és főiskolai ifjúságra nézve. De örültünk ezektől a rész-letkérdésektől eltekintve Schandl József dr. vállal-kozásának azért is, mert ezáltal ennek a szépen kép-zett, a tudomány színvonalán álló, de azért a gazda-sági gyakorlattal is közvetlen összeköttetést tartó jeles szakembernek a tollából szakirodalmunk újabb értékes munkákkal gazdagodik.

Azokat a jogosult reményeket, amelyeket ehhez a munkához fűzünk, értékesen igazolta az előző években elkészült I. és II. kötet. De hasonlóképpen teljes mértékben megfelel a várakozásnak a most megjelent III. és IV. kötet is, amelyek a juh- és sertésenyésztést tárgyalják. Örömmel emeljük ki, hogy a gyors munka nem ment az alaposág és eredmény rovására.

A juhtenyésztési kötet a bevezető részben a juh köz- és mezőgazdasági jelentőségét, az állatvilág rendszerében elfoglalt helyét, leszármazását és domesztikációját ismerteti. A következő II. rész „Előismeretek a juhtenyésztés gyakorlásához” cím-mel tulajdonképpen a külemtant foglalja magában, egész röviden és gyakorlatiasan tárgyalva az e tekintetben fontos tudnivalókat. Különösen érdekesek és hézagpótlók a juhon történő méretfelvételekről, a juhok súlyáról és életkoráról szóló fejezetek. Az elő-ismereteknek másik, nagyobb részét és általában a könyvnek egyik legnagyobb anyagát a gyapjuismeretre vonatkozó tudnivalók alkotják, amelyek a modern technika és ipar gyakorlati szempontjaira való tekintet-tel tárgyalják ezeket a kérdéseket. Világosan és köny-nyen érthetően magyarázza meg ezt az egyébként több-nyire bonyolulttan előadni szokott anyagot. A gyakor-lati gazda szempontjából különösen tanulságosak a gyapju fejlődéséről, a nyírásról, a gyapju ápolásáról, kezeléséről és eladásáról irt fejezetek. A III. rész a fajtatant öleli fel, amely a szarvasmarhatenyésztési kötetben már rendszeresített, eredeti eljárásának meg-felelően nem országunkat tárgyalja az összes állatfajtá-kat, hanem a hazánkban tenyésztett és figyelmet érdemlő állatfajtákon kívül főleg csak a tenyésztési vagy világgiazi szempontból figyelmet érdemlő fontos-fajtákat ismerteti részletesebben, míg a többi fajtról csak vázlatos áttekintést nyújt. A fajták ismerteté-sénél mindenkor figyelembe veszi a gyakorlati szem-

pontokat és a hazai viszonyokat és ezekre való tekint-tel a kívánatos tenyészirányra és tenyész kiválasz-tásra nézve gyakorlati tanácsokat nyújt. A IV. rész a tenyészjuhok kiválasztásával, takarmányozásával és ápolásával, az V. rész a párosítással, párosztatással, vemhességgel és szűléssel, a VI. rész a bárányok fel-nevelésével foglalkozik. Ezek a fejezetek a legkisebb részletkérdések tárgyalására is kiterjednek, anélkül azonban, hogy a részletekben elvesznének, mindenütt erősen szem előtt tartva a gyakorlati szempontokat. Különösen nagyon ügyesnek és sikerültek találjuk a takarmányozásról szóló fejezeteket, amelyek a gyakorlati lehetőségeket mindenkor szem előtt tartják és az irányelveken kívül a takarmányadagok celszerű nagyságára és beosztására nézve konkrét utba-igazításokat nyújtanak. Viszonylag röviden tárgyalja a könyv a juhok tej- és hustermelő képességét és az ezzel kapcsolatos kérdéseket. Ezt a két feje-zetet szívesebben láttuk volna szélesebb keretűnek, éppen mert nálunk a juhok tej- és hustermelő képes-ségeit viszonylag kevéssé hasznosítják.

A juhtenyésztési kötet végül felöleli egész röviden összefoglalva a kecskenyésztésre vonatkozó legfon-tosabb ismereteket.

A IV. kötet lényegében hasonló beosztással és tár-gyalási rendszerrel foglalkozik a sertésenyésztés összes kérdéseivel. Az előbbi kötetnél oldalszámra ugyan valamivel kisebb terjedelmű, de mert a juhá-szati kötetnek a terjedelmét mintegy 50 oldalt igénybe vevő gyapjuismeret növeli lényegesen, a sertésenyésztési kötet tulajdonképpen hasonló, sőt részben még nagyobb alaposággal tárgyalja az összes kérdéseket.

A rövid és gyakorlatias irányú külemtan mellett igen értékeseknek tartjuk a tenyészsertések kiválasz-tásáról, takarmányozásáról és ápolásáról, valamint a tenyésztési eljárásokról szóló fejezeteket, amelyek a rövidsége való törekvés ellenére is teljes utba-igazítást nyújtanak az összes kérdésekben. E kötetben is igen jól sikerültek a takarmányozásról szóló feje-zetek, amelyek a modern elméletet figyelembevétele mellett a gyakorlati szempontokat és lehetőségeket mindenkor mérlegelik. Hasonló szellemben készült a hizlalásról szóló rész is. A fajtatan ebben a kötetben is csupán a gyakorlati tenyésztőket közvetlenül érdeklő legfontosabb ismereteket nyújtja az időszerű tenyész-tési problémák érintése mellett.

Függeléként ugy ez a kötet, valamint a másik is, a sertés, illetve a juh takarmányainak összetételét közli, valamint betűsoros tárgymutatót is ad.

Mindkét kötet elég szép számban közöl képeket, bár mi szívesen láttunk volna még ennél is többet, különös tekintettel a munkának elsősorban tankönyvi hivatására. A külföldi állatfajtákat celszerű lett volna talán újabb és modernebb képek alapján bemutatni. Nyilván ugy a képek száma, valamint kiválasztása tekintetében ugy a szerzőt, mint a kiadót a takaré-kossági gondolat, a minél jutányosabb előállítás lehetősége vezette, ami a egységes munka elkészí-tésének egyik vezető gondolata volt.

A két kötet tartalmának vázlatos ismertetése után örömmel állapíthatjuk meg, hogy ezek éppen olyan jól sikerült alkotások, mint a már előzőben megjelent és annakidején ismertett I. és II. kötet. Ezeket is előnyösen jellemzi a korszerű tudományon alapuló magas színvonal, a gyakorlati szempontok erős mér-legelése, a minden részletkérdésre kiterjedő figyelem, a gondos alaposág, az eredeti önálló fellogás, az elő-ítéletmentes kritika, az elkalandozásoktól óvakodó fegyelmezett feldolgozási mód, a tömör és világos irály. Mindezek az értékes tulajdonságok biztosítják, hogy a mai fokozott igényeknek megfelelő könyveket ad a jeles tudosunk a gazdák rendelkezésére, amelyek viszonylag kisebb terjedelmük mellett is igen sok ismeretet tartalmaznak, mert ugyanazoknak a kér-déseknek és fejezeteknek ismétlése helyett a rend-szeres és egységes munka által nyújtott előnyök fel-használásával az így megtakarított helyet más irány-ban használhatja ki.

A most megjelent kötetek is tulajdonképpen hiva-tásuknak megfelelően elsősorban a gazdasági szak-oktatás terén fognak hasznos szolgálatokat teljesíteni, de értékes támaszai lesznek a gyakorlati életben működő gazdáknak is. Ez újabb kötetek beszerzésé-nek külön ajánlását feleslegesnek tartjuk, mert akik az előző két kötetet beszerezték, bizonyára örömmel fogják kiegészíteni azokat a munka teljességének biztosítása végett. Hasonlóképpen meggyőződésünk, hogy aki a most megjelent kötetek bármelyikét meg-veszi, előbb-utóbb szükségét fogja érezni annak, hogy

Minden méhészkedésnek nélkülözhetetlen a most megjelent

A sikeres méhészkedés feltételei, módja és eszközei

Irta: Néjjasz Endre, az Országos Magyar Méhésztársulat elnöke
548 oldal 415 eredeti képpel
Ára 20 pengő
"Patria" K. Könyvny. Rt. Budapest IX. Üllői út 24. (Könyvtár)

Ajanljuk az országos magyar királyi növény-nemesítő intézet által államilag elismert nemesített vetőmagvainkat:

koránérő és bőtermő Szold-féle mezőlaki zabot, Szold-féle páduai tengerit és Szold-féle zárttoku kénmakot.

1273

SZOLD GAZDASÁGOK NÖVÉNYNEMESÍTŐ TELEPE, MEZÖLAK (Veszprém megye)
SZAKTANÁCSADÓ: Dr., dr., hon. c. FRUWIRTH KAROLY

azt a hiányzó többi kötettel kiegészítse. Külön kiemljük azonban, hogy mindegyik kötet önmagában is teljes egész, minden irányban tökéletesen használható munka.

Konkoly Thege Sándor dr.

A gazdaközönség köréből.

Mese ötmillió métermázsza buzáról.

Az ellanyhult Szabadság-tér azért üzi olyan intenzív formában a spekulációt buzában a la baisse, mert annak az ötmillió métermázsza buzának, amely még kivitelre vár, mégis csak kell tavasszal mutatkozni, az csak valamikor piacra kerül és akkor ugyan ki vesz fel ötmillió métermázsza buzát! Pengőket lehet akkor keresni egy mázsa buzán.

Igy hát van egy kis értelme annak, hogy nyakra-főre adják azt a májusi buzát, mert csak előkerül egyszer az a nagy kvantum buza, amit még ezidő-szerint a gazdák visszatartanak.

Hát azt az ötmillió métermázsza buzát Sherezade elmondta már régen az ezeregyéjszakában és a szultán elálmósodott.

Tessék elhinni, hogy ennek az ötmillió métermázsza-nak a fele sem igaz!

Nem tudom, kinek az érdekében kellett a vetés-jelentéseket tavaly rózsaszínre festeni, de az már egyszerű biztos, hogy az az ötmillió mázsa buza nem fog sehonnán sem előbujni, amaz egy és igaz okból: mert nincs! „De strygis quae non sunt...“ Ez egyszer a buza nem dugáru, amit annakidején elővesznek, hogy nagy haszonra eladják. A gazdánál van annyi buza, hogy két negyede még kimerhesse a cseléd járandóságát, esetleg a maga háztartási szükségletét fedezhesse. Tudom, hogy most vétkezem a hivatalos jelentés ellen, de bizonyítani tudom, hogy nem igaz amaz ötmillió métermázsza buza! Mint a fehér holló, talán a nagy uradalmakban még lehet találni buzát, de ezek elvből nem adják el az utolsó cseppig a készletet, míg az új buza nem biztos. Ez: május - június! És itt álljunk meg egy szóra.

Talán az igen tisztelt gabonatörszde nem tudja, hogy bajok vannak a vetések körül?

A jégréteg, amely takarja a vetést, egyben meg is fojtja. Ez nem tulzás, mert amit úgy neveznek, hogy kipállik a buza a földjén, az semmi más, mint a levegő hiánya a vegetálás idején. Itt tehát nem nagy kedve lesz senkinek, azt a kis felesleg buzáját eladni, csak azért, hogy igazsága legyen a kontremennek.

Isten ne adja, de ha tényleg a hosszú tél és makacs jégkéreg megrontja az átlagterméseredményt a gazdasági évben, úgy már most lehet a malmoknak érdeklődni Cskágóban buza iránt.

Mindent összefoglalva, meg kell állapítani, hogy gazdasági mérlegünk a külkereskedelemben azért passzív annyi millióval, mert mesterségesen lerontották a buza árát.

A buza olcsóbb lett minden igaz ok nélkül. Ma ott tartunk, hogy a tavasz a nagy takarmányhiánnyal annyira rá fog nehezéni a mezőgazdaságra, hogy a korpát drágábban fogjuk fizetni, mint amit ma a buza ér. S így biztos, hogy drágulni fog a buza, csak hogy nem a gazdának lesz belőle haszna, hanem a nagybankoknak és a malmoknak, meg a spekulációnak!

A jövőre nézve pedig igen fontos, hogy ne legyen a hivatalos jelentés olyan optimisztikus a termés eredményéről, amelyre azután a tények rácsúfolnak, mert ezeknek a rózsás jelentéseknek mi érezzük azután a töviseit.

Weisz Gáspár.

A traktorkezelők kiképzése.

A földművelésügyi miniszter rendelete a mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyam szervezéséről.

A motoros talajművelés nagymérvű elterjedésének természetes következménye az, hogy nincs elegendő szakképzett szántógépezető és így sok gazdaságban nem felelhet meg a várakozásnak — a gyakorlatlan vezető alkalmazása következtében — az ujonnan beszerzett szántógép. A szántógépezető hiány egyre fokozottabb mértékben vált érezhetővé s ezen a multban többféleképpen iparkodtak segíteni, így különböző vidéki érdekképviseletek, gazdasági akadémiák, több traktorgyár, illetve traktorképviselet rendezett szántógépezetői tanfolyamot. Ezek a tanfolyamok teljesen eltérő tanterv szerint oktatták a hallgatókat és a tanfolyam irányításával, különösen a kereskedelmi érdekeltségeknek különböző szempontok érvényesültek. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület s ennek keretén belül megalakult Szántógéptulajdonosok Országos Szövetsége ismételtten foglalkozott ezzel, a mezőgazdasági termelésre olyan fontos kérdéssel és azt javasolta, hogy a szántógépezetői kiképzés rendezésének kérdését és irányítását a földművelésügyi minisztérium vegye a kezébe, dolgoztasson ki az érdekképviseletek meghallgatásával egy tantervet és általában szabályozza a szántógépezetői tanfolyamok rendezésének ügyét.

A földművelésügyi miniszter a többtermelést előmozdító legutóbb nyilvánosságra került akciója kere-

tében honorálta a gazdatársadalom ezirányú óhaját. A gazdatársadalomnak őszinte köszönete illeti meg Mayer János földművelésügyi minisztert és kiváló munkatársát, Gally Kálmán dr. helyettes államtitkárt, akik mindketten lelkes szószólói a gép munka terjesztésének és igaz megértésével és a gazdatársadalom által kívánt szempontok tekintetével oldották meg ezt a fontos kérdést. A földművelésügyi miniszter legutóbb megjelent 10.358/1928 II. A. 1. szám alatt kiadott rendeletével szabályozza a mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyam szervezését, tan- és ügyrendjét.

A rendelet szerint a földművelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértésben mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyamok tartását határozta el. A tanfolyamok célja, hogy az azon résztvevők az okserüj talajművelés és géperejű szántás alapvető ismereteinek, valamint a motor, a traktor és a traktorekék szerkezetének megelőző ismertetése után a mezőgazdaságban alkalmazott traktorok működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leggazdaságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyam hallgatója lehet minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a traktor kezelésével vagy vezetésével kíván foglalkozni, ezek közül is azonban első-sorban figyelembe veendők a mezőgazdasági traktorok tulajdonosai, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők. A tanfolyamok szervezésére jogosítva van Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, vidéken pedig az egyes mezőgazdasági kamarák. Magánképe mezőgazdasági traktorkezelő tanfolyamok rendezésére nem jogosultak, tevékenységük csak arra szorítkozhatik, hogy saját traktorok kezelésére az érdeklődőket esetleg csoportokban is betaníthatják, azonban ezt iskolakerület, vagy tanfolyamszerűleg sem nem szervezhetik, sem nem hirdethetik. A tanfolyam tartama legalább 15 nap, egész napi oktatást számítva. A tanfolyamok a gazdasági munkákra való tekintettel lehetőleg a téli évszakban rendezendők.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Budapesten a m. kir. állami felső ipariszkolában rendezti traktortanfolyamát. A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara a traktortanfolyamot a győri állami ipari szakiskolában, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara a pécsi, vagy nagykanizsai állami ipari szakiskolában, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara a szegedi felső ipariszkolában, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a debreceni, vagy szolnoki állami ipariszkolában, a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara pedig a miskolci állami ipariszkolában rendez traktortanfolyamot. A tanfolyam befejeztével a hallgatók vizsgát tehetnek, amelyen a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszter képviselője is megjelenik. Akik a vizsgát sikerrel kiállották, bizonyítványt nyernek.

A rendelet részletesen szabályozza a tanfolyamok szervezését és tantervét. Egyesületünknek a lap élén között hivatalos közleménye részletesen közli a felvetésre vonatkozó rendelkezéseket.

Az OMGE biztosításiügyi tanácsadó iroda.

Általánosan elismert igazság, hogy a jó biztosítás megvédi a biztosított érdekét, míg a rossz biztosítás sok bosszúságot okoz és gyakran a biztosított kárára válik. Ámde igen nehéz feladat annak elbírálása: hogy mi a jó és mi a rossz biztosítás. Sokszor alapos ismeret kell a kérdés elbírálásához, de mindig tájékozottság, tapasztalat és kellő áttekintés szükséges. Honnan vegye azonban a gazda ezt a felkészültséget a reá nézve olyan fontos kérdés eldöntésére? A gazdálkodással bizonyos elszigeteltség jár, a gazdák az év nagyobbik részében nem igen léphetnek egymással érintkezésbe, hogy tapasztalataikat, felfogásaikat egymással kicserélhessék, mintegy magukra vannak hagyatva. Ennek a természetadta helyzetnek hátránya érezhetővé válik a biztosítás terén is, amennyiben a gazda biztosításának megkötése előtt nem tájékozathatja magát arról, hogy melyik biztosító társaságra bízhatja vagyoni érdekét, melyiktől tartózkodjék, sem arról, hogy milyen legelőnyösebb biztosítási díjak és feltételek alakultak ki. A gazda, amidőn biztosításának ügyében határozni kell, ki van szolgáltatva a nála megjelenő s többnyire jó rábeszélő képességgel bíró ügynök jó- vagy rosszsziszteműségének és akarva, nem akarva, el kell fogadnia azt, amit az elmond, azokat a felvilágosításokat és magyarázatokat, amelyek ad.

A gazda nincsen abban a helyzetben, hogy megkülönböztethetné a jó biztosítást a rossz biztosítástól. Csak amidőn már lekötötte magát, vagy amidőn kára van, ébred annak tudatára, hogy rosszul biztosított, hogy túlmagas díjat fizet, hogy bevállása hiányosan vagy felületesen lett felvéve.

Sok baj, gond és kár támadt már ebből a multban is. Csak hogy az 1927. évi X. t.-c. megalkotása előtt módjában állott a gazdának, hogy helyzetét legalább a legközelebbi biztosítási évfordulótól kezdve változtasson, amint rájött vagy rávezették, hogy rosszul van biztosítva. Az új biztosítási törvény életbelépte

óta azonban ez a lehetőség megszűnt. Az új törvény „szerződési hűség“ címén odaláncolja a biztosítottat a biztosító társasághoz s a biztosítást fenn kell tartania, ha még olyan magas a díj, vagy ha még olyan kedvezőtlenül intézte is el a kárfelvételt a biztosító társaság.

E fölötté hátrányos helyzetnek az idejében való felismerése indította az OMGE-t arra, hogy alkalmas eszközökkel gondoskodjék az új törvény nyomában beállható károsodások kiküszöböléséről, vagy legalább is lényeges csökkentéséről. Hadik János gróf január elején e lap hasábjain megjelent tömör cikkének keretében elmondotta, hogy az OMGE a gazdatársadalom érdekében két irányban hozott fontos határozatokat, és azokat nyomban meg is valósította. Az egyik az, hogy felújította és kimélyítette a *Gazdák Biztosító Szövetkezetével* fennállott évtizedes kapcsolatát és olyan megállapodást kötött vele, amely „lehetővé fogja tenni azt, hogy a gazdák speciális érdekeit szolgáló biztosítási üzletpolitika hathatósabb eszközökkel lesz megvalósítható“. Egyidejűleg gondoskodott arról, hogy gazdatársaink különös kedvezményekben részesüljenek a *Gazdák Biztosító Szövetkezte* részéről. A *Gazdák Biztosító Szövetkezte* most már méltán tekinthető a gazdatársadalom biztosító szervének.

A másik nagyjelentőségű elhatározás pedig az, hogy az OMGE keretében *biztosításiügyi tanácsadó irodát* létesített, amely állandóan a gazdatársadalom rendelkezésére áll a biztosítást érintő minden kérdésben.

A mindennapi tapasztalat arra tanít bennünket, hogy bajokat, károkat legeredményesebben úgy kerülhetünk el, ha még keletkezésük előtt álljuk utjukat. A biztosítás terén erre módot és segítséget nyújt a Biztosításiügyi tanácsadó iroda azzal, hogy azoknak a gazdáknek, akik új biztosítást szándékoznak kötni, kérdésközvetítésre felvilágosítást ad, felhívja a figyelmüket, hogy mire ügyeljenek bevállásuk kitöltésénél, milyen biztosítási díjazásra tarthatnak igényt, milyen engedmények járnak nekik és milyen mérvű illetékek számíthatók fel. Sőt mi több, az iroda leveszi a gazda válláról a bevállás kitöltése és elhelyezése körüli gondokat, elintézi az összes teendőket, amelyek bármely ágazatbeli biztosítás feladásával járnak. Tájékoztatót nyújt a kötvényfeltételek értelmezését illetően, egyszóval *hűség tanácsadója a gazdának annál a fontos fordulónál, amidőn vagyona megővésére biztosítást óhajt kötni*.

Világos, hogy a gazda saját érdekében cselekszik, ha fontos vagyoni ügyében az OMGE biztosításiügyi tanácsadó irodájához fordul. Ennél megbízhatóbb, egyszerűbb utat nem is választhat, melynek még az a nagy előnye is van, hogy költségmentes.

Az iroda természetesen szívesen vállalja a már megkötött biztosításoknál felvilágosítást is, hogy ráveze a gazdát esetleges hiányok pótlására, vagy hogy közbenjárjon az illető biztosító társaságnál, ha ennek szüksége fennforogna.

Ha a biztosítás folyamán a gazda és a biztosító társaság között bármilyen természetű nézeteltérés támadna, a gazda felkérésére az iroda megvizsgálja az ügyet és tanácsot szolgál, sőt esetleg az ügy békés rendezése érdekében is közbenjár.

A biztosításiügyi tanácsadó iroda hivatását abban látja, hogy megvédi és megvédje a gazdát a biztosítás terén, felvilágosítsa vagy támogassa és megteremtse részére a jó biztosítás lehetőségét.

Jól teszi tehát a gazdaközönség, ha biztosítási ügyeiben elsősorban az irodához fordul.

VEGYESEK.

Bertalan János

Bertalan János, a kőrmösi Csáky gróf-féle uradalom volt jóságfelügyelője, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület üzemi és számtartási osztályának munkatársa és az üzemi bizottság tagja folyó évi január hó 29-én Pécelen 71 éves korában elhunyt. A megboldogult hült tetemét folyó évi január hó 31-én d. u. 3 órakor helyezték örök nyugalomra az evangélikus egyház szertartása szerint Pécelen. Bertalan János 1857 május hó 14-én, Nagylakon, Csanád vármegyében született, ahol atyja városi főjegyző, később főszolgabíró volt. Középszkolát a szarvasi és selmebányai evangélikus főgimnáziumban végezte, gazdasági oklevelét a magyaróvári gazdasági akadémián nyerte. 1891-ben a kaposvári búruradalomban, 1896-ban pedig a Karsai-féle nagyteleki uradalomban működött főtisztii állásban. Innen 1903-ban meghívás folytán a Csáky gróf-féle biharmegyei, kőrmösi uradalomba került, ahol jóságfelügyelői minőségben az uradalmat az Alföld legmodernebb nagybirtokává fejlesztette. 1916-ban néhai Rubinek Gyula, az OMGE akkori igazgatójának ajánlata folytán a Szab. Osztrák-Magyar Államvasut Társaság oravicei uradalmához gazdasági tanácsosá neveztetett ki azzal a feladattal, hogy az uradalom mintegy 30,000 kat. holdnyi mezőgazdasági területét házi kezelésben szerelje fel, hogy így a gazdaságban, továbbá a vasbánya és erdőműveknél naponként ellátandó 17,000 család és 4700 hadifogoly szükségletei előállíthatók és biztosíthatók legyenek. Amikor nehéz feladatának részben, 7000

holdon már sír megállás alá zetlen maradt. Gazdasági Egy és számtartási osztályába, ah ságával a gazd Mint az O munkatársa számtartását. „Köztelek“ ha kívüli több ön üzemtan, több tartás köréből. léány gyászol gános szeretetn likus egyház fe és meghitt bará képviselőtében gyászszertartás.

Kitüntetés. A Szövetkezte r kezelemügyi m tisztikai Értel ben kereskedel alkalmából, an ért, őszintén g sitójanak.

Új mezőgazd sági egyetem el 1928. tanév el Béla, Váczy M gazdaságtudom

Magyar előad A bécsi mezőga napján az oszt cőljából tanfo tanárai és a t emberek előad kérdésekről, k sokkal és vitá az a célja, hog a tudományos ményeiről, a gy kodás előbbrev adjanak. A tan tük észre We tanácsosnak, a takarmányozási aki a főiskola t sági állatok m ennek célszerű magában véve s napján délelőtti Weiser István e megbeszélük és szakembert, aki előadása bizony magyar tudomá ügy számára.

A szántógépe gyében. A heve szükségét látták egyesület keret gazdasági egyes megyeház nagy György elnöklet Szántógéptulajd letében Rothmey megyei gazdasá sági felügyelő Miklós földbir Pál jóságkorri jóságfelügyelő, Hermann ny. Béla, a várm és még számos gyűlést, változt Rothmeyer Imre pek ellenőrzése tulajdonosok sz Előadó a külföld után megjelölte haladniuk kell, mint pedig az maugk részere gépezészmérnök a szántógépek György elnök a jelenlévő gazdák keretein belül v és különösen sz lépett be az ujon

Burgonyaterm 26-i számunkk Gazdasági Egy megyeháza terü tése céljából r Gyula dr. felsőh mellett zajlott uiczy Zsigmond kamara igazgatóftanácsos, Lu

... Az új törvény...
... a biztosítottat...
... nem kell tartania...
... meg olyan kedvező...
... a biztosító tár...

... az idejében való...
... a, hogy alkalmas...
... rvény nyomában...
... ol, vagy legalább...
... ános gróf január...
... r cikkének kere...
... gazdátársadalom...
... s határozatokat...
... Az egyik az...
... *Gazdák Bizottsá*...
... kapcsolatát és...
... amely „lehetővé...
... lis érdekeit szol...
... bb eszközökkel...
... doskodott arról...
... ényekben része...
... kezte részéről...
... st már mellán...
... ító szervének...
... is pedig az, hogy...
... *tanácsadó irodát*...
... sadalom rendel...
... den kérdésben...
... nit bennünket...
... ebben ugy kerül...
... álljuk utjukat...
... edkezett nyujt a...
... hogy azoknak...
... dekoznak kötni...
... elhívja a figyel...
... suk kitöltésénél...
... k igényt, milyen...
... mérvű intézké...
... veszi a gazda...
... helyezése körüli...
... t, amelyek bár...
... il járnak. Tájé...
... k értelmezését...
... *gazdának annál*...
... megadására bizo...

... e cselekszik...
... a biztosítási...
... megbízhatóság...
... nynek még az...
... entes...
... a már meg...
... is, hogy rá...
... pótlására, vagy...
... társaságnál, ha...
... és a biztosító...
... tti nézeteltérés...
... a megvizsgálja...
... g az ügy békés...
... ivatását abban...
... dt a biztosítás...
... és megteremtse...
... ha biztosítási...
... ul...
... a körmösi...
... uradalom volt...
... ar Gazdasági...
... yának munka...
... évi január hó...
... yt. A megbol...
... 31-én d. u. 3...
... z evangélikus...
... Bertalan János...
... Csanád vár...
... osi főjegyző...
... át a szarvasi...
... mban végezte...
... gazdasági aka...
... béruradalom...
... gyteleki ura...
... nmen 1903-ban...
... biharmegyei...
... szágfelügyelő...
... legmodernebb...
... éhai Rubinek...
... ságának aján...
... r Államvasut...
... gazdasági taná...
... tai, hogy az...
... ldnnyi mező...
... elje fel, hogy...
... nya és erdő...
... salád és 4700...
... biztosíthatók...
... részben, 7000

holdon már sikerült megfelelnie, az uradalom román megszállás alá került s így nagy munkája itt befejezetlen maradt. 1917-ben azután az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hívta meg, mint kiváló üzemi és számtartási szakértőt az OMGE üzemi és számtartási osztályába, ahol egészen haláláig érdemes munkásságával a gazdátársadalom őszinte elismerését vívta ki. Mint az OMGE üzemi és számtartási osztályának munkatársa, számos nagy uradalomnak vezette a számtartását. Szakirodalmi téren is működött, a „Köztelek” hasábjain számos cikke jelent meg, azonkívül több önálló műve és dolgozatot írs meg az üzemtan, többtermelés és a mezőgazdasági számtartás köréből. Halálát özvegyén kívül két fia és két leánya gyászolja. Pécelen, ahol 1917 óta lakott, általános szeretetnek örvendett és mint az ottani evangélikus egyház felügyelőjét az egész helybeli társadalom és meghitt barátai kísérték ki utolsó útjára. Az OMGE képviselőtársaság Rege Károly dr. titkár jelent meg a gyászszertartáson.

Külfüzetés. Hegedüs Vilmos, a Magyar Mezőgazdák Szövetségének magosztályának igazgatóját a kereskedelmiügyi miniszter a Magyar Kereskedelmi Statisztikai Értékmegállapító Bizottság tagjává s egyben kereskedelmi tanácsossá nevezte ki. E külfüzetés alkalmából, amely arra mindenképen érdemes férfúrt ért, őszintén gratulálunk neki, mint lapunk tudósítójának.

Új mezőgazdasági doktorok. A budapesti közgazdasági egyetem mezőgazdasági szakosztályán az 1927-1928. tanév első félévében Majoros József, Rihmer Béla, Váczy Mihály és Csima József nyertek mezőgazdaságtudományi doktori oklevelet.

Magyar előadó a bécsi mezőgazdasági tanfolyamon. A bécsi mezőgazdasági főiskola 1928 február 14-17. napjain az osztrák gyakorlati gazdák továbbképzése céljából tanfolyamot rendez, amelyen a főiskola tanárai és a tanári testület által felkért jeles szakemberek előadásokat tartanak az időszerű fontos kérdésekről, különböző bemutatásokkal, kirándulásokkal és vitákkal kapcsolatban. A tanfolyamnak az a célja, hogy a gyakorlati gazdákat tájékoztassa a tudományos intézetek kutatásainak legújabb eredményeiről, a gyakorlati tapasztalatokról és a gazdálkodás előbbrevitelére gondolatokat és javaslatokat adjanak. A tanfolyam programjában örömmel vetjük észre Weiser István dr. m. kir. gazdasági főtanácsosnak, a budapesti m. kir. állatteltani és takarmányozási kísérleti állomás igazgatójának nevével, aki a főiskola tanári testületének felkérésére a gazdasági állatok mérsz- és foszforjav szükségletéről és ennek célszerű fedezéséről fog előadást tartani. Már magában véve az a körülmény, hogy a megnyitás napján délelőttre, a legelső előadások közé sorozták Weiser István dr. előadását, mutatja azt, mennyire megbecsülik és nagyra tartják ezt a jeles magyar szakembert, akinek a szokott magas színvonalon álló előadása bizonyára újabb elismerést fog szerezni a magyar tudományos élet és a mezőgazdasági kísérlet-ügy számára.

A szántógéptulajdonosok szervezkedése Heves megyében. A hevesvármegyei szántógéptulajdonosok is szükségét látták annak, hogy a vármegyei gazdasági egyesület keretén belül szervezkejenek és ezért a gazdasági egyesület elnöksége február hó 5-ére a vármegyei nagytérmeiben gyűlést hívott egybe. Borhy György elnöklété alatt jelen voltak: Az OMGE és a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetsége képviselőiben Rothmeyer Imre titkár, Jezierszky Mihály vármegyei gazdasági főfelügyelő, Fluck Gusztáv gazdasági felügyelő, Bekeőnyi Viktor és Tibor, Mihály Miklós földbírtokosok, Perlaky Elemér, Németh Pál jószágkormányzó, Szigethy György László jószágfelügyelő, Moesary Gábor, Dory Jenő, Engel Hermann ny. gazdasági egyesületi titkár, Dory Béla, a vármegyei gazdasági egyesület titkára és még számosan. Borhy György elnök megnyitva a gyűlést, vázolta a gépmunka jelentőségét és felkérte Rothmeyer Imre OMGE titkárt, hogy a szántógépek ellenőrzése jelentőségének, valamint a szántógéptulajdonosok szervezkedésének, kérdését ismertesse. Előadó a külföldi és belföldi tapasztalatok ismertetése után megjelölte azt az utat, amelyen a gazdáknak haladniuk kell, hogy úgy az ellenőrzés kérdését, mint pedig az olcsóbb beszerzés lehetőségét a maguk részére biztosíthassák. Utána Balogh István gépészmérnök műszaki szempontból világította meg a szántógépek ellenőrzésének jelentőségét. Borhy György elnök összegezve az előadottakat, felhívta a jelenlévő gazdákat a vármegyei gazdasági egyesület keretén belül való szervezkedésre. Ez meg is történt és különösen szépszámu kiscgazda-szántógéptulajdonos lépett be az újonnan megalakult szervezetbe.

Burgonyatermesztési értekezlet Miskolcon. Január 26-i számunkban jeleztük, hogy a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület január 29-én Miskolcon, a vármegyei háza termében a burgonyatermesztés fellendítése céljából értekezletet tart. Az értekezlet Tarnay Gyula dr. felsőházi tag elnöklété alatt nagy érdeklődés mellett zajlott le. Jelen voltak: Gálffy Ignác, Berzevicsy Zsigmond nyug. miniszteri tanácsos, a miskolci kamara igazgatója, Csérer Lajos dr. m. kir. gazdasági főtanácsos, Lukács Béla nagybérlő, Horváth Markó,

Munk Soma, Jónap Ferenc dr., Vértessy Tivadar, Insell Vilmos, Grosz Izidor, Vitéz Attila, Madarász Kálmán, Bazsó József, Szepessy Kálmán bírtokosok, Mészáros József dr., Wittner Kálmán, Pillissy Béla gazdasági felügyelők és mintegy 50 kiscgazda. Az elnök bevezető szavai után K. Takács Gyula gazdasági felügyelő, a M. Kir. Burgonyatermesztési Hivatal vezetője tartotta meg végig nagy figyelemmel kísért előadását. Előadta, hogyan kell a mai Felső-Magyarországon a népies, valamint az uradalmi termelésben a modern irányu butgonyatermesztést fejleszteni. A kiscgazdákat intette, hogy ne csak korai burgonyát termesszenek, mert nem mindig lesznek olyan árak, mint az előző években, inkább a közép-, de bővebb érésű fajtákkal foglalkozzanak, a jó művelést ne hanyagolják el, kezdjék meg a műtrágyázást, permetezést, a gondos nyári művelést, a téli elrakást és a vetőmagot már ősszel külön rakják el. A nagyobb bírtokosokat arra hívta fel, hogy ők viszont a miskolci, diósgyőri és ózdi vasgyárak, bányavidekek nagy fogyasztó-képességére való tekintettel korai és középkorai burgonyát termesszenek, mert a Hernád, Sajó mentén a Bükk, a Mátra lejtőin sok jó homokos, vályogos, üde allalajú vidék van, amely e célra alkalmas. A budapesti M. Kir. Burgonyatermesztési Hivatal (Pöldművelésügyi miniszterium, Kossuth Lajos-tér 11. sz.) a kedvezményes nemesített vetőmagot beszerzésére vonatkozó szabályzatot kívánatra megküldi. Ajánlja, hogy kezdjék meg legalább két fajttal, 6-8 holdon a kísérletezéseket. Ezután bővebben ismertette a szállítási kedvezményeket, a felármentességet stb. Vitéz Árpád abauji földbírtokos pontos számitási adatokkal mutatta ki, hogy az állami kedvezmény még mindig kevés és a kísérletezőnek terméséből olyan hányadot kell visszazadni, hogy alig marad vetőmagja a további-termesztésre. K. Takács Gyula viszontválaszban rámutatott, hogy Lukács Béla a háboru után Ónodon végzett kísérleteinél kat. holdankint 80-110 méter-mázsza termést ért el. Kulcs István, a tiszajobparti mezőgazdasági kamara növény-nemesítési előadója az uradalmi burgonyatermesztési kísérletek szervezéséről beszélt, majd Kun András borsodi nagybírtokos ismertette szabócsi tanulmányútján szerzett tapasztalatait, ahol sok uradalomban és bérletben nagy sikerrel használják takarmányozásra kevés házidárral a takarmány-burgonyát. Gözölőgép alkalmazásával még sokkal jobb eredményeket érnek el. Felsőházi még Sós István kistokaji kiscgazda, végül az elnök újból megköszönte a miniszteri kiküldött értékes előadását.

A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya január hó 29-én tartotta legutóbbi évnegyedes ülést Miskolcon, a megyeházán. Tarnay Gyula dr. ügyvezető elnök, felsőházi tag előterjesztette az OMGE átiratát a tervezett új földbírtokbíróság felállítására elleni állásfoglalás tárgyában. A választmány egyhangulag elhatározta, hogy feliratot terjeszt el tárgyban a miniszterelnök elé és átiratot intézzen a februári vármegyei közgyűléshez azzal a kéréssel, hogy hasonló tiltakozó határozatot hozzon. Ezután az elnök bemutatta Apponyi Albert gróf levelet, amelyben megköszöni az egyletnek a genfi működéséért küldött üdvözlő iratot. Elhatározta a választmány, hogy a budapesti országos tenyészállatkiállítás és vásár utáni időpontban Miskolcon tenyészállatvásárt rendeznek, a pontos napot az elnökség fogja később megállapítani. A választmány 50 pengő szavazott meg az OMGE átiratára, amelyben a Darányi-émlékszóbor felállítására kér adományt. Az évi rendes közgyűlést március hó elején fogják megtartani. Csérer Lajos dr. egyesületi titkár bemutatta az egyesületi pénztár 1927. évi mérlegét. Elnök e pontnál köszönettel megemlítette, hogy Kun András földbírtokos atyja, Kohn Gábor, az egyesület volt tiszteletbeli alelnöke emlékére 2000 pengős alapítványi összeget fizetett be az egyesület pénztárába, amelynek kamatai gazdasági akadémiai tanulók jutalmására fordítatnak. A választmány köszönetet mondott az alapítványért.

Megalakult a Szentendre-szigeti községek szarvasmarhatenyésztő egyesülete és tejelést ellenőrző körzete. Szentpétery Lajos, a pomázi járás főszolgabírája és Terstyánszky Imre gazdasági felügyelő kezdeményezése és lelkes munkálkodása folytán nagy lépésekkel halad előre a pomázi járás, a Szentendre-szigeti községek szarvasmarhatenyésztése. Január 14-én értekezletre jött össze Tahitótfalu községbe Kisorozsi, Dunabogdány, Pöcsmegyer, Szigetmonostor, Visegrád, Pomáz községek gazdaközönsége, hogy a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése, a tehének tejelőképességének emelése céljából megbeszélést tartson. Kemény Szilárd, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara főtitkára az állattenyésztésről, Pazár Géza dr., a Felsődunántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületék Szövetségének igazgatója, továbbá Zsinánovits Béla, a Pestmegyei Gazdasági Egyesület titkára pedig a tejelést ellenőrző körzete megalakításának fontosságáról tartott előadást. Az értekezlet után az egybegyűlt, mintegy 250 főnyi gazdaközönség egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése érdekében a dunántúli népies irányú és különösen kiscgazdákat érdeklő tejelést ellenőrző körzet mintájára próbaféjő biztosok bevonásával mielőbb megkezdik működését. Az egy éven át tartó tejelést ellenőrző

munkásság semminemű terhet sem fog róni a kiscgazdaközönségre, ellenben mindenkör élvezni fogják a hatóságok, az érdeklintézmények hathatós támogatását. Az értekezleten ott volt a pomázi járási mezőgazdasági bizottság elnöke, Pojtlák József földbírtokos is, aki buzdító szavakat intézett a gazdaközönséghez, a tömörülés fontosságát hangoztatva, mert ennek a révén a kiscgazdák közösen szerezhetik be a jobb takarmányozáshoz szükséges korpát, répaszeletet, a takarmánykészítő gépeket és eszközöket.

A magyar cukorrépa cukortartalma 1927. évben. A M. Kir. Erjedéstan Állomás az 1926. és 1927. évi cukorrépaikat megvizsgálta cukortartalomra. Az 1926. évi termésből 117, az 1927. évi termésből pedig 84 minta érkezett az ország minden részéből, tulnyomóan azonban a Dunántúlról. Az eredmény összegezve a következő:

20-19%	cukortartalommal	8 minta,	9.52%
19-18%	"	10 "	10.96%
18-17%	"	10 "	10.90%
17-16%	"	16 "	19.04%
16-15%	"	15 "	17.85%
15-14%	"	9 "	10.71%
14-13%	"	9 "	10.71%
13-12%	"	4 "	4.76%
12-11%	"	3 "	3.57%

A 20-16% cukortartalommal bíró 44 minta az egész vizsgált anyag 52.36%-a, míg 1926-ban a beküldött minták 75.18%-a haladta meg a 16% cukortartalmat. Az 1927-ben termelt cukorrépa cukortartalma tehát összehasonlítva az 1926. évben termelttel, gyengébb minőségű. Ennek oka, hogy 1927-ben a szokásosnál több volt a rosszul beérett répa. Valószínű, hogy ha a tavalyi számu minta állott volna rendelkezésre, ugy a statisztika jobb lett volna. Az állomás az 1928. évben is folytatni fogja a cukorrépa-termékek érdekében az adatok gyűjtését, ezért kívánatos, hogy termelőink minél több helyről küldjenek cukorrépa-mintákat az intézetnek. Örvendetes jelenség, hogy a gazdaságok az takarmányrépájukat is kezdik az összetételre megvizsgáltatni és ennek alapján irányítják a termesztést.

Vitézek gazdasági tanfolyama. A somogyiszentimrei földművelőiskolában felkes vitézek részére rendezett négyhetes gazdasági tanfolyam záróvizsgáját február hó 3-án tartották. A záróvizsgán a m. kir. földművelésügyi miniszterium Plósz Endre dr. miniszteri titkár, a vitézi székkapitányságot Szalmáry Béla őrnagy, az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamarát Rajczy Géza titkár képviselte. Megjelentek még a záróvizsgán a környék gazdaköreinek kiküldöttéi és a közelebbi községek bírtokosai. Fodor Jenő földművelőiskolai igazgató ismertette a tanfolyam egyes tárgyainak anyagát és óraszámát, majd Plósz Endre dr. miniszteri titkár megnyitó szavai után az egyes előadók intéztek a vitézekhez tantárgyaik keretében vágó szakkérdéseket. A jól sikerült vizsga után a tanfolyam hallgatói által alakított gazdakör ülésén vitéz Török György, a gazdakör elnöke tolmácsolta hallgatótársai köszönetét az iskola érdemes igazgatójának, és nagytudású tanári karának. Vitéz Nagy József a gazdakör gyűléseiről mondott beszámolót, vitéz Lovass Péter vitézi tetteit mondotta el. Végül Plósz Endre dr. miniszteri titkár, Rajczy Géza kamarai titkár és Szalmáry Béla őrnagy kitartó, szorgalmas munkára buzdították a tanfolyam hallgatóit.

A berlini gyapjuárverés eredményei. A Német Gyapjuértékesítő Társaság rendezésében január hó 13-án tartott gyapjuárverésen a mintegy 3000 q-nyi áru igen élénk kereslet mellett kelt el. Az áru valamivel sulyosabb volt, mint a legutóbbi árverésen. Az árak következőképen alakultak: Kinőtt A finomságu jó merinógyapju q-kint mosatlan 300-340 márka, ami gyárilag mosott árura átszámítva, kg-kint mintegy 8.75 márkának felel meg; 8-10 hónapos növésű A finomságu fésűs merinógyapju q-kint mosatlan 280-300 márka, gyárilag mosott árura átszámítva, kg-kint 8.30-8.50 márka; félnyiretű A finomságu merinógyapju mosatlan állapotban q-kint 260-280 márka, gyárilag mosott árura átszámítva, kg-kint 7.60-7.70 márka; félnyiretű A B finomságu gyapju, mosatlan, kg-kint 240-260 márka, átszámítva gyárilag mosott árura, q-kint 7.00-7.25 márka, kinőtt C és C/D finomságu gyapju, mosatlan, q-kint 230-260 márka, gyárilag mosott árura átszámítva, kg-kint 5.20-5.30 márka, végül rövid B/C gyapju, mosatlan, q-kint 205-230 márka gyárilag mosott árura átszámítva, kg-kint kb. 5.30 márka. Néhány uradalom kiválóan jöminőségű árura ennél magasabb árakon kelt el. A következő árverések február 10-én Berlin-Hannoverben és március 9-én Berlinben lesznek.

A porosz földművelésügyi miniszter javaslata a tejgazdaság fejlesztése érdekében. Németország tej és tejtermék behozatalának nagymérvű megnövekedése hathatós intézkedések megtételére készítette a porosz földművelésügyi kormányt. A tej és tejtermékek behozatali többlete az 1927. év első 11 hónapjában kerekén 262 millió márkával volt nagyobb, mint 1913-ban. Ez a kedvezőtlen eltulodás nemcsak a külkereskedelmi mérleg helyzetét szempontjából aggasztó, hanem közelről érinti és veszélyezteti a németországi állattenyésztés érdekeit is. Ennek a

váltságos helyzetnek a megjavítása érdekében a porosz földművelésügyi miniszter, Steiger dr. kimerítő javaslatot terjesztett a német nemzetgyűlés elé, amelyben a tejgazdaság válságát ismerteti és felsorolja a helyzet megjavítására alkalmasnak ígérkező eljárásokat és intézkedéseket. A tejgazdaság fejlesztése érdekében szükségesnek tartja a tejfelellenőrzés további kiépítését, az ujkori zöldmezőgazdálkodás elterjesztését, az állati járványok elleni fokozott küzdelmet és általában a termelés messzemenő állami támogatását. Igen nagy súlyt vet a tejtermékek elsőrangú minőségben való előállítására, aminek érdekében tervbe vette további tejgazdasági szakiskolák és fejőiskolák létesítését. Különös jelentőséget tulajdonít a tejfeldolgozó telepek személyzete és a tejgazdasági üzemevezetők szakszerű kiképzésének, ami már egységes irányelvek szerint történik. A tejgazdaság fejlesztésénél fontos szerepet juttat az a javaslat a kielji tejkísérleti állomásnak, amely a kísérletek végzésén kívül azok eredményeinek a gyakorlatban való hasznosításával és magasabb képzettségű szakemberek előkészítésével a tejgazdaság érdekeit szolgálja. Steiger dr. a tejgazdaság fejlesztése érdekében elsősorban a tejtermelőket összefogását tartja szükségesnek, de az állam részéről is messzemenő anyagi és erkölcsi támogatást helyez kilátásba. Tejgazdaságunk mai nehéz helyzetében a magyar tejtermelő gazdák és az illetékes hivatalos tényezők részéről is különös figyelmet érdemel a porosz földművelésügyi miniszternek ez a javaslata. A tejtermelés költségeinek a tejfelhivatalos ellenőrzésével és az okserű takarmánytermesztéssel való csökkentésén kívül egyre fontosabb kérdéssé lesz tejfeltelegünk megfelelő elhelyezése és értékesítése. A tejtermékek minőségének megjavítását célzó intézkedések bevezetése bizonyára nagyon megkönnyítendő és elősegítendő tevékenységünknek s már csak ezért is bizalommal várjuk a vajmárkázás végrehajtási rendelkezéseket, valamint a sajt forgalmát szabályozó rendelkezések mielőbbi megjelenését és a gyakorlatban való megvalósítását.

A Magyar Ornitológusok Szövetsége megalakulása. Értesülésünk szerint a közeljövőben alakul meg a Magyar Ornitológusok Szövetsége. Az egyesülés célja, hogy a hazai madárfajokat megismeresse a magyar vadász-, erdész- és gazdasáadalommal, különös tekintettel azok hasznos és káros volta-ra és hogy a magyar ornitológus érdekeket tomorítse. Az egyesület céljait látja ki továbbá a magyar madárfauna után érdeklődő külföldiekkel való kapcsolat keresését és a már meglévő összeköttetések fenntartását, hogy a külföld részéről csoka hazánkat iránt nagy megnyilvánult érdeklődést erősítse. Az évi tagdíj csak a nyomtatványköltségek fedezésére szolgál és legfeljebb 1 pengő lesz.

A keszthelyi gazdák köre szakulása. A „Georgicon” irodalmi és tudományos kör január hó 31-én Keszthelyen, a Boesky-féle vendéglőben tartotta az évi V-ik szakulását, Fábér Sándor tanár, körvédnök, az akadémia tanári kara, vendégek és a tagok részvételével. Először Köves István olvasta fel Velek Prigyes II. éves hallgató, „Kora burgonya termesztése” című előadását. Kellner Gábor III. éves hallgató után Fábér Sándor védnök-tanár szólt a kérdéshez. Megemlítette, hogy a kora burgonya termesztése is ama mezőgazdasági ágak közé tartozik, amely alkalmas a gazda helyzeten javításra. A háború előtt nagy exportunk volt, a külföld erősen kereste a magyar árut, ma azonban e téren is importra szorultunk. A mezőgazdaság érdekében ismét át kell térni a kora burgonya termesztésére, mert az igen rentábilis és keresett cikk. Ezután a kora burgonya művelésére nyelve adott néhány szakfelvilágosítást. Kóczák Géza III. éves hallgató „A tejtermelés ellenőrző intézmény jelentősége és fejlődése hazánkban” címen tartott alapos felkészültséggel előadást. Ismertette a háború előtti és utáni szarvasmarhatenyésztési irányzatot, foglalkozott a tejtermelés befolyásoló körülményekkel, majd részletesen ismertette a tejfelellenőrzés történelmét, célját, jelentőségét és eredményeit. Az előadást követően Fábér Sándor tanár előadást. Előadásában kitért a tejellenőrzési rendszer keletkezésére, Dánia tejellenőrző rendszerére, üzemszabványi adatokkal mutatott rá arra, milyen nagy befolyást gyakorol az ellenőrzés a termelt tej mennyiségére és minőségére, valamint a tejtermelés rentabilitására. Ismertette a hazai tejellenőrző intézmény lényegét és a tejellenőrzők szerepét, körvonalozta azok működését, végül a tejtermékek elhelyezését és a tej ipari feldolgozásáról beszélt. Ezután Kukuljenic József dr., tanár állattenyésztési szempontból fejtegette a tejfelellenőrzés jelentőségét, rámutatott arra, hogy a tejellenőrző szövetkezetek révén áll módunkban különösen a népies tenyésztés színvonalát emelni. Kifejtette a tejfel-ellenőrzés hatását a sertésenyésztésre és az ellenőrzés jelentőségét a közlekedés szempontjából. Végül Fábér Sándor tanár köszöntöte meg az előadókat és a két szaktanár előadásait.

A debreceni m. kir. gazdasági akadémia hallgatóinak hajdunánási előadása. Január 22-én a Széchenyi Gazdasági Osztály a Faluszövetség megbízásából Hajdunánást kereste fel, hogy az ottani gazdáknak előadást tartson. A kiküldött négy akadémiai hallgató Berencsny Géza, a Gazdakör elnöke fogadta és látta vendégül magyaros, urj szeretettel az egész kísáállás alatt. Az előadást a Gazdakör hivatalos helyiségében tartották meg mintegy 100 gazda részvételével. Először Szeke Kálmán ifjúsági elnök üdvözölte a gazdákat a Faluszövetség nevében, majd Weichinger János III. é. akad. hallgató „A magyar szarvasmarha okserű tenyésztéséről” című felolvasása következik, amelyben ismertette a magyar fajta kialakulását s rámutatott ebből származó előnyös és kevésbé előnyös tulajdonságaira, végül vázolta e fajta okserű tenyésztésének feltételeit. A magyar szarvasmarha tenyésztéséről híres város gazdái között nagy tetszést aratott mindkét előadás és utána a gazdák élénk eszmeszerét folytatták az előadók. Végül

Takács Zsigmond egyt. titkár elismeréssel emlékezett meg a hallgatók nagy tudással megírt, tartalmas felolvasásairól. Kivánsatosnak jelezte, hogy az akadémia minél több ilyen szorgalmas, értékes, mely tudású hallgatót bocsásson az életbe, mint mezőgazdasági harcost, a magyar szebb jövő zászlója alá.

A debreceni gazdászok vitái. A debreceni m. kir. gazdasági akadémia ifjúságának Széchenyi Gazdasági Osztálya január 19-én vitautestést tartott, amelyen Varga Kálmán dr. igazgatóval az elén a tanári kar és az ifjúság nagy számban jelent meg. Erendős Endre II. éves hallgató „Mű lehet az intelligens gazda a kommünista mentalitás ellen” című vitakérdést vezette be, amely értékes és magas színvonalú hozzászólásokkal élénk eszmeszerére adott alkalmat a megjelent hallgatók között. Koréh Endre, Ignéz József, Szűcs Endre III. éves, Széll Endre, Weichinger János és Tompa László II. éves hallgatók szöltak hozzá a vitatárgyhoz, amelyet Varga Kálmán dr. igazgató mély gondolatokban gazdag beszéddel fejezett be. A hozzászólások nagyjában megegyeztek egymással abban, hogy jó bánásmóddal, a népművelés fokozásával s a valóságos nemzeti érzés terjesztésével lehet kilírntani a kommünista eszméket a mezőgazdasági nép köréből. Ezután Weichinger János II. éves hallgató „Az állattenyésztés fontossága” című vitakérdését olvasta fel, végül Hódházy László III. éves hallgató „A magyar szarvasmarha okserű tenyésztése” címmel tartott értékes felolvasást, megvilágítva azokat a körülményeket, amelyek évszázadokon keresztül a magyar marhat igénytelenné s munkabíróvá fejlesztették ki és rámutatott azokra a tényezőkre, amelyekkel a magyar marhából értékesebb, nagyobb jövedelmet szolgáltató fajta lehet kitenyészteti. A gyűlés végén Halász Miklós tanárelnök meglegedését fejezte ki a kör munkája iránt és további szorgalmas munkára hitva fel a hallgatókat, figyelemükbe ajánlvá, hogy a mezőgazdasági munkásokkal való emberséges bánásmódon kívül az agrárország szebb és jobb jövője érdekében igyekezzenek a kisgazdák ismereteinek fokozására is.

A Falu falufejlesztési és népművelési folyóirat legutóbbi száma a napokban jelent meg Bajlay Mihály dr., a Faluszövetség ügyvezető-igazgatója szerkesztésében. „A Falu” a magyar falvak vezetőinek és érdeemes polgárainak régi és nagy közlekedésnek örvendő népszerű folyóirata, amely a most megjelent számmal a IX-ik évfolyamába lépett. A vezérféle „A mi utunk” címen Nagy Sándor, a Faluszövetség igazgatójának tollából, a falvak életének újabb problémáival és célkitűzéseivel foglalkozik. „Az alföldi probléma” címen Kadán Károly ny. államtitkár a magyar Alföld bajainak orvoslásáról ír. A szarvasi gazdasági tanintézetnél, a föld-irtókrendezés megoldatlan kérdésével, a községek kongresszusával foglalkoznak a következő cikkek: Móricz Pál irodalmi munkédését ismerteti Szeke László dr., a kiváló író, egy szék, illusztrált novelláit közölve. Radóti István „A kisgazda házatája” című közleménye népművelési előadás vezérfonálján készült. „Gazdaság”, „Egészségügy”, „Népelet”, „Népművelés”, „A falu vezetői”, „Műkedvelők” stb. című tartalmas rovatok egészítik ki „A Falu” e vaskos számát. A lapot a Faluszövetség, egyik legnagyobb társadalmi intézményünk adja ki; a szerkesztőség és kiadóhivatal (Budapest, IX., Uhó-ut 1.) lapunkra való hivatkozással ingyen küld mutatványszámot. A havonként megjelenő folyóirat előfizetési ára egy évre 8 pengő.

Mezőgazdasági munkáskínálat és kereslet. A m. kir. földművelésügyi minisztérium fennhatósága alatt álló Országos Gazdasági Munkásközvetítő Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. sz., II. em. 207.) legutóbbi jelentése szerint a) foglalkozást keresnek munkácsapatok: Szalai András, hatóságilag igazoltan megbízható munkavállaló, 100-150 hevesvármegyei munkással, folyó évi összes gazdasági munkák végzéséhez 6-9 óra, I. o. munkásnak havi 150 kg buza, havi 4 pengő; II. o. munkásnak havi 100 kg buza, havi 2 pengő, 3-as konvenció, lakás, fűtés, világítás, szállítás, Apcs, Heves vm. 190 pár munkás aratásra és csepésre. Községi hat. munkaközv. Csanytelek, Csongrád vm. Pázmándi János, hat. igaz. megb. válláló 40-60 mezőkövesdi munkással egész nyárra, Mezőkövesd, I. ker., 616. sz. Ifj. Zubon Mihály hat. igaz. megb. válláló 150-200 munkással, Óstoros, Tiszafüred, Tiszacsécsa községekkel, egész nyári munkára, havi I. o. 170 kg buza, 5 P, 5 kg szalonna, 5 kg hus, 30 kg liszt, 15 kg burgonya stb.; II. o. 115 kg buza, 3 P, 3 kg szalonna, 3 kg hus, 30 kg liszt, 15 kg burgonya stb., Egerlövő, Borsod vm. Pap Ignác hat. igaz. megb. m. válláló 150-200 borsodmegyei munkással aratás-csepésre élelmész nélküli, 10-ik részért, kosszál 11-ik aratás és 3% csepésre. Nyári summás munkákra 6 óra, havivér I. o. 160 kg buza, 5 P, 4-es konvenció; II. o. 120 kg buza, 3 P, 3-as konvenció, fejenként 0.6 kg zsir. Gazda bére külön megegyezés szerint, Tard, Borsod vm. Molnár József hat. igaz. megb. m. válláló 100-120 borsodvármegyei munkással 6 óra, előbbi bérfeltételek szerint. Tard, Borsod vm. Ifj. Kovács Mihály hat. igaz. megb. válláló 50-60 munkással egész nyárra, Bodony, u. p. Parád, Községi hat. m. közv. 20-30 vagy több munkással aratás-csepésre (esetleg több kisebb csoportban is), Acs, Komárom vm. Ifj. László István hat. igaz. megb. m. válláló 20-25 társával bármily kubik munkára, Boldog, Pest vm. 150-200 kubikos, Közs. hat. munkaközv. Csanytelek, Csongrád vm. Geri Gábor hat. igaz. megb. m. válláló 200 emberrel mindenféle föld-kubik munkára, Kálcsa, Nefelejts u. 1569/21. b) Munkácsapatot keresnek: Surányi Miklós dr. gazdasági, Szigetmonostor, 15 férfi és 10 női munkást szőlőmunkához egész idényre. Liszák Dezso gazdasága Császárszállás, u. p. Nyiregyháza, hat pár summást minden gazdasági munkára. Béranjantot ker. Élelmészüket maguk látják el. Liechtenstein Sándor Balatonarás (Zala vm.) 16 férfi és 4 női munkást két hónapra cukorrepához. Kishörécségi gazdaság Káloz (Fejér vm.) hat óra 30 férfi, 30 női summást Fűzitőperjesi bergazdaság, Almásfüzött (Komárom vm.) hat óra minden munkára 50 nyári munkást. Stern Jenőné Tokól, Marth-telep, telefon Szigetszentmiklós 10 p. nyolc hóra 4 férfi és 6 nőt szőlő- és minden kert és gazd. munkára, metsző oltó és minden szerszámmal, havi 150 kg rozs, 20 pengő, 20 kg kenyér, 3 kg szalonna, 5 kg fócelék, 2 kg só, 2 liter ecet az I. o. munkásoknak. Lakás, szállítási költség. Gabona vasútra szállítva, vagy napi áron budapesti paritásban kifizette. László és Földes nagyorozási Erzsébet-pusztai és horpácsi bergazdaságába (Nógrád vm.) hat hónapra az összes gazdasági munkák végzésére pénz-

vagy buzabéért és élelmészért 25 pár summást keres 1626-nóvel és élelmunkás vállalkozóval. Fuchs Jenő gazdasági Sátoralfujbely (Zemlén vm.) május-junius hótól 3-4 havi időre mezőgazdasági és szőlőmunkára 10 I. oszt. férfi és 10 II. oszt. női munkást. Lehetőleg Heves vagy Borsod megyéből. Wolf Ferenc dr. Pogányvárhegy, u. p. Diósán, (Zala vm.) szőlőmunkára 13 férfi és 12 női munkást. Ajánlatok Budapest, I., Sesta-sanatórium, Ráth György u. 5. A munkaközvetítők díjtalan. Kérjük azoknak a gazdaságoknak a vezetőit, akik lapunk híradása nyomán alkalmaznak munkácsapatokat, hogy ezt a körülményt fenti hivatallal közöljék sziveskedjenek.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: Sávoły Ferenc dr.

1928 január.

Az évtizedek óta nem tapasztalt kegyetlenül erős hideg után, amely a mult év december 22-én érte el legmélyebb pontját, azt lehetett volna hinni, hogy a túlzott és a szélsőséges éghajlatunkban is teljesen szokatlan keményeége a télnek elmulott. A karácsonyi napok hírtelen jött enyhsége ezt a fellevesztést megerősítette. Amíg az év teljes lepergése előtt máris újabb hideg betörése készült elő, amelynek keményje azonban csak január elején alakult ki teljesen és január 4-én érte el legmélyebb hőmérsékletét. Akkorra hideg nem jött ugyan, mint az első alkalommal, de azért ez a hideg magában veve is az utóbbi egy-két évtized teleinek legzordabb napjai sorában foglal helyet. Jelentőző, hogy a csoka ország legdélebb fekvésű alföldi városában, Szegeden is -22 fokot mértek, míg feljebb Kecskeméten, Turkeven, Debrecenben csak -20, -21 fokra apadt a hőmérőszál, a szalmári Csengeren pedig -24 fokra. Ugyanakkor a Dunántul léghőmérséklete átlagban 8-9 fokkal magasabban állott, mint az Alföldön.

Január 7-én, amelyen lassan leppangva jött ez a második nagy hideg, olyan hírtelen csapott át abnormális enyhséggel. Okozta pedig a hírtelen változást egy a nyugati felországot elborító kis langyos eső, főként azonban e nap szokatlan erejű és hosszú tartamu vihára, amely 18-20 órán keresztül az egész országban koronkint 20-21 méternyi másodperces sebességgel, azaz óránként 70-72 kilométeres sebességgel száguldott és kaklakban, gazdasági meleképületekben ország-szerte elég bajt csinált. A gyökerező időváltozás 7-ke után a hónap végéig lényegtelten ingadozókkal egy vonalon maradt: nappal fagyponot fölötti enyhülés, éjjel kisebb-nagyobb fagy. A „kisebb” szó a hónap ebbén a szakában is kizáróan a Dunántulra, a „nagyobb” az Alföldre vonatkozik, az éjjeli lehűlés különbsége a két ország rész között állandóan 3-6 fok volt az Alföld hátrányára.

A második nagy hideg nappal a hőviszonyok a vetések biztonsága tekintetéből jóval megnyugtatóbbak voltak, mint decemberben. Január elején az egész délvideken körülbelül a Balaton magasságáig 15-30 centiméteres hó fektette a vetéseket, egyebütt a hátakaró vékonyabb volt, kivált a felső Dunántul nyugati részén. Az olvadás is innen indult ki 7-én és 27-ére az ország nagyobb részé már hótalan volt. A 28-i kis havazás csak kevés havat eredményezett, amely 31-én azután a maradék régi hóval együtt esőnek lett áldozata. Csapadék rendkívül kevés esett januárban, amiről részletesen itt számolunk be:

I. Dunántúli dombos vidék:

Csapadék	Elterjedés a normális mennyiségűhöz
Baranya	11 mm — 74%
Fejér	12 — 67%
Győr, Moson	15 — 50%
Komárom, Esztergom	19 — 44%
Somogy	12 — 73%
Sopron	10 — 71%
Tolna	7 — 83%
Vas	15 — 59%
Veszprém	11 — 73%
Zala	13 — 70%

II. Észak dombos vidék:

Abauj-Torna	8 mm — 71%
Borsod, Gémör	11 — 62%
Heves	14 — 50%
Nógrád, Hont	24 — 27%
Zemlén	10 — 70%

III. Alföld:

Bács	4 mm — 89%
Békés	3 — 91%
Bihar	10 — 71%
Csanád, Arad, Torontál	2 — 95%
Csongrád	2 — 94%
Hajdu	10 — 67%
Szolnok	8 — 71%
Pest	6 — 82%
Szabolcs, Ung	15 — 53%
Szatmár, Ugoessa, Bereg	11 — 72%

+ = többlet, — = hiány.

Sávoły Ferenc dr.

Próbálja ki a „Zwebner”-fele Extra-halt Szójadarát, garantált 45/50% nyersproteintartalommal, emészthető protein 41-44%, keményítőértéke kb. 72%, hussúldók, kocák, fejős-tehenek és mindennemű növedék-állatokkal. Zwebner Jacques, Budapest, V., Nádor-utca 28.

Tavaszbuzára megrendelések előjegyezhetőek: Pávezer Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda, Budapest, V. ker. Honvéd-utca 38. szám.

Ha jó szöveget, pontosság, megbízhatóság, gyárlól, Budapest.

MAGYAR BUDAY BAR
A könyv ára 3 pengő, könyvostályában.

Bemutató. „A Róber féle... Bemutatót tart, Urbán Gáspár... mavorvasut áll... nap pedig nag... dalmában Felz... az igen tisztel.

A mézútörőnk
A kálzsosaink fej... céljából van sz... mikor azok nitro... gondoskodunk... fokozott termés... trágya fejtrágy... éppen ebből ki... trágyaként csak... célszerűbb kat... A mézútörőnk... rejlik nagy jelle... hatású lévén, a... nem bajta meg... szosaink fejlőd... száraz időjárás... egészséges fejlőd... sabb terméshozar... fejtrágyakénti... szokott lenni és... mennyiségben, d... minden gazdanak... személyes tapasz... ki...

A Magyar Budapest, V.,

Engel... lag... törles... csón... egy... kivan...

Jelzalogkölsönd
Mindenne
Schwarz
BUDAPEST, II.
Telefonok: József
Károly utca: 80

Motorszántással

Traktor
üzemzav
Irtá:
Ára bérmentes ki... A motorszántással... hasznosítás... el csakis... kitért... kény... óráit követik... alát el... „Patria” r.-t. kón...

Ha jó székot, ponyvát, manillát, raffiát, lőlakarót, gazdasági közlényt óhajt vásárolni, kérjen ajánlatot a 45 év óta megbízhatóbbnak elismert Fischer J. R.-T. zsák- és ponyvagyáráról, Budapest, V., Nádor-u. 31/33. Ponyvakölcsháza.

MAGYAR FÉNYKÉPEK

BUDAY BARNA könyve ~ Huszonnégy életkép A könyv ára 3 pengő ~ Megrendelhető a "PÁTRIA" R-T könyvosztályában, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. (Köztelek)

Bemutató. „A Kálmán és László cég által képviselt Röber féle „Petkus” vetőmagtisztító és osztályozógéppel bemutatást tart, folyó hó 11-én szombaton, méltóságos Urban Gáspár báró erzsébetmajori uradalomban (Bárgi majortvasút állomás közelében.) Folyó hó 12-én vasárnap pedig nagyméltóságú Károlyi László gróf uradalomban Fejgyón, vasútállomás Csongrád, amelyre az igen tisztel érdeklődők részére kocsiról gondoskodott.”

A mésznitrogén alkalmazása fejtrágyaként. Az őszi kalászosaink fejtrágyázására nemcsak azok felszétése céljából van szükség, hanem minden olyan esetben, mikor azok nitrogénhiányukból a vetéskor már nem gondoskodunk. A szépen fejlődött őszi gabona is fokozott terméshozammal hálálja meg a nitrogénműtrágya fejtrágyakénti alkalmazását. Az sem helyes éppen ebből kifolyólag, ha a nitrogéntrágyából fejtrágyaként csak egész kis mennyiséget adunk. A legcélszerűbb kat. holdanként 50-60 kg alkalmazása. A mésznitrogénnek, mint fejtrágyának éppen abban rejlik nagy jelentősége, hogy fokozatos egyenletes határu lévén, az ebben a formában adott nitrogén nem hajtja meg a növényt és így nem okozhat kalászosaink fejlődésében könnyen későbbi visszaesést, száraz időjárás esetén kistülest, hanem azok erőteljes, egészséges fejlődését s a lehetőség szerint a legnagyobb terméshozam elérését biztosítja. A mésznitrogén fejtrágyakénti alkalmazása feltétlenül jövedelmező szokott lenni és így ha nem is egyszerre nagyobb mennyiségben, de pár holdon kísérletképen beállítani minden gazdának érdeke, mert ezáltal ennek előnyéről személyes tapasztalatai útján meggyőződhetnek, anélkül, hogy rizikót vállalna.

NYILTTÉR.

(A rovatban foglalkozók nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar Földhitelintézet Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelnteg 33 éves törlesztésre. A legkisebb felv.hető kölcsön 100 angol font sterling (mintegy 2.700 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

Jelzálogkölcsönök! Folyószámlahitel! Parcellázások! Mindennemű pénzügyi tranzakciók! Schvarz Gusztáv banküzlet

BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz. Telefonok: József 448-04, József 448-06, József 448-06. Sörgőzörcim: SCHVARZGUSZ BUDAPEST. 8282

Motorszántással foglalkozó gazdák figyelmébe!

Traktorok és motorekék üzemzavarainak elhárítása

Írta: Barsch Ottó főmérnök Ára bérmentes küldéssel 3:50 P (utánvétellel 3:70 P A motorszántással járó nehézségeket melyek előtérbe kerülnek a munkában a legelő munkáskedvel és hosszúra tartó munkának legyőzhetjük. A gép munkakészségét növelni tudjuk, és pedig biztosan tudjuk az előforduló üzemzavarokat könnyen elhárítani, ha Barsch bérgazdálkodó művészek tanácsait követjük. E könyven érthető módon mindenki rövid idő alatt elsajátíthatja az összes tudnivalókat. „Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Táblaüveg BIEBER KÁROLY táblaüveg-nagykereskedés Budapest, VIII., Tavaszmező-utca 18. sz. Telefon: József 325-94

Takarékos, biztos üzemű, nagy teljesítményű téglagyári gépek és teljes berendezések Budapest-Salgótarjáni Gépgyár R.-T. Budapest, VI., Aréna-ut 126. sz. Gyors szállítás Olcsó árak Kedvező fizetési feltételek 8267

TULIPÁN-PENZIÓ TÁTRALOMNIC (Csehszlovákia) Egész éven át nyitva! A penzió ára szobával, napi 5-szöri étkezéssel Ké. 45.— Kitűnő hely üdülők részére! Bérli: TURÁK GYULA MAGYAR LEVELEZÉS! 8114

Ne töltsön az idén jégvermet mert a savanyu tejet és romlott élelmiszert állandósítja!

Tejhűtésre a egyéb hűtési célokra, használja az üzombiztos, dán Sabroe hűtőgépet Több mint 10.000 hűtőgépünk az egész világon, köztük a legelőkelőbb magyar mintagazdaságokban, hirdetik a Sabroe kompresszorok kiváló teljesítményeit. Közölje hűtőszükségletét s kérjen szakértő ajánlatot.

Surány Viktor okl. gépészmérnök 8298 tejgazdasági és hűtőgépgyári üzeme Budapest, VII., Dembinszky-utca 6. szám.

Megjelent a Köztelek Zsebnaptár 1928. évrő 34-ik évfolyam

Szerkesztik: Szilassy Zoltán az ONGE ny. igazgatója és Buday Barna az ONGE igazgatója Ára ajánlott bérmentes küldéssel 4.20 pengő Megrendelésnél kérjük az összegyet előre beküldeni a "PÁTRIA" r.-t. könyvosztályának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

Melegágyi üveget szállít azonnal minden mé-etben és mennyiségben a leg-olesőbb napi árak mellett, vidéki vevői útján vagy budapesti raktáráról, magyar és elsőrendű cseh minőségben Forgó és Társa R.-T. tábla- és tükörüveg-nagykereskedés Budapest, VII., Dohány-u. 16-18. Telefon: József 425-70 és József 426-05 SÜRGŐNYCÍM: „VITRUM” 1198

Ujdonság! Most jelent meg! Az alföldi futóhomoktalajok okszerű mezőgazdasága Írta: WESTSIK VILMOS nyug. m. k. gazd. felügyelő Ára bérmentes küldéssel 5 pengő Ezen értékes műben szerző a futóhomokos mezőgazdaság teljes üzemét mutatja be, így elvezeti az olvasót a futóhomok változatai-tól és tulajdonságaitól kezdve, a művelés, a trágyázás és növénytermelésen keresztül egészen a növénytermesztési beosztásig. "Patria" R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó fejérmegyei Fornal gazdaság bérvidőtartam lejártá miatt visszatartott Mezőhegyesi származású kiváló 2 darab Nonius tenyészkanca. Törzskönyvkivonata: 1. Nonius II. 10-1. Születési éve 1916, gesztenye fej, 165 cm. magas, apja Furioso XXIII-1; anyja Nonius II. 10, 1 kanca-cselkival, apja Kincsem. 2. Nonius II. 5. Születési éve 1912, fekete, 167 cm. magas, apja Nonius II; anyja Shannon-Nonius, idezetett Nonius II. 10-1-1, mély hasú. Megtekinthető vesprémmegyey Feketepusztán, vasútállomás Lepsény, ahová kívánatra kocsit áll rendelkezésre. Bővebb felvilágosítással szolgál Plick Manó kovácsja, Budapest V., Zoltán-utca 18., telefont 2. 1262

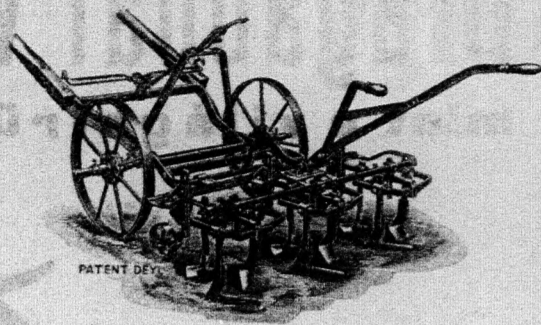
TÖZSDE ÉS KERESKEDELEM.

Rovatvezető: Rege Károly dr. Gabona- és terménytőzsde. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége Gabonaszűrésbizottság jelentése.) 1928 február 7. A budapesti gabonátőzsde a készárúüzlet irányzata javult és az árak 5-10 fillérrel emelkedtek. A rozs irányzata mérsékelt forgalomban nem változott. A takarmányművek piacán az árpafélék irányzata változatlan maradt, a tengeri és a korpa irányzata szilárdult. A határidőüzleti piacon az irányzat egyenletlen. Az árak 1928. évi február hó 6-án budapesti paritásban 100 kg-kint a következők: Készárúüzlet: buza, 77 kg-os tiszavidéki 31:40-31:60, felső-tiszai 31:40-31:55, fejérmegyei 31:25-31:45, pestmegyei 31:25-31:45, dunántúli 31:25-31:45, buza, 79 kg-os, tiszavidéki 32-32:15, felső-tiszai 31:90-32:05, fejérmegyei 31:75-31:95, pestmegyei 31:75-31:95, dunántúli 31:75-31:95, rozs, pestvidéki 28:75-29-29, rozs, egyéb 28:65-28:75, takarmányárpa I. r. 27:50-28-28, takarmányárpa II. r. 27-27:50, sörárpa, felvidéki 32-33:50, sörárpa, egyéb 30-31:50, zab, I. r. 27:60-28-28, zab, II. r. 27:50-27:60, tengeri, tiszai 24:25-24:40, tengeri, egyéb 24-24:05, köles 22:50-23:50, repce 50-52-52. P. Határidőüzlet: buza márciusra 31:72-31:74, buza májusra 32:32-32:34, buza októberre 29:81-29:86, rozs márciusra 29:86-29:90, rozs májusra 29:96-30-30, rozs októberre 29:82-29:84, tengeri májusra 28:22-28:24 P. Liszt- és őrléménypiac. Budapest, február 6. Liszt-árak Budapesten: dara 50-50, duplauullás 49-49, 0-as 49-49, 1-es 47:40, 2-es 46:50, 4-es 45-45, 5-6-as 42-42, 6-os 38-38, 7-es 32:50, 8-as 26-26; vidéken: duplauullás 44:50, 0-as 44-44, 2-es 42:50, 4-es 41-41, 6-os 34-34, 8-as 25-25 P q-kint. Budapesti takarmányvásár. (A eszékészőüzem vasárgazgatóság hivatalos jelentése.) 1928 febr. 3. Árak: réti széna, I. r. 6:950-10-10, réti széna, II. r. 6:650-9-9, réti széna, III. r. csomagolásra 4-6-6, muharszéna 10-12:80, lucernaszéna 13-13, zabosbúkkönyvszéna 10-12-12, takarmányárpa 2:90-3-3 alomszalma II. r. 3:80-4:50 P. Külföldi terménytőzsdek. Ujvidék, február 6. (Terménytőzsde.) Az irányzat változatlan. Jegyzések 100 kilónként egyéb megjelölés híján feladóállomásról: Liszt, bácskai Og 480-475, 2-es 435-455, 5-6-as 415-435, 6-os 345-365, 7-es 290-300, 8-as 225-240 dinár. A többi arucikk változatlan. A forgalom buzában 5, tengeriben 26, usziban 18 és korpában 2 vagon volt. (1 dinár = 10 fillér). - Pozsony, február 6. (Terménytőzsde.) Üzletlelenség mellett a piac legelőbb területén az árak változatlanok, csupán a bab drágult kisebb mértékben. Jegyzések 100 kilónként egyéb megjelölés híján prompt feladó állomásról: Zab 194-198, nagyszemű felvidéki tengeri 156-157, külföldi tengeri aprítás-májusra 156-157 (pozsonyi uszályból), fehérbab 200-205, tarkabab 215-220, keményítő és keményítőliszt 250 cseh korona. A többi cikk ára változatlan. (1 cK = 17 fillér). - Bécs, február 6. (Terménytőzsde.) Az irányzatban lényegesebb változás nem

Modern répaművelőeszközök:

eredeti „Melichár” „Ideal” trágyaszóró repavetőgépei
 „Imperator” sortrágyázó vetőgépei; Mütrágyaszórói
 eredeti „Deyl” gyártmányu répakapálói.

Eredeti amerikai

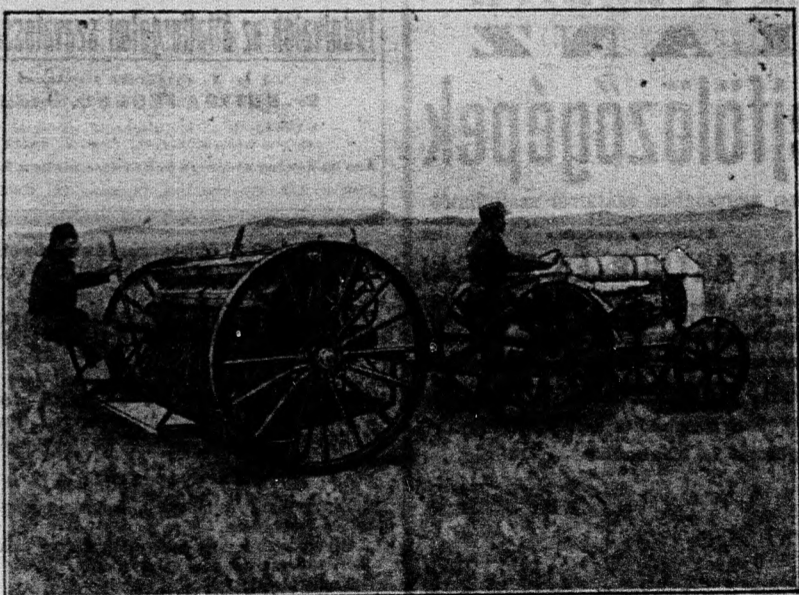
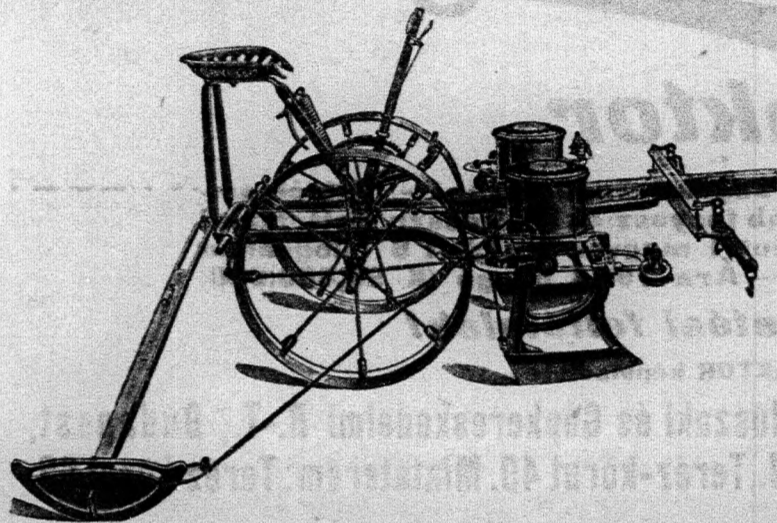
„DEERE” gyártmányu

2-soros tengeri négyzetbeültetők
 mütrágyaszóróval is újból kaphatók!!!

Részletes ajánlatot készséggel nyújt:

BÄCHER-MELICHÁR

Budapest, V., Vilmos császár-ut 60. szám

Traktorvontatásu
32-soros vető- és sortrágyázógép
 az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
 Budapest, VI., Váci-út 19.
új gyártmánya.

A traktoros vetőgép hazánk mezőgazdasági életében új korszakot jelent, mert megoldotta a gyors, olcsó és tökéletes vetés problémáját.

Napi teljesítmény 50 magyar hold!
 Napi bér- és üzemanyagkiadás 35—40 pengő.

ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET
 BUDAPEST, IX. KERÜLET, KÖZTELEK-UTCA 8. SZÁM
 József 331—05 TELEFON József 348—85

Az OMGE üzemi és számtartási osztálya

minden tekintetben előmozdítani kívánja a gazdaközönségnek érdekeit, s ezért elvállalja a következő munkálatokat:

1. **Gazdaságok könyveinek vezetését és ellenőrzését, tisztajövedelmi mérlegek elkészítését és hitelesítését.** Értesítésre meghívottunkat a helyszínére küldjük, aki ott leltároz, megállapítja a cselekvő, szenvedő és tiszta vagyont, felfekteti a könyveket és a gazdaság vezetőjét a könyvelésre vonatkozólag utbaigazítja. A mai viszonyok mellett nagyon fontos az, hogy olyan számtartás álljon a gazda rendelkezésére, amely áttekinthető és megbízható. Sok kára van a gazdának abból, ha nem vezet rendes számtartást. Adózás szempontjából is előnyben részesülnek azok, akik rendszeres számtartás alapján készített tisztajövedelmi mérleggel igazolják gazdaságuk jövedelmét. Ezen kíván segíteni az OMGE számtartási osztálya.

2. **Adó- és illetékügyekben tanácsot és szakértői felvilágosítást ad, anélkül azonban, hogy hatóságok előtt képréseletet vállalna.**

3. **Üzemi kérdésekben felvilágosítással szolgál, üzemi terveket készít, becselőket végez, szakértőként eljár bírósági és magánfelek felkérésére, akár peres ügyekben, akár bérletátadás, átvétel, örökösödési osztály elkészítésénél, vagy bármily gazdasági üzemi természetű ügyben. Elvállalja ólő- és holtfelszerelés feltárolását, becsélését.**

4. **Vasuti fuvarlevelek és gyógytári vények díjszámításának a felülvizsgálását.** Felhívjuk a gazdák figyelmét arra, hogy vasuti fuvardijajukat csekkalapon fizessék. Részletes felvilágosítással és csekkalappal szolgálunk erre vonatkozólag.

5. **Ingatlanforgalmi osztályunk elvállalja birtokok adásvételének vagy bérbeadásának lebonyolítását, előnyös birtokbérletek szerzését. Biztosítási ügyletek legelőnyösebb lebonyolítását.**

Saját érdekében cselekszik tehát minden gazda, ha mennél gyakrabban veszi igénybe ezentul osztályunkat, mely mint központi iroda minden tekintetben teljes titoktartás mellett rendelkezésre áll. **Adóbevallási célra évszármérlegeket készítünk és kész mérlegeket felülvizsgálunk és hitelesítünk.** A zárszámadásoknak mielőbbi beküldését kérjük. A mérleg hitelesítést egy gazdaság so mutassa el az idén annak elfogadása érdekében. **Akik osztályunkat igénybe óhajtják venni, kérjük saját érdekükben ezirányu, mielőbbi szives értekezését Budapest, IX., Köztelek-utca 8. címre.**

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 Igazgatósága.

**Drágábbat vehet, de jobbat nem,
mint a világhírű, 8 év óta legjobban bevált**

Austin traktor

**Kitünő angol konstrukció! — Legelsőrendű anyag! — Petróleum-
vagy benzinüzem! — A legkisebb fogyasztás! — Hosszu élettartam!
Felszánt 8 coll mélyen óránként 1 magyar holdat 6 kilogramm
petróleumfogyasztás mellett! — Ára 7904 pengő (K 98,800.000)**

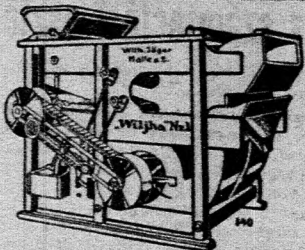
Kedvező fizetési feltételek!

A PÖHL-TRAKTOR képviselője

SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi R.-T., Budapest,
VI., Teréz-körút 40. Mintaterem: Teréz-körút 62.

Gőzekebárszántást

Tavaszi, őszi szántást, szőlőtelepek, erdő-
sítések, fáskolák mély szántását elvéggezi
Seifried Hugó,
Budapest, VI., Fürgách-utca 10-16.

Nagyobb termés hozam érhető el,
ha a vetőmagot a világszerte ismert

„WILJHA”

tisztító- és osztályozógépen készítjük el.
Az összes eddigi gyártmányokkal versenyez,
mert kis tétlőgátu. Nagy teljesítményű.
Transzportábilis tökéletes munkát
végez.

Ára nagyság szerint 800-tól 2000 P-ig.

Gyártja:

Wilhelm Jäger, Halle a/S.

A gép üzemen megtekinthető

**Földes Győző Mag- és Termény-
kereskedelmi Részvénytársaságnál**

Budapest, V., Zrínyi utca 14. szám,
ahol megrendelések is felvételnek.

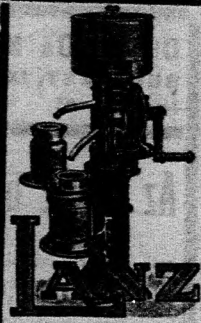
Kizárólagos vezérképviselő

Erdély Lajos

okl. gépész- és elektromérnök
Autó- és traktorszakértő.

Budapest, II., Margit-rakpart 53. sz.

Telefon: Teréz 286-51

A világhírű

LANZ

tejfőlözögépek

minden nagyságban raktárról szállíthatók.

Ajánlatnál szolgál:

1123

Hahn Arthur és Társai

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 12.

Telefonszám: Teréz 101-43, Teréz 101-44, Teréz 124-45

Nincs több kifakult, repedezett lószerszám

ott, ahol a „LUKRECIA” lószerszámfestő és impregnáló használják
Jobb cégeknél is kapható!

Azonnal hozasson Takimotos ur „LUKRECIA”-t, milliókat takarít meg

És minden időben nélkülözhetetlen!

Ismerkedés ingyen és bérmentve

8291

Gyártja és szállítja: Vad és Takács vegyi- és olajipar-telepe,
Budapest, VII., Bácskai-u. 9. Telefon: József 422-19

ismét kapható, a 2. kiadásban most megjelent:

Tudnivalók az állatorvosi szövetességről

Az 1923. évi X. törvények alapján írta:

Dr. HUTYRA FERENC főiskolai tanár

A törvény és az azt kiegészítő miniszteri

rendelet teljes szövegével 2. kiadás

Ára az összeg előzetes beküldése mellett 2 P 20 f

„Patria” R.-T. könyvkiadása, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Alulírott, mint a **Többtermelési Szövetkezet**
lemondások folytán egyedüli igazgatósági tagja

rendkívüli közgyűlésre

hívom meg a szövetkezet szavazattal bíró tagjait
**1928. évi február hó 26-ának délelőtt
10 órájára** dr. Sándor Árpád ügyvéd, Budapest,
IV., Veres Pálné-utca 12., I. 2. alatti irodájába.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok lemondása és felmentése.
2. Új igazgatóság és felügyelőbizottság választása.
3. A szövetkezet további teendői.
4. Indítványok.

1272

Arczt József.

A gazdasági üzemek galambtenyésztést is úszhatnak nagy haszonnal.

A galamb kitűnő pecsényét és levest szolgáltat — ingyen. Téves, hogy a galamb kapar.
Vannak nagytestű húsgalambok, amelyek alig
repülnek és csodaszép díszgalambok. Erdemes
és hasznos az egyedüli összefoglaló magyar
szakmunkát át tanulmányozni, írta:

Winkler János

magyar királyi gazdasági tanácsos

Galambtenyésztés

cimmet. Ára postai küldéssel 5— P

Megrendelhető a szerzőnél

Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

M
hazánkban
nitrog

Fogy

CUKORPÉP

150

00

125

AZ EGYES

„NITRO

Közpon

A Kál

mely ter

tosságu,

szup

amm

— I

MÉSZNITROGÉN

hazánkban a legjobban bevált, legolcsóbb, legelterjedtebb nitrogénműtrágya. Bizonyítja ezt a fogyasztás emelkedése:

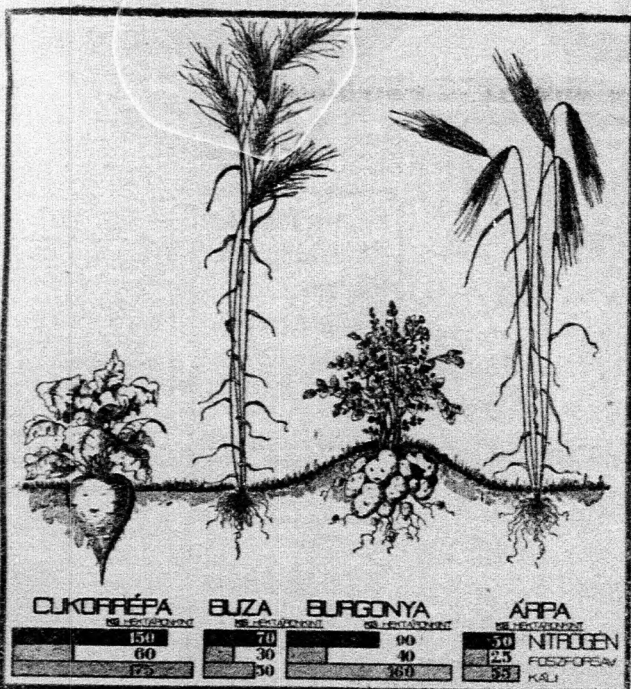
Fogyasztás:

1924 őszen

1925 őszen

1926 őszen

1927 őszen

AZ EGYES NÖVÉNYEK TÁPANYAG SZÜKSÉGELETE
A NEMET GAZDASÁGI EGYESÜLET SZÉPINT

Tavasziak alá adjuk
alaptrágyaként
őszi gabonához
fejtrágyaként
alkalmazva kiváló eredményt biztosít.

Fokozza a termést, a talajt javítja, lazítja, sav-tartalmát csökkenti, elősegíti a szükséges egyéb tápanyagok felvételét, elpusztítja az élősdieket.

A növény egész tenyészideje alatt egyenletesen hat, csökkenti a növényi betegségeket, nem mosódik ki.

„NITROGÉN” MÜTRÁGYA ÉS VEGYIIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Központi iroda: Budapest, V., József tér 1. szám. Telefon: 106-19, 151-79

Gyár: Dicsőszentmárton.

A Káliszindikátus eredeti árjegyzései szerint 40-42%-os

KÁLISÓ,

mely terméscsökkentő hatásán kívül a minőséget is javítja. A kálisó alkalmazása nagyfontosságú, mert teljes eredményt csakis teljes trágyázással érhetünk el. Továbbá **szuperfoszfát, thomassalak, kénsavas ammóniák, chilisalétrom, trágyamész stb.**

Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!

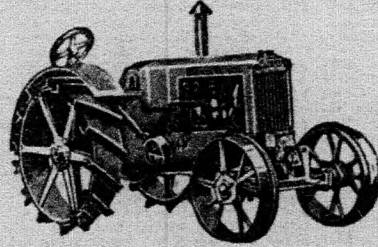

A Massey-Harris-féle

WALLIS-TRAKTOR

a legolcsóbban
szánt vet
arat csépel
vontat boronál

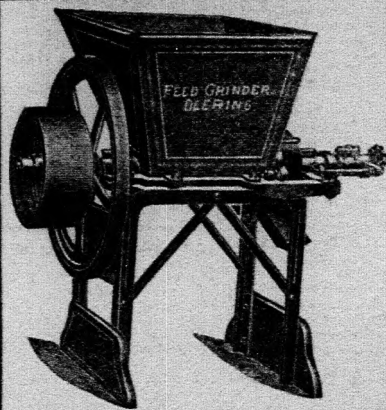
mert:

teljesítőképességének csak 26%-át fordítja önsúlyának továbbítására erő kifejtésének legnagyobb része hasznos szántási munkálatokra fordítható

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

KÉRJEN ISMERTETŐT!

NEMZETKÖZI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.

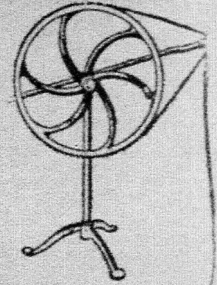
A DEERING-féle amerikai
daráló gép

mindenféle szemes életet,
csövestengerit,
olajpogácsát

tetézésszerű finomságra darál. Munka-
teljesítménye igen nagy. Hajtóerőszükséglete igen
csekély. Mérsékelt áron szállítja

PROPPER SAMU R.-T.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 52. sz.

Angol „Lister“ kézi- és
géphajtású gyapjunyírók,
1/2-20 lóerős motorok,
villanyagregátumok
utólérhetetlenek!

Vezérképviselőt:

Südfeld Gábor

okl. gépészmérnök

Budapest, VI., Szondy-utca 11. Telefon: Teréz 248-11

Szarvasmarha és bivaly tenyésztése. Irta: Schandl József dr.
Ára: 10 pengő. „Patria” R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Dáni-ut 25.

Miért a CORMICK a traktorok királya?**Mert:**

20 HP 30 HP
felszánt egy óra alatt . 1 m. holdat 1.5 m. holdat
fogyaszt m. holdankint . 6.4 kg. 6.2 kg. petróleumot,
középkötött talajon 8" szántási mélység mellett.

Kenőolaj-fogyasztása: 10 magyar holdra 2 kg.

Élettartam: 8-12 év.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
MC CORMICK, CHICAGO
VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.

LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBERLŐ
SÓRGONYOIM: „DÉBERT BUDAPEST”
TELEFON: LIPÓT 909-81 ÉS 909-89
ALAPITVA 1883

8128

Harc a föld szék
A vidék megmoz
A régi nóta. (—
A „Köztelek” ir
Hazai nemesített
(Legény Odón.)
A magyar homokt
trágyaszükséglet
A magyar ló es
Az 1926. 27. évi n
(Fokányi László)
Gyümölcsfa-karb
Angolország sert
(enesi Dörner)
Törvények és ren
Könyvismertetés.
A Nemzeti Bank
Vegyes közlemény
Tőzsde, kereskede
Szerkesztői üzenet

AZ OMGE

az Országos
1928. évi február
az OMGE részéb
IX., Köztelek

9 Y

Tárgyak:

1. Jelentés az ... és a bizottság ...
2. Jelentés a ...
3. Jelentés a ... tenyésztő ... ügyében.
4. Javaslat a ... való kapcsol ...
5. Döntés az or ... ténnt bejelent ...
6. Javaslat a ... ellenőrző egy ... minta szerint ... a 3-4 heten ... zésére.
7. Javaslat a ... eredmények k ...
8. Jelentés a ló ...
9. Jelentés az O ...
10. Folyó ügyek. (Előadók: K ... Batta Pál fog ... Budapest, 1928

„Enda”,

Magya

Mai számunk